

Zelfredzaamheid en burgerparticipatie op het gebied van woninginbraken

Een afstudeeronderzoek

Lisanne de Graaf

18-1-2016

Een afstudeeronderzoek naar zelfredzaamheid en burgerparticipatie op het gebied van woninginbraken in de Hengelose Es en de Hasseler Es. Om aan te geven hoe burgers van de wijken Hasseler Es en Hengelose Es gestimuleerd kunnen worden om maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid te nemen en deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken in de beide wijken.

Gegevens student

Student: Lianne de Graaf
Studentnummer: 312599

Gegevens opleiding

Onderwijsinstelling: Saxion Hogeschool
M.H. Tromplaan 28
7513 AB Enschede
Postbus 70.000
7500 KB Enschede

Opleiding: Integrale Veiligheidskunde (IVK)
Eerste lezer: M. Kievik, msc.
Tweede lezer: Mw. mr. W.G.T.M. Leusenkamp

Gegevens opdrachtgever

Instelling: Veiligheidsregio Twente
Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede

Praktijkbegeleider: G. Rotgers

Gegevens Project

Omschrijving: Een afstudeeronderzoek naar zelfredzaamheid en burgerparticipatie op het gebied van woninginbraken in de Hengelose Es en de Hasseler Es. Om aan te geven hoe burgers van de wijken Hasseler Es en Hengelose Es gestimuleerd kunnen worden om maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid te nemen en deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken in de beide wijken.

Aantal pagina's: 73 (exclusief bijlagen)
Datum: Januari 2016
Plaats: Enschede, Nederland

Voorwoord

Dit onderzoek naar zelfredzaamheid en burgerparticipatie op het gebied van woninginbraken in de Hengelose Es en de Hasseler Es. Om aan te geven hoe zelfredzaamheid en burgerparticipatie gestimuleerd kan worden ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken in de wijken Hengelose Es en Hasseler Es is uitgevoerd ter afsluiting van mijn studie Integrale Veiligheidskunde aan de Saxion Hogeschool in Enschede. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de Veiligheidsregio Twente.

In het begin van mijn afstudeerperiode heb ik veel moeite gehad met het helder krijgen van de definities en het zoeken van de juiste theorieën behorende bij dit onderzoek. Daarnaast is er pas later voor gekozen om twee wijken in de gemeente Hengelo te onderzoeken en te vergelijken. Ik ben enorm dankbaar dat ik de tijd, ruimte en zeer goede begeleiding heb gekregen vanuit het Platform IVZ, Twente.

Naast het Platform IVZ, Twente wil ik ook mijn praktijkcoach enorm bedanken voor haar tijd en kennis die zij in mijn gehele onderzoek heeft gestoken. Ik heb veel van haar geleerd en daarvoor ben ik enorm dankbaar. Gerdien, bedankt voor het vertrouwen en de steun tijdens het onderzoek. Ook heb ik erg veel gehad aan de uren waarbij we samen naar het onderzoek hebben gekeken. Daarnaast wil ik mijn afstudeerbegeleider van Saxion, Milou Kievik, enorm bedanken voor haar tijd en kennis. Zij heeft mijn enorm geholpen met haar feedback op mijn scriptie. Milou, daarvoor dank!

Mijn dank gaat ook uit naar alle bewoners van de Hasseler Es en Hengelose Es die mij enorm hebben geholpen door het invullen van de enquête. Zonder deze resultaten was het onderzoek niet geslaagd en had deze scriptie niet voor u gelegen. Daarnaast wil ik ook Evert Jansen bedanken, door met hem op pad te zijn geweest heb ik veel geleerd over inbrekers en hun denkwijze. Ook de gesprekken met de beide wijkagenten Marc Roelofsen en Levent Turegun hebben mij veel inzicht gegeven over wat er in de wijken speelt. Daarnaast heeft Tom Koster van Noaberbouw mij goede informatie gegeven over de mogelijke organisatorische en technische maatregelen om woninginbraken te voorkomen in de woning.

In het bijzonder wil ik de gemeente Hengelo bedanken voor hun bijdrage aan mijn onderzoek. Zij hebben ervoor gezorgd dat de enquête bij alle bewoners van de wijken terecht is gekomen. Daarvoor dank. Olaf bedankt voor jouw steun en de enorme hoeveel tijd die je in mijn onderzoek hebt gestoken.

Delden, 18 januari 2016

Lisanne de Graaf

Samenvatting vooraf

Burgers worden steeds belangrijker in de aanpak van woninginbraken. Door alertheid van burgers worden steeds meer inbrekers gepakt en worden woninginbraken voorkomen (Jongejan & Vreede, 2015). Dit onderzoek heeft als doel om aan te geven hoe burgers van de wijken Hasseler Es en Hengelose Es gestimuleerd kunnen worden om maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid te nemen en deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken in de beide wijken. De volgende probleemstelling staat centraal in dit onderzoek: 'Op welke wijze kunnen burgers gemotiveerd worden om maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid te nemen en om deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken in de wijken Hengelose Es en Hasseler Es?'. Het onderzoek heeft betrekking op de wijken de Hasseler Es en de Hengelose Es in de gemeente Hengelo. De probleemstelling is voor een deel beantwoord door het houden van een enquête in de beide wijken. De enquête is door 718 burgers ingevuld. Veelal door mensen met een koopwoning (79,8%). 431 mensen uit de Hasseler Es en 287 mensen uit de Hengelose Es hebben de enquête ingevuld.

De definities van zelfredzaamheid en burgerparticipatie staan centraal in dit onderzoek. Zelfredzaamheid is het vermogen van burgers om zelfstandig onveilige situaties in veel gevallen te voorkomen en of aan te pakken. In dit geval is dat het vermogen om een poging tot een woninginbraak te voorkomen of aan te pakken. De zelfredzaamheid kan verhoogd worden door middel van risicocommunicatie. Burgerparticipatie is het vermogen om samen met bijvoorbeeld de burens, straat, buurt, wijk, gemeente etc. onveilige situaties in veel gevallen te voorkomen en of aan te pakken. In dit geval is dat het vermogen om samen een poging tot een woninginbraak te voorkomen of aan te pakken.

Uit de resultaten blijkt dat burgers veelal de maatregelen nemen op het gebied van zelfredzaamheid ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken. De burgers zorgen bijvoorbeeld voor goed hang- en sluitwerk. Toch zijn er nog maatregelen die niet of nauwelijks genomen worden. Deze maatregelen worden nauwelijks genomen, omdat burgers niet precies weten wat ze nog meer kunnen doen of ze vinden de maatregelen te duur. Op het gebied van burgerparticipatie liggen de grootste kansen ter verbetering van de preventie en de aanpak van woninginbraken door burgers. Burgerparticipatie is namelijk momenteel niet of nauwelijks aanwezig in de beide wijken.

Bijna 77 procent van de burgers heeft de behoefte om een woninginbraak in de eigen woning te voorkomen. De burgers vinden zichzelf ook verantwoordelijk om maatregelen te nemen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken. De veiligheidsbeleving bepaalt in zekere zin wel of burgers de behoefte voelen om maatregelen te nemen en zich willen inzetten om woninginbraken tegen te gaan. De burgers willen zich wel inzetten, maar hebben nauwelijks tijd. Ook weet een aantal burgers niet hoe zij zich moeten inzetten, daar moet verandering in worden gebracht door het goed informeren van de burgers.

Burgers willen zelf dus wel actief worden in de preventie en de aanpak van woninginbraken. Burgers willen liever niet samen actief de wijk in om ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken. Ondanks dat de sociale cohesie in beide wijken goed is. Echter vinden burgers een WhatsApp-groep wel interessant om aan deel te nemen. Burgers moeten warm gemaakt worden om een WhatsApp-groep te gaan starten met de straat/delen van de wijk. Het is wel belangrijk dat het doel van de WhatsApp-groep niet uit het oog wordt verloren. Daarnaast moeten burgers geïnformeerd worden hoe zij een verdachte situatie kunnen herkennen en dat zij dan 1-1-2 kunnen (moeten) bellen. In de WhatsApp-groep kunnen verdachte situaties ook gedeeld worden en samen kan besloten worden om tot actie over te gaan (1-1-2 te bellen). Kennis, bewustwording en bekendheid over woninginbraken is dus erg belangrijk. Niet alleen over de risico's ervan, maar ook over de maatregelen die samen of alleen genomen kunnen worden ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Inleiding	7
1.1: Aanleiding.....	7
1.2: Doelstelling.....	8
1.3: Probleemstelling.....	8
1.4: Onderzoeksvragen.....	8
1.5: Betrokken actoren.....	8
1.6: Leeswijzer	10
Hoofdstuk 2: Gebiedsscan.....	11
2.1: Gemeente Hengelo	11
2.1.2: Demografische cijfers	11
2.1.3: Wijken in de gemeente Hengelo	11
2.2: Hasseler Es.....	12
2.3: Hengelose Es	12
Hoofdstuk 3: Theoretisch kader	14
3.1: Maatschappelijke trends.....	14
3.1.1: Burger steeds belangrijker	14
3.1.2: Sociale veranderingen	14
3.1.3: Society 3.0	15
3.2: Woninginbraken	15
3.2.1: Slachtoffergerichte theorieën	16
3.2.2: Dadergerichte theorieën	17
3.2.3: Veilig Ontwerp en Beheer	18
3.3: Zelfredzaamheid en burgerparticipatie.....	19
3.3.1: Zelfredzaamheid.....	19
3.3.2: Burgerparticipatie	22
3.3.3: Wat maakt dat burgers actief worden	24
3.4: Conclusie	26
Hoofdstuk 4: Onderzoeksopzet.....	27
4.1: Soort onderzoek	27
4.2: Deskresearch en fieldresearch	27
4.3: Onderzoekseenheden	28
4.4: Dataverzameling en meetinstrumenten	28
4.4.1: De enquête	28

4.4.2: Gesprekken.....	29
4.5: Kwaliteit onderzoek.....	29
4.5.1: Betrouwbaarheid.....	29
4.5.2: Validiteit	30
4.6: Operationalisering	31
Hoofdstuk 5: Zelfredzaamheid en burgerparticipatie	42
5.1: Zelfredzaamheid en woninginbraken.....	42
5.2: Burgerparticipatie en woninginbraken	46
5.3: Invloed van zelfredzaamheid en burgerparticipatie	47
5.4: Conclusie	47
Hoofdstuk 6: Resultaten	49
6.1: Algemene resultaten	49
6.2: Zelfredzaamheid en burgerparticipatie.....	50
6.2.1: Wat doen burgers zelf?	50
6.2.2: Aanwezigheid burgerparticipatie	51
6.3: Wat willen burgers?	52
6.3.1: Wat willen burgers zelf doen?.....	52
6.3.2: Wat willen burgers samen doen?.....	54
6.4: Doorslaggevende indicatoren	56
6.4.1: Veiligheidsbeleving.....	56
6.4.2: Slachtofferschap	58
6.4.3: Individuele factoren	58
6.4.4: Verantwoordelijkheid.....	60
6.4.5: Sociale cohesie	60
6.5: Conclusie	61
Hoofdstuk 7: Conclusie en aanbeveling	62
7.1: Zelfredzaamheid in de wijk	62
7.2: Burgerparticipatie in de wijk	63
7.3: Kansen en bedreigingen	63
7.4: Aanbeveling.....	65
Bibliografie	67

Bijlagenboek (separaat document)

Bijlage 1: De enquête	3
Bijlage 2: Gesprek met de wijkagent van de Hasseler Es	14
Bijlage 3: Gesprek met de wijkagent van de Hengelose Es	15
Bijlage 4: Gesprek met de heer Rinket	17
Bijlage 5: Gesprek met Noaberbouw	18
Bijlage 6: Resultaten enquête	19
6.1: Tabellen	19
6.2: Figuren	79
Bijlage 7: Op stap met Evert Jansen (Stichting Veiligheid en Preventie)	80
Bijlage 8: Resultaten open vragen	82

Hoofdstuk 1: Inleiding

In dit hoofdstuk zal de inleiding van dit onderzoek beschreven worden. De aanleiding van het onderzoek zal beschreven worden en daarnaast ook de probleemstelling en onderzoeksvragen. Ook worden de betrokken actoren beschreven in dit hoofdstuk.

1.1: Aanleiding

Op 2 maart 2015 verscheen op de website van AD.nl een artikel over woninginbraken. De kop van dit artikel luidt als volgt: 'Inbraken, straatroven en overvallen fors gedaald'. Uit dit artikel blijkt dat het aantal inbraken in 2014 fors gedaald is ten opzichte van 2013. Uit het artikel blijkt dat oplettende burgers steeds vaker een rol spelen bij het voorkomen van inbraken. Zij bellen steeds vaker 112 als zij iets verdachts zien en zijn dus steeds alerter (Jongejan & Vreede, 2015). In 2014 waren er 19% minder (pogingen tot) woninginbraken ten opzichte van 2013. Dit blijkt uit voorlopige cijfers van de nationale politie. De toenmalige minister Opstelten van Veiligheid en Justitie benadrukte dat de daling van woninginbraken vooral te danken is aan de intensieve samenwerking met alle partners in de veiligheidsketen, politie, burgers, woningcorporaties en gemeente (Rijksoverheid, 2015).

Het Platform IVZ Twente (integrale veiligheidszorg) bestaat uit coördinatoren van de veertien Twentse gemeenten en vertegenwoordigers van de politie district Twente, Oost Nederland, het Openbaar Ministerie en andere partners. Dit is de vaste bezetting van het Platform IVZ (Veiligheidsregio Twente, 2015). Ieder jaar stelt het Platform IVZ een jaarplan op, daarin worden prioriteiten opgenomen voor dat jaar. De gekozen prioriteiten vloeien voort uit de lokale veiligheidsjaarplannen. In het jaarplan 2015-2016 is woninginbraken één van de prioriteiten. Deze prioriteiten behoeven dan extra aandacht en daar wordt dan ook extra op ingezet om deze problemen aan te pakken.

Uit cijfers van de politie blijkt dat in geheel Twente een procentuele daling is te zien van 20 procent in 2014 ten opzichte van 2013. Dat is ook te zien in de onderstaande tabel:

Tabel 1.1: Diefstal/ inbraakwoning in Twente

Diefstal/inbraakwoning	2013	2014	Vershil 2014-2013
Totaal Twente	2.615	2.084	-20,3%

In deze cijfers zijn alle 14 Twentse gemeenten meegenomen: 'Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo (O), Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden'. Uit de cijfers van de politie blijkt dat in de gehele regio sprake is van een daling van het aantal woninginbraken van 20 procent in 2014 ten opzichte van 2013. Uit deze cijfers blijkt ook dat er in de gemeente Hengelo geen sprake is van een daling van 20 procent. In de gemeente Hengelo is er slechts een daling te zien van slechts 1 procent. Dat is af te lezen in de onderstaande tabel:

Tabel 1.2: Diefstal/ inbraakwoning in de gemeente Hengelo

Diefstal/inbraakwoning	2013	2014	Vershil 2014-2013
Totaal Hengelo	395	390	-1,3%

In een toespraak van de toenmalige minister Ivo Opstelten van Veiligheid en Justitie in Zeist op 11 november 2010 geeft de toenmalige minister aan dat de overheid de veiligheid niet alleen kan handhaven. In die toespraak geeft hij aan dat de overheid stopt met het betuttelen van de burgers. De burgers krijgen meer ruimte om hun eigen bijdrage te gaan leveren. Burgers kunnen initiatieven nemen om de politie een handje te helpen bij de preventie en aanpak (Opstelten, 2010).

De toenmalige minister Opstelten van Veiligheid en Justitie geeft ook aan dat burgers zich steeds vaker met andere actoren inzetten om het aantal woninginbraken terug te dringen, maar doen burgers dit bewust of onbewust. Willen zij wel meehelpen aan een veiligere leefomgeving met minder woninginbraken? Of vinden zij juist dat dit een taak van de overheid is.

1.2: Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om aan te geven hoe burgers van de wijken Hasseler Es en Hengelose Es gestimuleerd kunnen worden om maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid te nemen en deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken in de beide wijken. Er zal in kaart worden gebracht welke factoren zelfredzaamheid en deelname aan burgerparticipatie-activiteiten beïnvloeden. Daarnaast wordt de behoefte en het gedrag van burgers beschreven. De behoefte en het gedrag moeten beschrijven waarom burgers zelfredzaam willen zijn en willen deelnemen aan burgerparticipatie-activiteiten of juist niet. Om op die manier aan te geven hoe het aantal woninginbraken tegengegaan kan worden met behulp van zelfredzaamheid en burgerparticipatie.

1.3: Probleemstelling

Op welke wijze kunnen burgers gemotiveerd worden om maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid te nemen en om deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken in de wijken Hengelose Es en Hasseler Es?

1.4: Onderzoeksvragen

- Welke maatregelen kunnen burgers op het gebied van zelfredzaamheid nemen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?
- Aan welke burgerparticipatie-activiteiten kunnen burgers deelnemen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?
- Hoe kunnen zelfredzaamheid en burgerparticipatie van invloed zijn ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?
- In hoeverre nemen burgers van de Hasseler Es en de Hengelose Es maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid en nemen zij deel aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?
- In hoeverre is er een verschil aan te duiden in de mate van en behoefte aan het nemen van maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid en deelname aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?
- Welke indicatoren zijn van doorslaggevend belang voor een bewoner van de wijken Hasseler Es en Hengelose Es om maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid te nemen en deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?

1.5: Betrokken actoren

Platform IVZ

Het Platform IVZ Twente (integrale veiligheidszorg) bestaat uit coördinatoren van de veertien Twentse gemeenten en vertegenwoordigers van de politie district Twente, Oost Nederland, het Openbaar Ministerie en andere partners. Dit is de vaste bezetting van het Platform IVZ (Veiligheidsregio Twente, 2015). Het platform IVZ Twente is de opdrachtgever van deze afstudeeropdracht.

Werkgroep woninginbraken

De werkgroep woninginbraken is een werkgroep die voortvloeit uit het Platform IVZ.

Vanzelfsprekend houdt de werkgroep zich bezig met de aanpak van woninginbraken. Zij zijn daarom ook een betrokken actor van dit onderzoek.

Bewoners van de wijk 'Hasseler Es'

Wijkraad Hasseler Es

De Wijkraad Hasseler Es is een stichting die zich vrijwillig inzet om het woon- en leefklimaat in de wijk op peil te houden en daar waar nodig is te verbeteren. De stichting bestaat uit het bestuur dat is samengesteld uit een aantal gemotiveerde wijkbewoners (Stichting Wijkraad Hasseler Es, 2015). Er zal een gesprek plaatsvinden met de wijkraad om te kunnen bepalen wat er in de wijk speelt en wat maakt dat zij actief zijn in de wijk.

De bewoners zelf zijn ook een betrokken actor in dit onderzoek. Zij gaan de enquête invullen om op die manier de probleemstelling te kunnen beantwoorden.

Bewoners van de wijk 'Hengelose Es'

Bewonersorganisatie Hengelo Midden

In de Hengelose Es is de Bewonersorganisatie Hengelo Midden actief. De stichting Bewoners Hengelo Midden is een (Bewonersorganisatie Hengelo Midden, 2015). Er zal met deze bewonersorganisatie een gesprek plaatsvinden om te kunnen bepalen wat er in de Hengelose Es speelt en wat maakt dat zij actief zijn in de wijk.

De bewoners zijn een betrokken actor, omdat zij de enquête gaan invullen. Ten slotte gaat het onderzoek over de bewoners van beide wijken.

Politie

De politie is een betrokken actor, omdat zij de politiecijfers over de wijken aan kunnen leveren. Zij kunnen aangeven waar de woninginbraken plaatsvinden. De politie maakt als partner deel uit van de integrale aanpak van woninginbraken. Daarnaast is in elke wijk een wijkagent actief. De wijkagent van de Hengelose Es is Levent Turegun. Voor de Hasseler Es is dat Marc Roelofsen.

Gemeente Hengelo

Het onderzoek zal zich richten op twee wijken in de gemeente Hengelo. Daarom is de gemeente Hengelo ook een betrokken actor. Zij kunnen dit onderzoek voorzien van informatie over de betreffende wijken, maar ook over hun aanpak tegen woninginbraken. Ook de gemeente maakt deel uit van de integrale aanpak van woninginbraken.

Welbions

Welbions is een betrokken actor, omdat de huurhuizen in beide wijken in bezit zijn van Welbions. De koopwoningen zijn vanzelfsprekend van de bewoners zelf, maar Welbions is eigenaar van de huurhuizen. Op het gebied van woninginbraken en hang- en sluitwerk hebben zij een belangrijk aandeel.

Noaber Bouw

Noaber Bouw is een bedrijf dat preventieadviezen levert aan particulieren. In de gemeente Hengelo doet Noaber Bouw dit ook. Om een PKVW (politiekeurmerk veilig wonen) te kunnen ontvangen moet men voldoen aan allerlei voorwaarden. Noaber Bouw levert adviezen die in veel gevallen kosteloos zijn en door de gemeente vergoed worden.

1.6: Leeswijzer

In hoofdstuk 1 heeft u de inleiding van dit onderzoek kunnen lezen. Het onderzoek richt zich op twee wijken in de gemeente Hengelo. Deze wijken worden in hoofdstuk 2 beschreven door middel van een gebiedsscan. In hoofdstuk 3 kunt u het theoretisch kader vinden. In het theoretisch kader worden de verschillende theorieën beschreven die zijn gebruikt tijdens dit onderzoek. In hoofdstuk 4 is de onderzoeksopzet uiteengezet. Daar wordt beschreven hoe het onderzoek is opgebouwd en wordt ook de operationalisering beschreven. In hoofdstuk 5 wordt een begin gemaakt met de resultaten. In hoofdstuk 5 wordt beschreven welke maatregelen burgers op het gebied van zelfredzaamheid kunnen nemen en aan welke burgerparticipatie-activiteiten zij deel kunnen nemen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken. In hoofdstuk 6 worden de resultaten van de enquête beschreven en worden de onderzoeksvragen beantwoord. In het laatste hoofdstuk (7) staat de conclusie en de aanbevelingen beschreven.

Door de hoeveelheid aan bijlagen is ervoor gekozen om de bijlagen in een bijlagenboek te verzamelen. Dit is een separaat document. Het bijlagenboek is wel terug te vinden in de inhoudsopgave. In de bijlagen kunt u de resultaten van de enquête vinden, maar ook de gespreksverslagen met de verschillende actoren.

Hoofdstuk 2: Gebiedsscan

In dit hoofdstuk zullen de gebieden centraal staan waarop dit onderzoek zich zal richten. Dat zijn twee gebieden in de gemeente Hengelo: 'De Hasseler Es en de Hengelose Es'. Deze gebieden zullen in dit hoofdstuk nader beschreven worden. Als laatste wordt toegelicht waarom deze twee gebieden centraal staan in dit hoofdstuk.

2.1: Gemeente Hengelo

De gemeente Hengelo telt 80.957 inwoners (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2014). De gemeente Hengelo ligt in het midden van Twente. Naast de stad Hengelo omvat de gemeente ook de kernen Beckum en Oele. Het buurtschap Woolde, die grenst aan de bebouwde kom van Hengelo, valt ook onder de gemeente Hengelo (Gemeente Hengelo, 2015).

2.1.2: Demografische cijfers

In tabel 2.1 is af te lezen dat op 1 januari 2014 de gemeente Hengelo 80.957 inwoners heeft. Verder is de verdeling van inwoners over de leeftijdsgroepen af te lezen. Uit de cijfers is af te lezen dat de helft van de inwoners van Hengelo vrouw is. Daarnaast blijkt uit de cijfers dat er veel inwoners behoren tot de leeftijdscategorie 0-19 jaar. Een grote groep inwoners behoort ook tot de leeftijdscategorie 50-65 jaar.

Gemeente Hengelo	
Totaal	80.957
0-19 jaar	18.869
20-29 jaar	9.195
30-39 jaar	9.916
40-49 jaar	12.159
50-65 jaar	16.269
65-79 jaar	10.587
80 jaar of ouder	3.935
65 jaar of ouder in % van de totale bevolking	17,9
Aantal vrouwen in % van de totale bevolking	50,1

2.1.3: Wijken in de gemeente Hengelo

De gemeente Hengelo is verdeeld in drie stadsdelen: Noord, Midden en Zuid. Deze stadsdelen bestaan uit verschillende wijken. De wijken staan ook weergegeven in figuur 2.2.

Tabel 2.1: Demografische cijfers gemeente Hengelo (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2014).

Stadsdeel Noord bestaat uit de wijken:

- Noord,
- Hasseler Es,
- Slangenbeek.

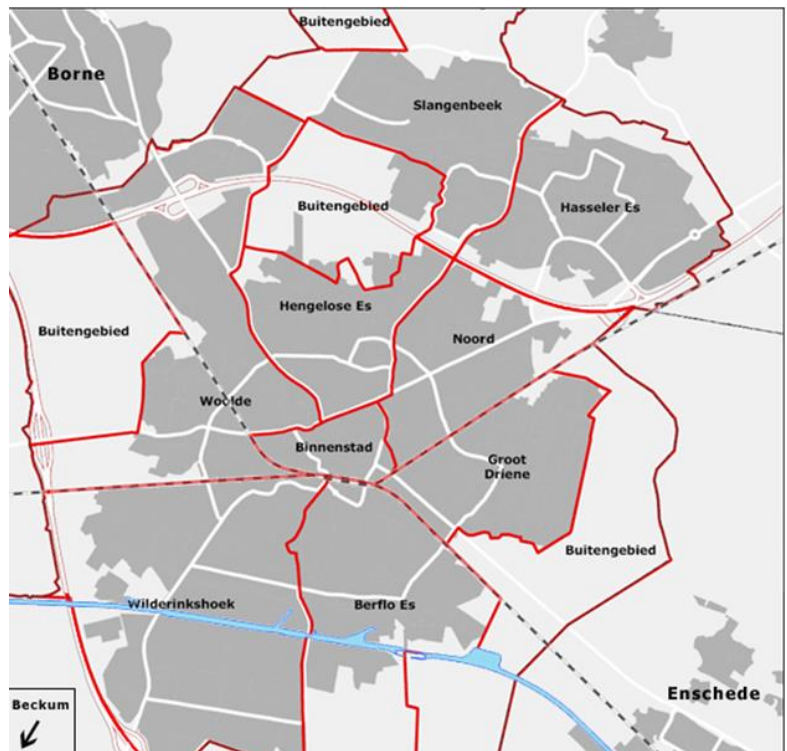
Stadsdeel Midden bestaat uit de wijken:

- Woolde,
- Binnenstad,
- Hengelose Es.

Stadsdeel Zuid bestaat uit de wijken:

- Groot Driene,
- Berflo Es,
- Wilderinkshoek.

De dorpen Oele en Beckum behoren ook tot stadsdeel Zuid (Gemeente Hengelo, 2015).

Figuur 2.2: Wijkindeling gemeente Hengelo (Gemeente Hengelo, 2015)

2.2: Hasseler Es

De Hasseler Es is een van de wijken waarop dit onderzoek zich zal gaan richten. De Hasseler Es is een wijk aan de noordkant van Hengelo, boven de A1. De Hasseler Es is de grootste wijk van Hengelo en bestaat dertig jaar. De wijk telt ongeveer 14.000 inwoners verdeelt over 5.270 huishoudens (GGD Twente, 2014). In de wijk staan veel eengezinswoningen, daardoor wonen er veel gezinnen met kinderen. In de Hasseler Es zijn zeven basisscholen gevestigd. Naar verhouding wonen er veel jongeren in de wijk (Welbions, 2015). De Hasseler Es bestaat uit de volgende buurten: Bovenhoek, Schothorsthoek, Bartelinkhoek, Tijertshoek, Sogtienhoek, Bruninkhoek, Middelhoek, Molendijkhoek, Weijinkhoek en Oosterveld. Oosterveld is voornamelijk een bedrijventerrein. De andere buurten zijn woonbuurten (Welbions, 2015).

De Hasseler Es heeft een actieve bewonersorganisatie, de Wijkraad Hasseler Es. Het bestuur van deze stichting is samengesteld uit wijkbewoners (Gemeente Hengelo, 2015).

De Hasseler Es is een ruim opgezette wijk, opgebouwd uit meerdere woonbuurten, elk met een eigen karakter. De Hasseler Es bestaat uit buurten met vrijstaande woningen aan bochtige straatjes, maar er zijn ook buurten met rijtjeswoningen aan woonerven. De buurten zijn van elkaar gescheiden door ruime, doorlopende groene zones. De Hasseler Es ligt nabij de snelweg en is ook goed te bereiken door de ontsluiting via de Deurningerstraat en de Oldenzaalsestraat. De meeste woningen in de Hasseler Es zijn gebouwd in het tijdvak 1970-1990. Zestig procent van de woningen zijn particulier eigendom (Welbions, 2015).

2.3: Hengelose Es

De Hengelose Es is de andere wijk waarop dit onderzoek zich zal gaan richten. De Hengelose Es bestaat uit de buurten:

- Harmsveld-Tichelwerk,
- 't Wilbert,
- Hengelose Es Noord.

De Hengelose Es telt ongeveer 10.470 inwoners verdeelt over 5.540 huishoudens (GGD Twente, 2014). Centraal in de wijk is het nieuwe winkelcentrum gevestigd, met daarboven een woon-zorgcomplex. Opvallende elementen in de wijk zijn: het Weusthagpark, het Twentebad, de Kinderboerderij 't Weusthag en de sporthal (Gemeente Hengelo, 2015). De Hengelose Es is een van de grotere wijken van Hengelo. De wijk is gelegen aan de noordkant van Hengelo. De wijk ligt dichtbij het centrum en heeft allerlei uitvalswegen waaronder de A1 (Welbions, 2015).

Harmsveld- Tichelwerk

Harmsveld-Tichelwerk is de oudste buurt in de Hengelose Es en dateert van voor 1900. Het is een groene buurt. In de buurt zijn verschillende bouwstijlen te vinden. De buurt oogt daardoor afwisselend en sfeervol. Beeldbepalend voor de buurt is het centraal in de buurt gelegen scholeneiland. Op het scholeneiland zijn meerder scholen voor het voortgezet onderwijs gevestigd (Gemeente Hengelo, 2015). In deze wijk wonen in verhouding veel ouderen en minder gezinnen met kinderen. De buurt heeft ongeveer 3200 inwoners en er bevinden zich rond de 1700 woningen. In deze buurt zijn veel ouderencomplexen gevestigd (Welbions, 2015).

't Wilbert

De wijk 't Wilbert dateert van kort voor de oorlog. Kenmerkend voor de buurt zijn de arbeiderswoningen met veelal smalle straatjes. De wijk 't Wilbert is een stabiele, sfeervolle wijk, waar mensen graag en lang wonen (Gemeente Hengelo, 2015). De buurt heeft ongeveer 3000 inwoners en er zijn ongeveer 1400 woningen gevestigd. In deze wijk staat nauwelijks hoogbouw. De

meeste woningen zijn eengezinswoningen. Een derde van de huishoudens in deze buurt is een gezin. In deze buurt bevinden zich iets meer mensen ouder dan 55 jaar (Welbions, 2015).

De Hengelose Es Noord

De Hengelose Es Noord is gebouwd in de jaren zestig. In deze buurt wonen mensen met veel verschillende achtergronden. Het is een buurt met veel verschillende nationaliteiten. De buurt bestaat vooral uit huurwoningen en de doorstroom in de woningen is hoog. In de jaren negentig is een deel van de buurt gesloopt en herbouwd met koop- en huurwoningen (Gemeente Hengelo, 2015). Zoals net al benoemd is wonen er veel allochtone mensen in deze buurt, daarnaast wonen er ook veel studenten. In de buurt wonen relatief veel eenoudergezinnen. In de buurt bevinden zich ongeveer 1700 woningen en de buurt heeft ongeveer 4200 inwoners (Welbions, 2015).

Timmersveld

De buurt Timmersveld is een bedrijventerrein met een stuk lintbebouwing op de hoek Landmansweg en Deurningerstraat. De buurt bestaat uit afwisselende bebouwing van bedrijven, aangevuld met woningen. Er zijn ook delen in de buurt waar wonen en werken gecombineerd wordt (Gemeente Hengelo, 2015).

In de Hengelose Es is de Bewonersorganisatie Hengelo Midden actief. De stichting Bewoners Hengelo Midden is een organisatie die zich inzet voor leefbaarheid, woongenot en veiligheid in het stadsdeel Midden (Bewonersorganisatie Hengelo Midden, 2015).

Hoofdstuk 3: Theoretisch kader

In dit hoofdstuk zullen relevante theorieën en definities gegeven worden die van toepassing zijn voor dit onderzoek.

3.1: Maatschappelijke trends

In deze paragraaf zullen de maatschappelijke trends die gaande zijn en relevant zijn voor dit onderzoek beschreven worden. Daarbij zal de verschuiving van de overheid naar de burgers aan bod komen, maar ook de maatschappelijke trend van de burger zelf.

3.1.1: Burger steeds belangrijker

De overheid pakt problemen niet meer alleen aan, hulp van burgers en bedrijven wordt steeds belangrijker. De hulp van burgers wordt steeds belangrijker, omdat problemen steeds complexer worden.

Sociale cohesie of ook wel sociale betrokkenheid genoemd, is een belangrijke eigenschap voor de leefbaarheid binnen een buurt of wijk. Sociale cohesie verwijst naar de mate van verbondenheid en solidariteit binnen groepen en gemeenschappen. Sociale cohesie bestaat uit drie componenten:

- Sociale participatie (deelnemen aan de samenleving/gedrag),
- Gedeelde opvattingen (normen en waarden),
- Identificatie/verbondenheid met een gemeenschap (beleving) (Bolt & Torrance, 2005).

Sociale betrokkenheid bestaat op verschillende niveaus. Sociale betrokkenheid is bijvoorbeeld te vinden tussen mensen in een buurt of wijk, tussen gezinsleden of zelfs tussen mensen binnen een samenleving (Beeck adviseurs voor ruimtelijke ontwikkeling, 2015). In dit onderzoek is de sociale cohesie belangrijk om aan te geven hoe de relatie tussen bewoners is in een wijk.

3.1.2: Sociale veranderingen

Om de sociale veranderingen in de samenleving in kaart te brengen heeft het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) vijf handzame begrippen geformuleerd. Deze begrippen staan voor ontwikkelingen met meer en minder lange wortels, maar de begrippen zijn stuk voor stuk typerend voor de 21ste eeuw. Onderling kennen de begrippen een grote samenhang.

1. Het eerste begrip is **internationalisering**. Als men het over internationalisering heeft spreekt men ook wel van globalisering. Het gaat hierbij om de economie, politiek en recht. Europese wet- en regelgeving krijgt steeds meer invloed op het nationale bestuursniveau, deze verliest daardoor kracht. Onder internationalisering valt ook de grote migratiebewegingen van de afgelopen jaren, daar kunnen integratieproblemen uit voortkomen. Internationalisering heeft consequenties voor de natiestaat en het gevoel van verbondenheid daarmee (sociale cohesie) (Boutellier, 2011). Het begrip sociale cohesie staat beschreven in paragraaf 3.1.1.
2. Het tweede begrip is **individualisering**. Dit is het meest gebruikte begrip om de huidige samenleving te beschrijven. Individuen hebben een steeds grotere behoefte aan keuzevrijheid en zelfsturing, daarnaast zijn zij wel steeds meer afhankelijk van anderen (WRR, 2002). Mensen bepalen zelf wat het beste is, de ruimte voor eigen beslissingen wordt groter. Het risico daarvan is dat de kans op normoverschrijding toeneemt (Boutellier, 2011).
3. Het derde begrip is **informalisering**. Dit begrip borduurt voort op de constatering bij individualisering (kans op normoverschrijding wordt groter). Dit begrip verwijst naar de afnemende invloed van gezag. De manier van omgang tussen personen in organisatie of in andere vormen van de samenleving wordt steeds informeler. Er zijn steeds meer informele omgangsvormen, daarbij moeten zelfcontrole en innerlijke beschaving als een gegeven

beschouwd worden. Echter is dit niet altijd het geval, om die reden wordt er veel gepraat over respect en fatsoen (Boutellier, 2011).

4. Het vierde begrip is **informatisering**. Dit begrip houdt in dat er steeds sneller en steeds meer informatie ter beschikking is. In elk huishouden zijn er wel meerdere computers, tablets en mobiele telefoons aanwezig. Iedereen is vrijwel altijd mobiel bereikbaar. De mensen in de samenleving zijn permanent online en nieuws is per direct beschikbaar. Mening van mensen zijn ook overal op het internet te vinden (Van Jole, 2001).
5. Het vijfde begrip is **intensivering**. Dit begrip verwijst naar de grote dynamiek in de samenleving. Mensen willen steeds maar hoger, harder en sneller (Van den Brink, 2004). Intensivering leidt tot een zekere uitbundigheid en onbegrensdeheid. Per individu zal dit verschillen. De negatieve termen die bij deze ontwikkeling horen zijn: 'Hedonisme, narcisme en egocentrisme'. Intensivering kan leiden tot zowel normoverschrijding als geïntensiveerde vrijheidsbeleving (Boutellier, 2011).

De bovenstaande vijf begrippen zijn kenmerkend voor de veranderende samenleving. De samenleving wordt steeds vloeibaarder. Aan de ene kant veranderen de sociaal-normatieve kaders en aan de andere is de organisatie van de samenleving steeds ingewikkelder aan het worden (Boutellier, 2011).

3.1.3: Society 3.0

In het boek Society 3.0 van schrijver Van den Hoff worden de veranderingen van de huidige samenleving beschreven. In onze huidige samenleving is het internet sociaal geworden. Mensen communiceren via internet rechtstreeks met anderen en verbinden zich massaal via sociale netwerken. In de huidige samenleving is er veel mobiliteit op sociaal gebied en technologisch gebied. In Nederland is de internetdichtheid 83%. Internet is in de huidige samenleving dus een machtig instrument geworden. Vroeger werden problemen binnen de eigen kring opgelost (familie, kennissen, vrienden en bureaus). Tegenwoordig raadpleegt men steeds vaker het internet (Van den Hoff, 2011). Met deze verandering in de huidige samenleving moet rekening mee gehouden worden. Deze verandering is belangrijk voor de manier waarop burgers de informatie ophalen en geïnformeerd willen worden. Dit kan van belang zijn in de wijze waarop gestimuleerd moet worden dat burgers zelf maatregelen gaan nemen ten behoeve van de preventie en aanpak van woninginbraken en samen actief gaan worden ten behoeve van de preventie en aanpak van woninginbraken.

3.2: Woninginbraken

Een woninginbraak is een High Impact Crime (HIC) (CCV, 2015). Een woninginbraak kan een grote impact hebben op het veiligheidsgevoel van burgers. Het heeft vooral invloed op de bewoners van de woning waar is ingebroken. Dat komt doordat er vreemden in het huis zijn geweest, ze hebben aan de bezittingen gezeten en naar alle waarschijnlijkheid waardevolle spullen meegenomen (Politie, 2015).

Definitie van een woninginbraak: 'Het op enigerlei wijze wegnemen van (een) goed(eren) of geld uit een woning of een daartoe bestemde ruimte, dat/die aan een ander toebehoort/horen door iemand die zich aldaar buiten weten of tegen de wil van de rechthebbende bevindt, dan wel de poging daartoe' (Haneveld, Boes, & Kop, 2012).

Een woninginbraak komt regelmatig voor (Politie, 2015). Inbraken worden zowel overdag als 's avonds gepleegd. Alleen al in 2014 zijn er ruim 70.651 woninginbraken of pogingen tot woninginbraken gepleegd. Dat zijn er wel ongeveer 16.500 minder dan in 2013. Door deze daling is het door voormalige minister Opstelten van Veiligheid en Justitie in 2012 gestelde doel: '65.000 inbraken in 2018' al bijna gehaald (Rijksoverheid, 2015). Het aantal geregistreerde woninginbraken is

niet het daadwerkelijke aantal plaatsgevonden woninginbraken. Bij vrijwel alle type misdrijven is er sprake van een dark number. Een dark number houdt in dat een percentage misdrijven wel plaats vindt, maar hiervan wordt geen aangifte of melding gedaan bij de politie. Op het gebied van woninginbraken is de aangiftebereidheid erg hoog: 96%. De overige 4% wordt wel gemeld bij de politie, maar er wordt geen officiële aangifte gedaan (Haneveld, Boes, & Kop, 2012).

Een inbraak heeft een grote impact op de slachtoffers ervan. Na de inbraak variëren de moties vaak van boosheid, angst, ongeloof, geschoktheid tot een gevoel van onrechtvaardigheid. Ook geven slachtoffers aan slaapproblemen te hebben kort na de woninginbraak. Slachtoffers zijn vaak na een woninginbraak alerter, zij controleren vaker of de ramen en deuren goed zijn afgesloten. Wanneer de angst grotendeels verdwenen is, wordt men al gauw minder alert. Het besef dat men eerder slachtoffer is geweest van een woninginbraak is wel blijvend (Lamet & Wittebrood, 2008) (Haneveld, Boes, & Kop, 2012). Naast de emotionele schade is er ook sprake van materiele schade. Deze schade bestaat voornamelijk uit de kosten van het vervangen van de gestolen eigendommen en het herstellen van de aangerichte schade. Gemiddeld bedraagt de schade ongeveer 2650,- euro (Ten Boom & Kuipers, 2008).

3.2.1: Slachtoffergerichte theorieën

In deze subparagraaf worden een aantal theorieën beschreven die verklaren waarom er in bepaalde woningen een inbraak wordt gepleegd.

3.2.1.1: Besmettelijkheid woninginbraken

Wanneer burgers eerder slachtoffer zijn geweest van een woninginbraak is dat de beste voorspeller van toekomstig slachtofferschap. In de eerste maanden is kans op herhaling van een woninginbraak het grootst. Een verklaring hiervoor is dat dezelfde inbreker(s) verantwoordelijk is voor beide inbraken. Deze inbreker(s) keren terug om, gebruikmaken van eerder opgedane kennis, nogmaals hun slag te slaan.

Uit onderzoeken in Engeland (Anderson et al., (1995)) en Australië (Sagovsky en Johnson (2007)) blijkt dat niet alleen dezelfde woning kort na een inbraak een verhoogde kans heeft om (opnieuw) doelwit te worden, maar dat ook nabijgelegen woningen een verhoogd inbraakrisico hebben. Een woninginbraak in een woning in de buurt geeft een waarschijnlijke verhoogde kans van toekomstig slachtofferschap. Dit verschijnsel wordt ook wel aangeduid als risicobesmetting (communication of risk). Een verklaring hiervoor ligt in het verlengde van die van herhaal slachtofferschap, namelijk dat daders terugkeren naar de directe omgeving van een woning waar zij onlangs een geslaagde inbraak pleegden (Bernasco, 2007). Uit het artikel van Bernasco blijkt dat er inderdaad sprake is van risicobesmetting bij woninginbraken in Nederland. Uit het onderzoek blijkt dat er vaak een opmerkelijk korte duur en geringe afstand ligt tussen opeenvolgende inbraken. Het komt vaak voor dat er binnen een dag of een nacht meerdere inbraken op korte afstand van elkaar worden gepleegd. Vaak lijkt het erop dat de daders wanneer zij op inbrekerspad zijn het niet bij één inbraak laten, maar dan ook in de directe omgeving nog een of meerdere inbraken plegen (Bernasco, 2007).

3.2.1.2: Victimisatierisico

Een bepaalde groep(en) mensen worden significant vaker slachtoffer van criminaliteit dan anderen (Van Dijk, 2010). Wanneer men al een keer eerder slachtoffer is geweest, is dat vaak ook een goede voorspeller voor een toekomstig slachtofferschap. In het algemeen worden jongeren vaker slachtoffer dan bejaarde mensen, die kans is drie keer zo groot. Vrouwen worden minder vaak slachtoffer dan mannen (Van Dijk, 2010). Het 'life exposure model' verklaart de verschillen in victimisatierisico's tussen bevolkingsgroepen. De factoren die bij dit model passen zijn:

- De nabijheid van de dader,
- Attractiviteit van het doelwit, inclusief de kwaliteit van de beveiliging van het doelwit,
- De sociale controle van de omgeving.

Jongeren zijn vaker buitenshuis te vinden en lopen daardoor meer kans om in aanraking te komen met delinquenten. Ook zijn zij minder geneigd om hun eigendommen te beveiligen. Minder vermogende mensen lopen ook een significant groter risico om slachtoffer te worden van criminaliteit. Ze worden vaker slachtoffer van criminaliteit, omdat zij vaak in problematische buurten wonen waarin relatief gezien veel (potentiele) daders wonen (Van Dijk, 2010) (Haneveld, Boes, & Kop, 2012).

3.2.1.3: Herhaald slachtofferschap

Op het gebied van woninginbraken komt het vaak voor dat men vaker dan een keer slachtoffer wordt van een woninginbraak (Haneveld, Boes, & Kop, 2012). Voor slachtoffers van woninginbraken geldt dat 20% van deze slachtoffers in datzelfde jaar weer slachtoffer wordt van een woninginbraak. Het onderzoek van Kleemans (2001) heeft aangetoond dat 'herhaald slachtofferschap' in Nederland voorkomt (Kleemans, 2001). Uit de analyse van Kleemans blijkt dat het risico, dat een burger opnieuw slachtoffer wordt van een woninginbraak, binnen een maand 10% bedraagt. Binnen een half jaar is dat risico 30% en na een jaar blijkt dat er in 50% van de al eerder getroffen huizen opnieuw is ingebroken (Kleemans, 2001). Onderzoeker van Dijk stelt dat woningen, waarin al eens is ingebroken, de kans op een nieuwe inbraak binnen een jaar 4 á 5 keer groter is dan voor huizen waar nog niet eerder is ingebroken (Van Dijk, 2010).

De eerste verklaring die gegeven kan worden, waarom deze huizen vaker het doelwit zijn. Geeft als oorzaak dat sommige doelwitten aantrekkelijker zijn dan andere doelwitten. Dit is een oorzaak voor zowel de eerste inbraak als de tweede inbraak (de herhaling). Deze verklaring geeft een gemeenschappelijke oorzaak, de keuze voor het doelwit. De verklaring geeft echter geen direct verband weer tussen beide woninginbraken (Kleemans, 2001) (Van Dijk, 2010). Deze verklaring wordt ook wel de 'signaal-verklaring' genoemd. Dit houdt in dat de eerste woninginbraak de verhoogde aantrekkelijkheid of kwetsbaarheid van het doelwit niet veroorzaakt, maar alleen signaleert (Tseloni & Pease, 2003). In het geval van een woninginbraak kan de aantrekkelijkheid te maken hebben met de goede ligging en de toegankelijkheid van een woning. Inbrekers zullen dan eerder kiezen voor een woning met deze kenmerken (Nee & Taylor, 2000).

Een andere verklaring die gegeven kan worden geeft aan dat het eerste slachtofferschap de kans vergroot op herhaling. Deze verklaring wordt ook wel met versterking aangeduid. Dit omdat het eerste slachtofferschap de oorzaak van de volgende is. Op het eerste gezicht lijkt deze verklaring merkwaardig, omdat aangenomen mag worden dat slachtoffers van woninginbraken in het algemeen de herhaling zullen proberen te voorkomen (Kleemans, 2001), in het bijzonder direct na het slachtofferschap. Een woninginbraak kan wel leiden tot een tijdelijke vermindering van de beveiliging van de woning, bijvoorbeeld door een gebroken ruit of kapotte sloten, waardoor de toegang voor een volgende inbreker gemakkelijker wordt (Bernasco, 2007).

3.2.2: Dadergerichte theorieën

In deze subparagraaf worden dadergerichte theorieën beschreven. Deze theorieën beschrijven waarom daders een woninginbraak plegen of juist geen woninginbraak plegen.

3.2.2.1: Rationele keuzetheorie

De rationele keuzetheorie is een theorie die verklaart dat daders een afweging maken tussen de kosten en de baten bij een bepaalde pleegplaats (in dit geval de woning). Bij deze theorie wordt er vanuit gegaan dat een dader een afweging maakt tussen de kosten en baten van het te plegen feit. De baten zijn bijvoorbeeld de buit die uit de woning gehaald kan worden. De kosten zijn bijvoorbeeld de pakkans en de strafmaat voor het strafbare feit. De daders maken dus een afweging van wat valt er te halen bij deze woning en wat kan het mij kosten (pakkans + strafmaat). Een inbreker zal een woninginbraak plegen, wanneer de baten hoger zijn dan de kosten (Cornish & Clarke, 1986).

3.2.2.2: Gelegenheidstheorie

Deze theorie stelt dat de kans op deelname aan delinquente activiteiten groter wordt als de gelegenheid groot is. Dit wordt ook wel ondersteund met de uitspraak 'gelegenheid maakt de dief'. Cohen en Felson (1979) stelden dat er drie voorwaarden zijn voor een delict, deze voorwaarden moeten aanwezig zijn:

- Een gemotiveerde dader,
- Een aantrekkelijk doelwit,
- Weinig of geen toezicht (Cornish & Clarke, 1986).

Deze theorie stelt dat alle drie de voorwaarden aanwezig moeten zijn om tot een woninginbraak te komen. Wanneer een van deze voorwaarden verdwijnt, zal er ook geen woninginbraak plaatsvinden.

3.2.2.3: Sociale controletheorie

De sociale controletheorie is ontwikkeld door Hirschi (1969). Hirschi beschreef in zijn theorie dat criminologie niet zou moeten verklaren waarom bepaalde mensen delicten plegen, maar waarom zovelen het laten. Volgens Hirschi is het niet vanzelfsprekend dat een individu zich onthoudt van gedrag dat ongeoorloofd is. Hij gaat er vanuit dat 'We all would if we could'.

Volgens Hirschi is sociaal aangepast gedrag het gevolg van bindingen van individuen met hun omgeving. Er zijn vier soorten bindingen, waardoor individuen gebonden zijn aan de samenleving:

- **Attachment (hechting):** heeft betrekking op de emotionele hechting met de samenleving. Dit betekent wanneer een individu veel hechting heeft met de samenleving, deze individu minder snel delinquent gedrag gaat vertonen.
- **Commitment (betrokkenheid):** deze binding heeft betrekking op de betrokkenheid met de samenleving. Wanneer een individu meer tijd besteed aan activiteiten in de samenleving, blijft er minder tijd over voor delinquent gedrag.
- **Involvement (gebondenheid):** wanneer een individu meer gebonden is aan de samenleving, is er bij delinquent gedrag ook meer te verliezen.
- **Beliefs (waarden en normen):** wanneer een individu de waarden en normen van de samenleving belangrijk vindt, zal deze individu ook conform deze waarden en normen handelen (Macdonis, Peper, & Van der Leun, 2010).

Deze theorie verklaart door middel van vier bindingen waarom individuen geen delinquent gedrag vertonen.

3.2.3: Veilig Ontwerp en Beheer

CPTED is de afkorting van Crime Prevention Through Environmental Design en is de Engelse term voor Veilig Ontwerp en Beheer. CPTED is de internationale basis voor sociale veiligheid in ontwerp en beheer. Deze methodiek richt zich op het veiliger en aantrekkelijker maken en houden van de bebouwde omgeving en de buitenruimte (Veilig Ontwerp en Beheer, 2015).

Veilig Ontwerp en Beheer gaat er vanuit dat criminaliteit en gevoelens van onveiligheid bestreden kunnen worden door veranderingen aan te brengen in de fysieke en de sociale omgeving. Deze benadering past prima naast de dader- en slachtoffergerichte benadering. Veilig Ontwerp en Beheer richt zich voornamelijk op de situationele benadering (Stichting Veilig Ontwerp en Beheer, 2015).

Sociale veiligheid kan beïnvloed worden door ontwerp, bouw, inrichting en beheer. Veilig Ontwerp en Beheer hanteert een aantal 'vuistregels' (richtlijnen) met de volgende kernwoorden (ZETA)

- **Zichtbaarheid:** overzichtelijkheid en zichtbaarheid,
- **Eenduidigheid:** een eenduidige en duidelijke zonering van territoria,
- **Toegankelijkheid:** toegankelijkheid of juist ontoegankelijkheid,
- **Aantrekkelijkheid:** een aantrekkelijke omgeving (Veilig Ontwerp en Beheer, 2015).

Veilig Ontwerp en Beheer gaat er vanuit dat bij de vormgeving en inrichting van de bebouwde omgeving invloed kan hebben op de criminaliteit. Het is daarom zinvol om daarbij als een 'crimineel' te denken. Potentiële daders houden van plekken buiten het zicht, zodat ze ongezien hun gang kunnen gaan. Daarnaast houden ze van gemakkelijke toegangswegen aan de achterkant van woningen en het liefst meerdere toegangswegen (vluchtroutes). Uiteraard moet bij de bouw ook de eisen van de gebruiker meegenomen worden (Veilig Ontwerp en Beheer, 2015).

De Veiligheids- Effect rapportage (VER) en het Politiekeurmerk Veilig WONEN (PKVW) zijn instrumenten voor het verminderen van criminaliteit en onveiligheid. Beide instrumenten zijn gebaseerd op de methodiek van Veilig Ontwerp en Beheer (Stichting Veilig Ontwerp en Beheer, 2015).

3.3: Zelfredzaamheid en burgerparticipatie

In de inleiding staat beschreven dat de overheid verandert van een verzorgende overheid in een faciliterende overheid. Aan de maatschappelijke trends die staan beschreven in 3.1 is ook te zien dat burgers het steeds belangrijker vinden dat zij meer inspraak hebben. Burgers worden steeds actiever, ook op veiligheidsgebied. Burgers leveren een belangrijke bijdrage aan hun eigen maatschappelijke veiligheid. Politie en justitie kunnen niet altijd betrokken worden bij het overgrote deel van de criminaliteit en overlast, de burgers zijn daartoe ook genooddaakt. Burgers beveiligen zelfstandig hun huis en vervoermiddelen met hang- en sluitwerk. In alle fasen van opsporing treden burgers op als getuigen en houden bij ontdekking op heterdaad aan. Daarnaast is informele sociale controle (die burgers onderling uitoefenen) vaak het belangrijkste middel in de bestrijding en preventie van misdaad en overlast (Haneveld, Boes, & Kop, 2012).

In de meeste literatuur wordt met burgerparticipatie ook zelfredzaamheid bedoeld. In dit onderzoek zijn dit twee aparte begrippen. Voor theorieën over zelfredzaamheid worden nu geen aparte theorieën beschreven, maar wordt verwezen naar burgerparticipatie. Daar worden relevante theorieën beschreven. Deze theorieën zijn deels ook toepasbaar op zowel burgerparticipatie als zelfredzaamheid.

3.3.1: Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is een begrip dat vaak gebruikt wordt voor het omschrijven van de eigen verantwoordelijkheid en de mogelijkheid om hiernaar te handelen (Jansen, 2012).

Zelfredzaamheid kan als volgt gedefinieerd worden: 'Het vermogen om zelfstandig het leven te leiden en om eigen problemen zelf op te lossen (Jansen & Herder, 2012)'. Ook kan zelfredzaamheid als volgt gedefinieerd worden: 'Burgers hebben zelf in de hand om onveilige situaties in veel gevallen

te voorkomen of aan te pakken. Als burgers bij overlast, verloedering en kleine criminaliteit een actieve houding aannemen, verbetert dat de veiligheid(sbeleving) in de buurt (Het CCV, 2015)'. In het proefproject 'Flexibele hulpverlener ontmoet (zelf)redzame burger', dat in 2010 werd uitgevoerd door de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, stond de zelfredzaamheid van burgers centraal. Binnen dit project staan de volgende definities centraal:

- **Zelfredzaamheid:** Alle handelingen van burgers om crisissituaties te voorkomen, zichzelf in crisissituaties te (kunnen) helpen en de gevolgen te beperken.
- **Redzaamheid:** Alle handelingen van burgers, families, buurtnetwerken en organisaties om crisissituaties voor anderen te voorkomen, anderen in crisissituaties te (kunnen) helpen en de gevolgen te beperken.
- **Burgerhulp:** Alle handelingen van burgers om zichzelf en anderen tijdens crisissituaties te (kunnen) helpen en de gevolgen te beperken op verzoek van overheden en haar diensten (Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, 2010).

De zelfredzaamheid kan verhoogd worden door middel van risicocommunicatie. Gericht risicocommunicatie kan burgers activeren om aan de slag te gaan. Door het gebruik van risicocommunicatie raken burgers geïnformeerd over de risico's in hun omgeving. Daarnaast kunnen burgers door middel van risicocommunicatie op de hoogte worden gesteld van preventietips (Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, 2010).

In dit onderzoek zal de volgende definitie van zelfredzaamheid op het gebied van woninginbraken gehanteerd worden:

Zelfredzaamheid is het vermogen van burgers om zelfstandig onveilige situaties in veel gevallen te voorkomen en of aan te pakken. In dit geval is dat het vermogen om een poging tot een woninginbraak te voorkomen of aan te pakken. De zelfredzaamheid kan verhoogd worden door middel van risicocommunicatie.

Op basis van de verschillende definities kan gesteld worden dat het bij zelfredzaamheid gaat om:

- (Vermogens en) handelingen;
- Verantwoordelijkheid;
- Van burgers;
- In relatie tot de overheid(szorg);
- Ten behoeve van de (sociale of fysieke) veiligheid (NIBRA, 2015).

In de definitie die gehanteerd gaat worden voor zelfredzaamheid zijn twee fasen uit de veiligheidsketen opgenomen. Deze twee fasen zijn preventie en repressie. De preventie omvat het voorkomen van de onveilige situatie, in dit geval de woninginbraak. Het daadwerkelijk aanpakken van de woninginbraak is de repressie (CCV, 2015).

3.3.1.1: Verschuiving van verantwoordelijkheden

De overheid werkt steeds vaker samen met private partijen. In de inleiding is al geschetst dat er sprake is van een verschuiving van 'government' naar 'governance'. De overheid is steeds vaker de regievoerder en laat de uitvoering van het overheidsbeleid gedeeltelijk over aan de burger en bedrijfsleven (Terpstra & Kouwenhoven, 2004). De verschuiving van verantwoordelijkheden geldt ook voor het veiligheidsdomein. Binnen het veiligheidsdomein zijn burgers en bedrijven steeds meer (mede)verantwoordelijk voor hun eigen veiligheid en die van de samenleving als geheel. Een van de redenen dat zelfredzaamheid steeds belangrijker wordt is dat de criminaliteit steeds meer toeneemt en complexer wordt (Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, 2012). In huidige politieke en ideologische overtuigingen krijgt de burger ook meer eigen verantwoordelijkheid toegedicht. Dit draagt ook bij aan de verschuiving van verantwoordelijkheden. Burgers nemen steeds vaker de verantwoordelijkheid, omdat zij merken dat de overheid niet alles alleen kan (Terpstra, 2008).

3.3.1.2: Motieven voor zelfredzaamheid

In deze subparagraaf zal beschreven worden hoe de zelfredzaamheid van burger gestimuleerd kan worden. Het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid heeft in 2010 een onderzoek gedaan naar tien rampen en incidenten op het gebied van burgerhulp. Tijdens dit onderzoek is gekeken naar informatie over de bereidwilligheid, motivatie en achtergrond van helpende burgers. Uit dit onderzoek is gebleken dat burgers graag willen helpen, omdat zij zich nuttig willen maken of zij voelen de morele plicht om te helpen. De sociale verbondenheid met de gemeenschap kan de burger motiveren om zich in te zetten (NIFV, 2010).

Volgens van Stokkum en Toenders bepalen de volgende drijfveren of burgers een bijdrage leveren aan de wijk:

- Iets willen doen aan de problemen in de buurt;
- Kennis over de wijk verkrijgen;
- Mensen leren kennen;
- Waardering krijgen (Van Stokkum & Toenders, 2008).

Tonkens en Verhoeven noemen de volgende factoren als drijfveren voor burgers op het gebied van zelfredzaamheid:

- Mensen (her)kennen;
- Iets voor andere mensen willen doen;
- In staat zijn samen doelen na te streven (gemeenschappelijke krachtdadigheid, 'self efficacy;') (Tonkens & Verhoeven, 2011).

In tabel 3.1 staan de belangrijkste motieven, drijfveren en andere beïnvloedende factoren op het gebied van zelfredzaamheid beschreven.

Persoonsgebonden	Rampen en crises		Wijkveiligheid
	Crisissituatie	Urgentie	Overlast in de buurt
	Nuttig maken	Zingeving	Nuttig maken
	Sociale verbondenheid, -druk	Sociaal besef	Sociale verbondenheid, -druk
	Morele plicht	Plichtsbesef	Burgerplicht
Situatiegebonden	Weten wat hij kan doen	Kennis en handelingsperspectief	Weten wat hij kan doen
	Omstandigheden	Randvoorwaarden	Concrete mogelijkheden

Tabel 3.1: Motieven, drijfveren en andere beïnvloedende factoren

Uit tabel 3.1 is af te lezen dat voor zowel het domein fysieke veiligheid (rampen en crises) als sociale veiligheid (wijkveiligheid) vergelijkbare mechanismen en drijfveren op het gebied van zelfredzaamheid een rol spelen. Niet elke factor speelt in elk domein een even grote rol. Bij een ramp en crisis zullen burgers dezelfde urgentie ervaren. Iedereen die zich in een brandend gebouw bevindt zal dit als bedreigend ervaren en zal zo snel mogelijk het gebouw willen verlaten. Wanneer de overheid hier een campagne op inzet, om burgers bewust te maken van de korte tijd die ze hebben om zichzelf in veiligheid te brengen, zal dat waarschijnlijk voor iedereen nuttig zijn. Bij wijkveiligheid zal dit anders werken. Iedere burger heeft een andere veiligheidsbeleving. Niet alle burgers zullen dezelfde mate van onveiligheid in hun wijk ervaren. De urgentie om dan actief bij te dragen aan de veiligheid in de wijk zal per persoon verschillen. De behoefte om nuttig te zijn voor de wijk, of de plicht voelen iets te betekenen voor de wijk zal per persoon verschillen. Daarin is wel de urgentie die burgers ervaren een belangrijke factor. De kennis en het handelingsperspectief zijn factoren die eraan bijdragen of een burger zelfredzaam kan en wil zijn (Beide domeinen). Burgers hebben altijd

behoefte aan kennis op bepaalde gebieden, zodat zij weten hoe te handelen en wat ze kunnen doen (Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, 2012).

De burger zal eerder preventieve maatregelen nemen en repressief gedrag vertonen wanneer de burger het advies kan uitvoeren en het advies nuttig vindt. Dit wordt ook wel Efficacy beliefs genoemd. Efficacy beliefs bestaat uit de volgende twee componenten: 'Self efficacy en response efficacy'. Met self efficacy wordt bedoeld dat de burger in staat is om het advies uit te voeren. In dit onderzoek zal dat betekenen dat burgers de maatregelen uit kunnen voeren ten behoeve van preventie en aanpak van woninginbraken. Response efficacy betekent dat burgers het advies om maatregelen te nemen ten behoeve van preventie en de aanpak van woninginbraken nuttig vinden (Kievik & Gutteling, 2011).

3.3.1.3: Risk- as-feelings hypothese

De hypothese van Loewenstein, Weber, Hsee en Welch (2001) is te gebruiken voor het stimuleren van zelfredzaamheid bij rampen en crises. In deze hypothese wordt er verondersteld dat burgers risico's bepalen aan de hand van emoties en niet op basis van rationele logica. Volgens de hypothese kan de voorbereiding op een onveilige situatie gestimuleerd worden door de burger op zijn of haar emotie aan te spreken en niet door logisch te redeneren (Loewenstein, Hsee, Weber, & Welch, 2001). De Laat stelt dat perceptie van een ramp of crisis het treffen van preventieve maatregelen beïnvloedt (De Laat, 2009). Dit sluit aan bij de Risk-as-feelings hypothese. Deze hypothese is alleen van toepassing op de preventie van een ramp. Volgens de hypothese vertonen burgers tijdens een ramp voornamelijk sociaal en rationeel gedrag.

Voor dit onderzoek zal deze hypothese van toepassing zijn op de preventieve maatregelen die genomen kunnen worden om een woninginbraak te voorkomen. De burger zal bepalen aan de hand van emoties welke preventieve maatregelen hij zal treffen voor zijn woning. De burgers zal gevraagd worden hoe groot zij de kans op een woninginbraak inschatten. Aan de hand daarvan zal gekeken worden of burgers die de kans groter inschatten meer maatregelen nemen dan burgers die de kans lager inschatten.

3.3.2: Burgerparticipatie

Steeds vaker is te zien dat burgers gezamenlijk initiatief nemen in hun omgeving. Zij doen bijvoorbeeld gezamenlijk het onderhoud van de groenvoorzieningen in de buurt. Burgers voelen zich betrokken bij hun wijk, buurt en/of omgeving en zetten zich daar graag vrijwillig voor in. Dit wordt aangeduid als burgerparticipatie (Rijksoverheid, 2015). Burgerparticipatie betekent dat burgers deelnemen aan de vorming en/of uitvoering van beleid. Dit kan op verschillende manieren. Zoals net al genoemd wordt burgerparticipatie op veiligheidsgebied belangrijker (Van Caem, 2008).

In dit onderzoek zal de volgende definitie van burgerparticipatie op het gebied van woninginbraken gehanteerd worden:

Burgerparticipatie is het vermogen om samen met bijvoorbeeld de burens, straat, buurt, wijk, gemeente etc. onveilige situaties in veel gevallen te voorkomen en of aan te pakken. In dit geval is dat het vermogen om samen een poging tot een woninginbraak te voorkomen of aan te pakken.

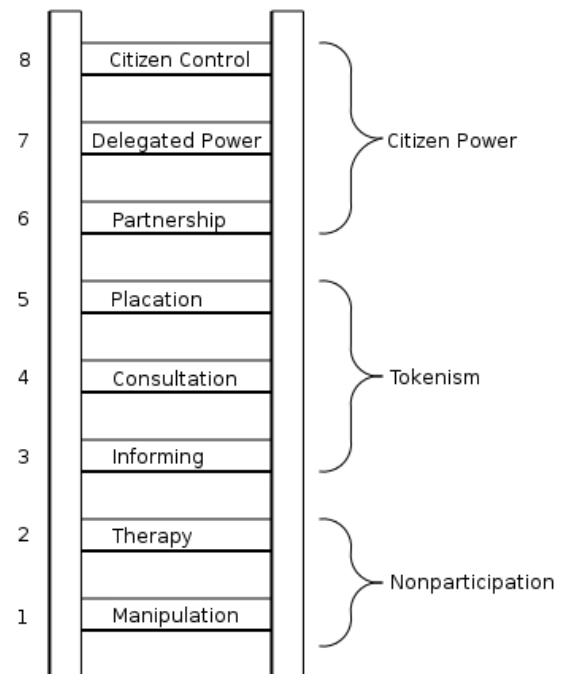
3.3.2.1: Participatieladder

Bij burgerparticipatie krijgen burgers meer (mede)verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid in hun wijk. Afhankelijk van de mate van burgerparticipatie, krijgen burgers meer bevoegdheden en verantwoordelijkheden toegewezen. De mate van burgerparticipatie wordt met behulp van participatieladders weergegeven (Edenbos, 2006).

Participatieladder Arnstein

De eerste participatieladder is ontworpen door de Amerikaanse Arnstein. Deze participatieladder heeft acht treden en elke trede geeft een vorm van burgerparticipatie weer (Arnstein, 1969). In figuur 3.1 is de ladder van Arnstein weergegeven.

Daarin is te zien dat hoe hoger de burgers op de ladder komen, hoe meer macht de burgers uit kunnen oefenen en hoe meer verantwoordelijkheid de burgers hebben. Op de twee laagste niveaus, Manipulation en Therapy, doen de burgers niet aan participatie en hebben/nemen zij geen verantwoordelijkheid. Deze twee treden worden door Arnstein 'Nonparticipation' genoemd. Op de treden drie en vier, Informing en Consulting, voorziet de overheid de burgers van informatie en mogen de burgers op deze informatie reageren. Op trede vijf, Placation, mogen burgers advies geven aan de overheid. De overheid bepaalt zelf wat er met het advies gedaan wordt. De treden drie, vier en vijf behoren tot 'Tokenism'. Met dit overkoepelende begrip wordt bedoeld dat de overheid naar de burger luistert, maar dat de burger geen beslissingsbevoegdheid heeft. Burgers voelen zich wel betrokken bij ontwikkelingen, maar hebben uiteindelijk geen directe invloed. Op trede zes en zeven, Partnership en Delegated Power, hebben de burgers wel meer invloed op het beslissen. Deze twee treden behoren tot de participatieniveaus waarbij de overheid randvoorwaarden stelt en de verantwoordelijkheden verdeelt. De laatste (achtste) trede, Citizen Control, is het hoogste participatieniveau. De burgers maken op dit niveau zelf beleid en voeren dit ook zelf uit. De burger is initiatiefnemer voor ontwikkeling, uitvoering en beheer van een plan. De treden zes, zeven en acht van de participatieladder worden door Arnstein als daadwerkelijke participatie gezien (Arnstein, 1969).

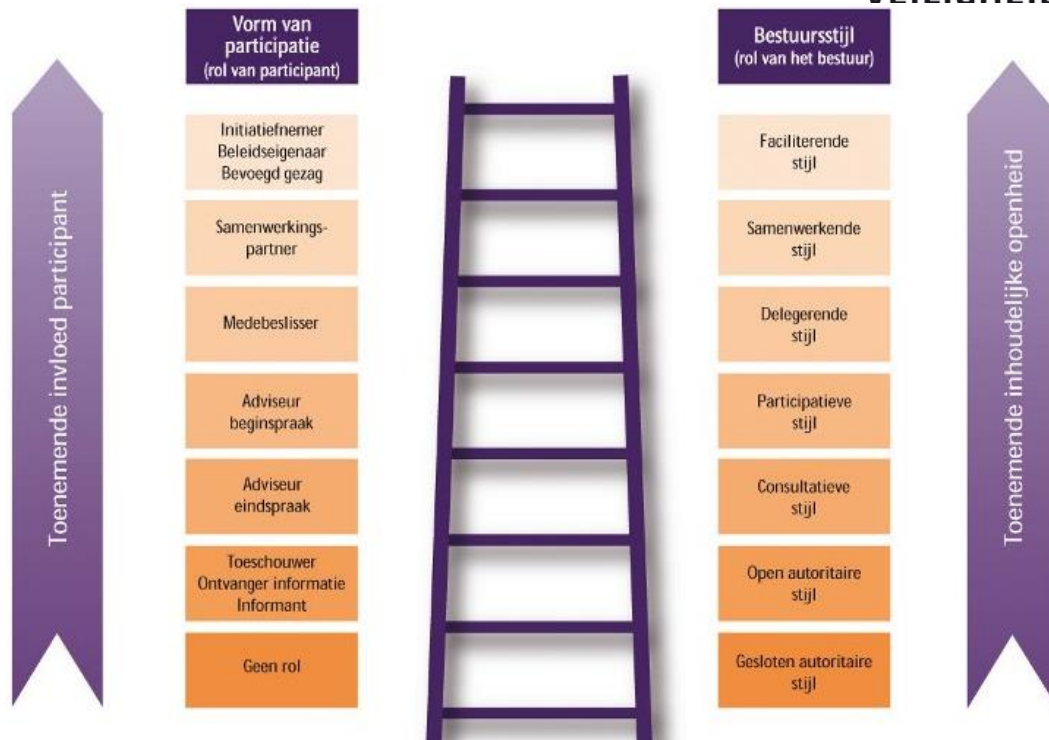

Figuur 3.1: Participatieladder van Arnstein (Arnstein, 1969).

Door de jaren heen zijn er verschillende participatieladders ontwikkeld. De basis ligt bij de participatieladder van Arnstein, deze ladder is door de jaren heen aangevuld en veranderd.

Participatieladder van Pröpper.

De participatieladder van Pröpper is zo opgezet dat verschillende vormen van participatie ook daadwerkelijk te onderscheiden zijn en elkaar niet overlappen. Naarmate men hoger op de ladder komt is er meer sprake van participatie. Er is dus sprake van een logische opbouw waarbij telkens de invloed en inhoudelijke openheid groter wordt bij een hoger trede. Dit is nodig voor een heldere communicatie met burgers die deelnemen aan de burgerparticipatie en voor een goede rolverdeling (Pröpper, 2009). In figuur 3.2 is de participatieladder van Pröpper weergegeven. De begrippen op de verschillende treden geven aan wat wordt bedoeld met de treden.

Figuur 3.2: Participatieladder van Pröpper (Pröpper, 2009)

3.3.2.2: Burgerparticipatie en sociale veiligheid

Sociale veiligheid heeft betrekking op criminaliteit en sociale veiligheid. Sociale veiligheid omvat het beschermd zijn en het beschermd voelen tegen persoonlijk leed door criminaliteit. Daarbij is een scheiding te maken tussen objectieve veiligheid (gemeten niveau van veiligheid) en de subjectieve veiligheid (mate waarin mensen zich beschermd voelen) (Boutellier, 2011).

Burgerparticipatie geplaatst in de context van sociale veiligheid betekent vooral het probleemoplossend vermogen en de zelfredzaamheid van burgers vergroten. De burger kan ingezet worden als opsporingsmedewerker. Dat betekent dat de burger helpt bij de opsporing en dat deze daardoor succesvoller wordt. Initiatieven als Burgernet en Amber Alert zijn hier een voorbeeld van. Hoe meer burgers ogen en oren openhouden, hoe groter de kans op nuttige informatie is. Daarnaast kunnen ook de rollen 'Burger als baas in eigen wijk' en 'De burger als moreel ondernemer' onderscheiden worden als rol voor de burgers bij de aanpak van criminaliteit (Van den Broek, Huis in 't Veld, De Vries, & Van Son, 2012).

3.3.3: Wat maakt dat burgers actief worden

Op de participatieladder kan weergegeven in welke mate politieke participatie aanwezig is, maar dit geeft echter geen verklaring waarom dit aanwezig is. Verba, Schlozman en Brady hebben een model ontwikkeld, het Civic Voluntarism Model, waarmee verklaard kan worden waarom mensen participeren. Dit model moet een structuur scheppen in factoren die participatie kunnen bevorderen. Aan de hand van dit model kunnen drie factoren onderscheiden worden die bepalen dat mensen gaan participeren:

- Of ze hebben geen psychologische betrokkenheid (willen meedoen),
- Of ze beschikken niet over de middelen (kunnen meedoen),
- Of ze maken geen deel uit van netwerken die mensen bij de politiek betrekken (gevraagd worden) (Verba, Schlozman, & Brady, 1995).

Het model van Verba, Schlozman en Brady wordt gebruikt om politieke participatie te verklaren. In dit onderzoek zal dit model gebruikt worden op zelfredzaamheid en burgerparticipatie te verklaren. De drie voorwaarden van het model zijn van toepassing op zelfredzaamheid en burgerparticipatie in dit onderzoek.

3.3.3.1: Willen

De eerste factor is willen meedoen, burgers moeten betrokken zijn. Volgens Verba, Schlozman en Brady wordt politieke participatie verklaard door de mate waarin burgers gemotiveerd zijn. Door Tonkens en Verhoeven zijn vier categorieën die motieven bevatten om te gaan participeren geformuleerd:

- Eigen belang,
- Sociaal belang,
- Burgerschap,
- Invloed uit kunnen oefenen (Tonkens & Verhoeven, 2011).

Uit het onderzoek van Tonkens en Verhoeven in 2011 is gebleken dat burgers handelen volgens bovenstaande categorieën. In eerste plaats handelen de burgers uit eigen belang. Wanneer een probleem of project zich afspeelt in de directe omgeving van de burger en het project of probleem ligt in zijn/haar interessegebied, gaan burgers eerder participeren (Tonkens & Verhoeven, 2011). Uit onderzoek blijkt dat burgers met een koophuis vaker en meer participeren in hun buurt dan burgers die een huurwoning hebben (Kang & Kwak, 2003) (Lelieveldt, 2004) (Leidelmeijer, 2004). Burgers participeren om er zelf beter van te worden, bijvoorbeeld financieel gewin, betere veiligheid of nieuwe dingen leren. De volgende categorie die door Tonkens en Verhoeven is geformuleerd is sociaal belang. Burgers gaan participeren om bij de samenleving te horen. Burgers voelen zich dan gerespecteerd en gewaardeerd. Burgers willen iets bijdragen aan de buurt waarin zij wonen. Wanneer burgers gehecht zijn aan de buurt waarin zij wonen, zullen zij ook eerder gaan participeren (Minkler & Wallerstein, 2003). De categorie burgerschap doelt erop dat burgers participeren vanuit een (zelf) opgelegde norm. Burgers die participeren, vinden het vaak een plicht om een steentje bij te dragen aan hun omgeving (Denters, 2004). Burgers kunnen ook een doel voor ogen hebben, zij willen bijvoorbeeld dat er park aangelegd wordt in hun woonwijk. Dit wordt ook wel doelgericht participeren genoemd. Burgers willen dan invloed uitoefenen op de uitkomst van bepaalde plannen, maar het kan ook zo zijn dat burgers bijvoorbeeld de slechte reputatie van de buurt weg willen poetsen. Dit valt onder de laatste categorie (Verba, Schlozman, & Brady, 1995).

3.3.3.2: Kunnen

De tweede factor die Verba, Schlozman en Brady geformuleerd hebben is kunnen. Burgers worden actief wanneer zij de juiste middelen tot hun beschikking hebben. De juiste middelen kunnen zijn tijden en vaardigheden. Wanneer burgers willen participeren en zij beschikken over de juiste middelen dan zijn zij ook daadwerkelijk in staat om te gaan participeren (Verba, Schlozman, & Brady, 1995). Uit een onderzoek van Dekker is gebleken dat burgers met een lagere sociale economische status minder participeren in hun buurt, omdat zij over minder vaardigheden beschikken, minder sociale relaties onderhouden en doordat zij een minder groot netwerk hebben (Dekker, 2007). Het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft in 2014 een onderzoek gedaan naar de participatieverschillen in Nederland. Het SCP constateerde ook dat het opleidingsniveau invloed heeft op burgerparticipatie. Het SCP constateerde dat hoger opgeleiden actiever waren in hun buurt dan lager opgeleiden (Sociaal en Cultureel Planbureau, 2014).

3.3.3.3: Gevraagd worden

De laatste factor die bepaald of burgers gaan participeren is gevraagd worden. Verba, Schlozman en Brady stellen dat gevraagd worden om deel te nemen aan burgerparticipatie ook een belangrijke factor is. De sociale cohesie in de buurt is daarbij belangrijk (Verba, Schlozman, & Brady, 1995). In paragraaf 3.1.1 staat het begrip sociale cohesie beschreven. Wanneer een burger in een buurt woont waar de sociale cohesie zeer groot is, zal men onderling elkaar steeds vaker vragen om te helpen en om aan activiteiten deel te nemen. Uit een onderzoek van Kearns & Forrest (2000) is gebleken dat een goed sociaal netwerk zorgt voor meer burgerparticipatie in een wijk. Zij stellen dat als mensen meer sociaal betrokken zijn bij een wijk en goed geïntegreerd zijn, zij positiever zijn over hun buurt.

Wanneer zij positief zijn over hun buurt stimuleert hen dat om actief te zijn voor de buurt (Kearns & Forrest, 2000). Burgers die langer in de wijk wonen zijn eerder geneigd om deel te nemen aan participatieactiviteiten in de wijk, omdat zij een groter gemeenschapsgevoel hebben (Völker, Flap, & Lindenberg, 2007). Uit een onderzoek van Bolt en ter Maat (2005) blijkt dat allochtonen vaker participeren dan autochtonen. Als oorzaak wordt hiervan gegeven dat zij een groter groepsbewustzijn hebben. Ze zijn geneigd om als groep verbonden te zijn en met elkaar samen te werken en zich voor elkaar in te zetten. Daardoor zijn zij vaker geneigd om te participeren (Bolt & Ter Maat, 2005).

3.4: Conclusie

In dit hoofdstuk zijn verschillende theorieën beschreven die van toepassing zijn voor dit onderzoek. De maatschappelijke trends zijn beschreven en theorieën op gebied van woninginbraken, burgerparticipatie en zelfredzaamheid. Daarnaast staat ook beschreven dat de volgende definities van zelfredzaamheid en burgerparticipatie gebruikt gaan worden:

- Zelfredzaamheid is het vermogen om zelfstandig onveilige situaties in veel gevallen te voorkomen en of aan te pakken. In dit geval is dat het vermogen om een poging tot een woninginbraak te voorkomen of aan te pakken.
- Burgerparticipatie is het vermogen om samen met bijvoorbeeld de burens, straat, buurt, wijk, gemeente etc. onveilige situaties in veel gevallen te voorkomen en of aan te pakken. In dit geval is dat het vermogen om samen een poging tot een woninginbraak te voorkomen of aan te pakken.

Daarnaast worden de verschillende niveaus van participatie beschreven aan de hand van de participatieladders van Arnstein(1969) en Pröpper (2009). Als laatste wordt er een theorie beschreven waarin staat welke factoren bepalen dat een burger actief wordt.

Hoofdstuk 4: Onderzoeksopzet

In dit hoofdstuk zal de onderzoeksopzet beschreven worden. Er zal beschreven worden welk soort onderzoek uitgevoerd gaat worden en op welke wijze dat gedaan zal worden.

4.1: Soort onderzoek

In dit onderzoek zal gebruik worden gemaakt van kwalitatief en kwantitatief onderzoek (Verhoeven, 2011).

Kwalitatief onderzoek

Bij kwalitatief onderzoek gaat het om onderzoek met de werkelijkheid. Bij deze vorm van onderzoek wordt er dieper op de materie ingegaan (Verhoeven, 2011). Door het gebruiken van kwalitatief onderzoek zal er meer informatie worden verkregen over woninginbraken, burgerparticipatie en zelfredzaamheid. Op deze punten zal er dieper ingezoomd worden.

Kwantitatief onderzoek

Bij kwantitatief onderzoek gaat het om cijfermatige informatie. Het gaat daarbij om de hoeveelheid. Kwantitatief onderzoek wordt gebruikt om cijfermatige uitspraken te doen over een bepaalde groep (Verhoeven, 2011). Bij dit onderzoek zullen er cijfermatige uitspraken gedaan worden over de bewoners van de Hengelose Es en de Hasseler Es. Er zal daarvoor een enquête worden gebruikt. Aan de hand van de uitkomsten van deze enquête kunnen de onderzoeksvragen beantwoord worden.

Het kwalitatief onderzoek zal als vooronderzoek fungeren om de richting van het kwantitatieve onderzoek te bepalen (Verhoeven, 2011). Op die manier zullen de belangrijke theorieën en definities gevonden worden over zelfredzaamheid, burgerparticipatie en woninginbraken. Aan de hand daarvan zal het kwantitatief onderzoek voorbereid worden om op die manier cijfermatige uitspraken te kunnen doen.

4.2: Deskresearch en fieldresearch

In dit onderzoek wordt er gebruik gemaakt van deskresearch en fieldresearch. Om uit te leggen waarom deze beide methodes gebruikt worden zal er eerst een definitie gegeven worden van beide begrippen.

Deskresearch is onderzoek doen naar al beschikbaar gestelde gegevens ten behoeve van een probleemstelling. Deze gegevens worden ook wel secundaire gegevens genoemd. Deze gegevens zijn al door anderen verzameld (Alles over marktonderzoek, 2015).

Fieldresearch wordt ook wel veldonderzoek genoemd. Bij fieldresearch worden nieuwe gegevens verzameld en geanalyseerd. Veelgebruikte onderzoekstechnieken bij fieldresearch zijn:

- **Interviews,**
- **Enquêtes,**
- **Observaties** (De afstudeerconsultant, 2015).

In dit onderzoek zal er eerst begonnen worden met deskresearch om vooraf al informatie te vinden over woninginbraken, burgerparticipatie, zelfredzaamheid en de daarbij behorende gegevens. Dit zal voornamelijk gedaan worden met behulp van literatuuronderzoek. Daarbij zullen websites, boeken, rapportages, scripties en ander materiaal geraadpleegd worden. Daarna zal met behulp van deskresearch, het veldonderzoek (fieldresearch) worden ingericht.

4.3: Onderzoekseenheden

De onderzoekseenheden in dit onderzoek zijn de bewoners van de wijken Hasseler Es en de Hengelose Es. In hoofdstuk 2 'Gebiedsscan' staan beide wijken beschreven. Beide wijken zijn van bijna even grote omvang. De Hasseler Es telt ongeveer 14.000 inwoners verdeeld over 5.270 huishoudens (GGD Twente, 2014). De Hengelose Es telt ongeveer 10.470 inwoners verdeeld over 5.540 huishoudens (GGD Twente, 2014).

Bij dit onderzoek is een enquête gehouden onder de inwoners van de Hasseler Es en de Hengelose Es. Er is een aselechte steekproef gehouden worden. Elke bewoner van beide wijken heeft evenveel kans om een enquête in te mogen vullen. Tussen beide wijken zal een vergelijking gemaakt worden in welke mate zij zelfredzaam willen zijn en willen deelnemen aan burgerparticipatie. De enquête is verspreidt onder alle 10.810 huishoudens in de Hasseler Es en de Hengelose Es. De enquête is ingevuld door 718 bewoners uit beide wijken. De onderzoekseenheden waarop dit onderzoek betrekking heeft zijn burgerparticipatie, zelfredzaamheid, aantal woninginbraken en de bewoners van de wijken Hasseler Es en de Hengelose Es.

4.4: Dataverzameling en meetinstrumenten

Om de probleemstelling en de onderzoeksvragen te beantwoorden is er een enquête gehouden worden, maar zijn er ook verschillende gesprekken gevoerd met de betrokken actoren.

4.4.1: De enquête

Om de probleemstelling te kunnen beantwoorden is er een enquête gehouden worden. De bewoners van de wijken Hasseler Es en Hengelose Es hebben deze enquête in kunnen vullen. De enquête is online aangeboden en per brief is de link van de enquête verstuurd. De brieven zijn verstuurd door de gemeente Hengelo. De enquête is verspreid onder de 10.810 huishoudens in de beide wijken. Iedere bewoner van de wijk kon de enquête invullen. Om bij deze omvang een betrouwbaarheidsniveau van 95% als resultaat te hebben moeten 371 bewoners de enquête invullen. In totaal hebben 718 bewoners de enquête ingevuld.

De vragen van de enquête zijn ingedeeld in de verschillende meetniveaus. De meetniveaus zijn een nominaal-, ordinaal-, interval- en ratio- meetniveau. In figuur 4.1 staat in een overzicht de meetniveaus met hun kenmerken weergegeven.

Meetniveaus & hun kenmerken			Scale	Rationiveau
		Intervalniveau	Verhouding blijven gelijk	
		Ordinaal niveau	Gelijke verschillen	Gelijke verschillen
Nominale niveau	Ordering	Ordering	Ordering	Ordering
Onderscheid	Onderscheid	Onderscheid	Onderscheid	Onderscheid
Geslacht	Opleidingsniveau	Intelligentie	Leeftijd	

Figuur 4.1: Meetniveaus & hun kenmerken (HBO Statistiek, 2015).

Randvoorwaarden enquête

Bij het ontwikkelen van de enquête zijn de volgende punten belangrijk. Allereerst moet de vragenlijst bruikbaar, leesbaar, compleet, meten wat beoogd is te meten, neutraal en niet te lang zijn. Voor de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid is het volgende belangrijk:

- Structuur moet bij elke respondent hetzelfde zijn,
- Formulering moet gelijk zijn,
- De antwoordmogelijkheden moeten hetzelfde zijn bij elke respondent,
- Niet te veel open vragen,
- Logische volgorde van vragen,

- Vragen over hetzelfde onderwerp moeten bij elkaar staan,
- Bij elk blok moet een inleiding staan (Verhoeven, 2011).

De resultaten van de enquête zullen geanalyseerd worden met behulp van het programma SPSS. Deze randvoorwaarden zijn meegenomen in de formulering van de vragen voor de enquête. De volledige enquête staat beschreven in bijlage 1.

4.4.2: Gesprekken

Voor dit onderzoek zijn er verschillende gesprekken gevoerd met de betrokken actoren. De betrokken actoren staan beschreven in paragraaf 1.5. Met verschillende actoren is een gesprek gevoerd worden om op die manier input te krijgen voor het onderzoek naar zelfredzaamheid en burgerparticipatie op het gebied van woninginbraken in de wijken Hasseler Es en de Hengelose Es.

Met de volgende actoren is een gesprek gevoerd, deze gesprekken zijn terug te lezen in het bijlagenboek:

- De wijkagenten Roelofsen en Turegun van de wijken Hasseler Es en Hengelose Es,
- Gemeente Hengelo met name de heer Rinket (die houdt zich bezig met o.a. woninginbraken in de gemeente Hengelo),
- De heer Jansen (Stichting Veiligheid en Preventie),
- Noaerbouw.

Deze actoren hebben in de gesprekken gezorgd voor input voor het onderzoek. De wijkagenten hebben de gang van zaken in de wijken beschreven. De heer Rinket heeft verteld hoe de gemeente Hengelo de woninginbraken probeert terug te dringen en wat zij belangrijk vinden op dit gebied. Met de werkgroep woninginbraken is de voortgang van dit onderzoek besproken.

4.5: Kwaliteit onderzoek

De kwaliteit van het onderzoek moet gewaarborgd worden. In de voorgaande paragrafen is al een deel van de onderzoeksopzet beschreven. In deze paragraaf wordt beschreven hoe de kwaliteit van dit onderzoek gewaarborgd is.

4.5.1: Betrouwbaarheid

Een betrouwbaar onderzoek moet vrij zijn van toevallige fouten. Een betrouwbaar onderzoek kan steeds herhaald worden met steeds hetzelfde resultaat. Een toevallige fout is bijvoorbeeld:

- Per ongeluk het verkeerde antwoord aankruisen.
- Een fout maken bij het invoeren van de gegevens.
- Geluidsoverlast bij het invullen van de vragenlijst (Manders, 2014).

Bij het verwerken van de ingevulde enquêtes moet worden nagegaan hoeveel toevallige fouten erin voorkomen. Bij dit onderzoek is er gekeken of antwoorden niet passend zijn of dat antwoorden ver uit elkaar liggen. Wanneer dat het geval is zal dat mee worden genomen in de analyse om het onderzoek betrouwbaar te houden. De open vragen van de enquête zijn niet volledig betrouwbaar, omdat de respondenten vaak bij de eerste vraag al een heel boekje opendoen en dan bij de andere twee open vragen verwijzen naar de eerste open vraag. Een aantal respondenten heeft de open vragen niet beantwoord, maar de andere vragen allemaal wel. Echter wordt de input van de open vragen wel gebruikt om de meningen van burgers te kunnen weergeven. Deze input ondersteunt de andere vragen en geeft er daardoor nog iets meer kracht aan. Voor een volgend onderzoek moeten de open vragen op een andere wijze gesteld worden, zodat deze wel betrouwbaar zijn.

De betrouwbaarheid van dit onderzoek wordt ook gewaarborgd door de informatiebronnen die gebruikt worden te controleren. De bronnen zijn gecontroleerd op waarheden en recente informatie. Daarnaast zijn de bronnen weer gecontroleerd met andere bronnen. Ook is er gekeken of de

informatie uit de bronnen strookt met de resultaten van de enquête. Dit wordt beide aan elkaar getoetst.

4.5.2: Validiteit

De definitie van validiteit is: de mate waarin een onderzoek meet wat beoogd is te meten. Het onderzoeksdesign is belangrijk voor de validiteit binnen een onderzoek. Door de validiteit van dit onderzoek te controleren wordt de echtheid en waarheidsgehalte gecontroleerd. Er gekeken of het onderzoek vrij is van systematische fouten en of er gemeten wordt wat beoogd is te meten (Manders, 2014).

Een valide onderzoek is vrij van systematische fouten. Een valide onderzoek is altijd een betrouwbaar onderzoek. Betrouwbaarheid is een voorwaarde voor een valide onderzoek.

Externe validiteit

De resultaten van dit onderzoek kunnen worden gegeneraliseerd voor de wijken Hasseler Es en Hengelose Es. Dat houdt in dat de uitspraken over de burgers die de enquête invullen ook gelden voor de grotere groep (de beide wijken). Er zal een statistische generalisatie gedaan worden aan de hand van statistische testen om te toetsen of het resultaat generaliseerbaar is (Manders, 2014). Met het gebruik van de verschillende statistische testen is getoetst of de resultaten betrekking hebben op de gehele groep. Deze resultaten zijn weergegeven in hoofdstuk 6.

Begripsvaliditeit

Begripsvaliditeit gaat erover hoe er in een onderzoek een bepaald begrip gemeten wordt. In dit onderzoek zullen dat de begrippen zelfredzaamheid en burgerparticipatie zijn. In de theorie zijn beide begrippen uitgebreid beschreven. De operationalisering beschrijft hoe de begrippen gemeten worden in de enquête (Manders, 2014). De operationalisering van dit onderzoek staat beschreven in paragraaf 4.6.

Inhoudsvaliditeit

Voornamelijk is inhoudsvaliditeit van belang bij dit onderzoek. De inhoudsvaliditeit is te waarborgen door goed literatuuronderzoek en juiste raadpleging van deskundigen. Om te meten wat beoogd is te meten moeten de definities van bepaalde begrippen helder zijn, zodat ze in de enquête door externen niet anders geïnterpreteerd kunnen worden (Manders, 2014). De open vragen van de enquête zijn niet volledig betrouwbaar, zie subparagraaf 4.5.1. Daardoor zijn deze open vragen ook niet valide. Bij de open vragen werd niet altijd gemeten wat beoogd was te meten. De respondenten gaven hebben veelal uitgebreide antwoorden ingevuld bij de open vragen, die niet altijd betrekking hadden op de vraag. De respondenten vulde ook andere zaken in die niet gevraagd werden.

4.6: Operationalisering

Onderzoeksvraag 1	Variabelen	Dataverzamelings-methode	Meetinstrument	Indicatoren (komen uit literatuur!)
Welke maatregelen kunnen burgers op het gebied van zelfredzaamheid nemen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?	Zelfredzaamheid	Literatuuronderzoek	Wat is zelfredzaamheid?	Definitie zelfredzaamheid
	Woninginbraken	Literatuuronderzoek	Wat zijn woninginbraken?	- Woninginbraken in Nederland - Verklaring woninginbraken
	Maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken	Literatuuronderzoek Interview/ gesprekken	Wat is een Politiekeurmerk Veilig Wonen? Welke maatregelen kunnen burgers nemen om de zelfredzaamheid op het gebied van woninginbraken? Wat kunnen burgers doen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken? Wat kunnen burgers zelf doen om een woninginbraak te voorkomen?	- Onderdelen Politiekeurmerk Veilig Wonen - Maatregelen om een woninginbraak te voorkomen

Onderzoeksvraag 2	Variabelen	Dataverzamelings-methode	Meetinstrument	Indicatoren (komen uit literatuur!)
Aan welke burgerparticipatie-activiteiten kunnen burgers deelnemen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?	Woninginbraken	Literatuuronderzoek	Wat zijn woninginbraken?	- Woninginbraken in Nederland - Verklaring woninginbraken
	Burgerparticipatie	Literatuuronderzoek	Wat is burgerparticipatie?	Definitie burgerparticipatie
	Burgerparticipatie ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken	Literatuuronderzoek Interview/ gesprekken	Welke burgerparticipatie-activiteiten kunnen burgers doen op het gebied van woninginbraken? Wat kunnen burgers samen doen om woninginbraken te voorkomen?	- Burgerparticipatie-activiteiten - Burgers samen aan de slag om woninginbraken tegen te gaan

Onderzoeksvraag 3	Variabelen	Dataverzamelings-methode	Meetinstrument	Indicatoren (komen uit literatuur!)
Hoe kunnen zelfredzaamheid en burgerparticipatie van invloed zijn ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?	Woningbraken	Literatuuronderzoek	Wat zijn woninginbraken? Welke preventiemaatregelen kunnen getroffen worden op het gebied van woninginbraken? Wanneer neemt het aantal woninginbraken vermoedelijk af?	• Woninginbraken in Nederland • Verklaring woninginbraken • Preventiemaatregelen om een woninginbraak te voorkomen • Dadergerichte verklaringen • Slachtoffergerichte verklaringen
	Maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken	Literatuuronderzoek	Wat is een Politiekeurmerk Veilig Wonen? Wat kunnen burgers zelf doen om een woninginbraak te voorkomen?	• Onderdelen Politiekeurmerk Veilig Wonen • Maatregelen om een woninginbraak te voorkomen
		Interview / Gesprekken		
	Burgerparticipatie ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken	Literatuuronderzoek	Welke burgerparticipatie-activiteiten kunnen burgers doen op het gebied van woninginbraken?	• Burgerparticipatie-activiteiten • Burgers samen aan de slag om woninginbraken tegen te gaan

De volgende onderzoeksvragen worden met behulp van de eerste drie onderzoeksvragen en met de resultaten van de enquête beantwoord. De enquêtevragen die worden beschreven bij de operationalisering zijn terug te vinden in bijlage 1. Bij de kolom 'Meetinstrument' zal achter elke enquêtevraag een nummer beschreven worden, dit nummer is het vraagnummer in de enquête. Op deze manier kunt u de antwoordcategorieën behorende bij de vraag terugvinden in bijlage 1.

Onderzoeksvraag 4	Variabelen	Dataverzamelings- methode	Meetinstrument	Indicatoren (komen uit literatuur!)
In hoeverre nemen burgers van de Hasseler Es en de Hengelose Es maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid en nemen zij deel aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?	Mate van zelfredzaamheid (maatregelen die burgers hebben genomen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken)	Enquête	Welke maatregelen heeft u getroffen om uw woning te beveiligen tegen inbrekers? (Vraag 14) Vindt u dat u voldoende maatregelen heeft getroffen om uw woning goed te beveiligen tegen inbrekers? (Vraag 13) In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stellingen? - Als ik zie dat de burens goed opletten in de buurt dan ga ik dat automatisch ook doen. - Als ik een verdachte situatie zie bel ik de politie. (Vraag 23)	- Preventiemaatregelen - Maatregelen die burgers hebben genomen om een inbraak in de eigen woning te voorkomen - Maatregelen die burgers kunnen nemen om een inbraak te kunnen voorkomen. - Mate van oplettendheid rondom de woning - Alarmeren bij een verdachte situatie
	Mate van burgerparticipatie (Deelname aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken)	Enquête	Aan welke van de onderstaande activiteiten doet u al mee in uw wijk om het aantal woninginbraken tegen te gaan? (Vraag 21) In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stellingen? - Als mijn burens mij vragen om tijdens hun vakantie op het huis te passen dan doe ik dat graag. - Als ik zie dat de burens goed opletten in de buurt dan ga ik dat automatisch ook doen. - Als ik een verdachte situatie zie bel ik de politie. - Als ik vreemde mensen in mijn wijk niet vertrouw, vraag ik hen wat zij hier doen. (Vraag 23)	- Gezamenlijke activiteiten - Deelname aan gezamenlijke activiteiten om woninginbraken tegen te gaan - Samen met de bewoners in de wijk - Samen een oogje in het zeil houden in de wijk - Mate van oplettendheid rondom de woning - Alarmeren bij een verdachte situatie

	Individuele factoren	Enquête	Welke omschrijving past het beste bij u? Ik woon in een (Vraag 1) In welke wijk woont u? (Vraag 2) Hoe lang woont u al in deze wijk? (Vraag 3) Wat is uw leeftijd? (Vraag 25) Wat is uw geslacht? (Vraag 26) Wat was uw nationaliteit bij de geboorte? (Vraag 27) Wat is uw hoogst afgeronde opleiding? (Vraag 28) Wat is uw hoofdbezigheid overdag? (Vraag 29) Hoe is uw huishouden samengesteld? (Vraag 30)	• Verschillen en overeenkomsten tussen beide wijken • Hasseler Es • Hengelose Es • Type woning (Koop- of huurwoning) • Kenmerken van de individuen • Leeftijd • Geslacht • Nationaliteit • Opleidingsniveau • Hoofdbezigheid overdag • Samenstelling huishouden
--	----------------------	---------	---	---

Onderzoeksvraag 5	Variabelen	Dataverzamelings-methode	Meetinstrument	Indicatoren (komen uit literatuur!)
In hoeverre is er een verschil aan te duiden in de mate van en behoefte aan het nemen van maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid en deelname aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?	Mate van zelfredzaamheid (maatregelen die burgers hebben genomen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken)	Enquête	Welke maatregelen heeft u getroffen om uw woning te beveiligen tegen inbrekers? (Vraag 14) Vindt u dat u voldoende maatregelen heeft getroffen om uw woning goed te beveiligen tegen inbrekers? (Vraag 13) In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stellingen? - Als ik zie dat de burens goed opletten in de buurt dan ga ik dat automatisch ook doen. - Als ik een verdachte situatie zie bel ik de politie. (Vraag 23)	- Preventiemaatregelen - Maatregelen die burgers hebben genomen om een inbraak in de eigen woning te voorkomen - Maatregelen die burgers kunnen nemen om een inbraak te kunnen voorkomen. - Mate van oplettendheid rondom de woning - Alarmeren bij een verdachte situatie
	Behoefte om maatregelen te nemen op het gebied van zelfredzaamheid ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken	Enquête	Heeft u de behoefte om een woninginbraak in uw woning te voorkomen? (vraag 9) Waarom heeft u wel of geen behoefte om woninginbraken in uw huis te voorkomen? (vraag 10) Zou u geadviseerd willen worden over welke maatregelen u kunt treffen om uw woning beter te beschermen tegen een woninginbraak? (vraag 15) Welke maatregelen zijn volgens u effectief, maar heeft u nog niet toegepast, om een woninginbraak te voorkomen? (vraag 16)	- Behoefte om woninginbraken te voorkomen - Behoefte om zelf maatregelen te nemen - Effectieve maatregelen om woninginbraken te voorkomen - Waarom wel of niet toepassen van maatregelen? - Tijd om in te zetten tegen woninginbraken - Inzetten tegen woninginbraken

			Wat zijn voor u de belemmeringen om deze maatregelen nog niet te treffen? (vraag 17) In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stellingen: • Ik wil mij graag inzetten om woninginbraken tegen te gaan • Ik weet hoe ik mij moet inzetten om het aantal woninginbraken tegen te gaan. • Ik heb tijd om mij in te zetten tegen woninginbraken (vraag 23)	
	Mate van burgerparticipatie (Deelname aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken)	Enquête	Aan welke van de onderstaande activiteiten doet u al mee in uw wijk om het aantal woninginbraken tegen te gaan? (Vraag 21) In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stellingen? • Als mijn burens mij vragen om tijdens hun vakantie op het huis te passen dan doe ik dat graag. • Als ik zie dat de burens goed opletten in de buurt dan ga ik dat automatisch ook doen. • Als ik een verdachte situatie zie bel ik de politie. • Als ik vreemde mensen in mijn wijk niet vertrouw, vraag ik hen wat zij hier doen. (Vraag 23)	• Gezamenlijke activiteiten • Deelname aan gezamenlijke activiteiten om woninginbraken tegen te gaan • Samen met de bewoners in de wijk • Samen een oogje in het zeil houden in de wijk • Mate van oplettendheid rondom de woning • Alarmeren bij een verdachte situatie
	Behoeftte om deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de	Enquête	Waarom heeft u wel of geen behoefte om woninginbraken in uw huis te voorkomen? (vraag 10) Zou u samen met andere bewoners in uw wijk	• Behoeftte om woninginbraken te voorkomen • Behoeftte om samen maatregelen te nemen • Tijd om in te zetten tegen

	preventie en de aanpak van woninginbraken		actief willen zijn in de aanpak van woninginbraken? (vraag 19) Aan welke van de onderstaande activiteiten op het gebied van burgerparticipatie zou u willen deelnemen? (vraag 22) In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stellingen: • Ik wil mij graag inzetten om woninginbraken tegen te gaan • Ik weet hoe ik mij moet inzetten om het aantal woninginbraken tegen te gaan. • Ik heb tijd om mij in te zetten tegen woninginbraken (vraag 23) In welke mate gelooft u dat de onderstaande activiteiten nuttig zijn om het aantal woninginbraken in uw wijk te laten afnemen? (vraag 20)	woninginbraken • Inzetten tegen woninginbraken • WhatsApp-groep • Buurtwacht • Informatieavond over woninginbraken • Besmettingsbrieven • Politie bellen bij een verdachte situatie • Vreemde mensen in de wijk aanspreken
	Individuele factoren	Enquête	Welke omschrijving past het beste bij u? Ik woon in een (Vraag 1) In welke wijk woont u? (Vraag 2) Hoe lang woont u al in deze wijk? (Vraag 3) Wat is uw leeftijd? (Vraag 25) Wat is uw geslacht? (Vraag 26) Wat was uw nationaliteit bij de geboorte? (Vraag	• Verschillen en overeenkomsten tussen beide wijken • Hasseler Es • Hengelose Es • Type woning (Koop- of huurwoning) • Kenmerken van de individuen • Leeftijd • Geslacht • Nationaliteit • Opleidingsniveau • Hoofdbezigheid overdag

			27) Wat is uw hoogst afgeronde opleiding? (Vraag 28) Wat is uw hoofdbezigheid overdag? (Vraag 29) Hoe is uw huishouden samengesteld? (Vraag 30)	• Samenstelling huishouden
--	--	--	--	--

Onderzoeksvraag 7	Variabelen	Dataverzamelings-methode	Meetinstrument	Indicatoren (komen uit literatuur!)
Welke indicatoren zijn van doorslaggevend belang voor een bewoner van de wijken Hasseler Es en Hengelse Es om zelfredzaam te (willen) zijn en deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten?	Veiligheidsbeleving	Enquête	In hoeverre bent u bang slachtoffer te worden van een inbraak? (vraag 4) Hoe groot schat u de kans in dat u slachtoffer wordt van een woninginbraak (of een poging tot) in de volgende tijdsperioden? (vraag 5)	• Veiligheidsbeleving • Gevoel van onveiligheid • Emotie • Kans om slachtoffer te worden • Inschatten van risico
	Slachtofferschap	Enquête	Is er in de afgelopen 5 jaar wel eens in uw woning ingebroken of een poging daartoe gedaan? (Vraag 6) Is er in de afgelopen 12 maanden één of meerdere keren bij u ingebroken? (vraag 7) Hoe vaak gebeurde dit in totaal in de afgelopen 12 maanden? (vraag 8)	• Slachtoffer geworden van een woninginbraak • Hoe lang geleden?
	Individuele factoren	Enquête	Welke omschrijving past het beste bij u? Ik woon in een (Vraag 1) In welke wijk woont u? (Vraag 2) Hoe lang woont u al in deze wijk? (Vraag 3)	• Verschillen en overeenkomsten tussen beide wijken • Hasseler Es • Hengelse Es • Type woning (Koop- of huurwoning)

			Wat is uw leeftijd? (Vraag 25) Wat is uw geslacht? (Vraag 26) Wat was uw nationaliteit bij de geboorte? (Vraag 27) Wat is uw hoogst afgeronde opleiding? (Vraag 28) Wat is uw hoofdbezigheid overdag? (Vraag 29) Hoe is uw huishouden samengesteld? (Vraag 30)	• Kenmerken van de individuen • Leeftijd • Geslacht • Nationaliteit • Opleidingsniveau • Hoofdbezigheid overdag • Samenstelling huishouden
	Verantwoordelijkheids	Enquête	Waarom heeft u wel of geen behoefte om woninginbraken in uw huis te voorkomen? (Vraag 10) Wat zou u willen dat er gedaan wordt om het aantal woninginbraken te verminderen? (vraag 11) Wat denkt u dat u kunt doen om een woninginbraak in uw woning te voorkomen? (vraag 12) Wie van de onderstaande zijn volgens u verantwoordelijk voor het tegengaan van woninginbraken? (Vraag 24)	• Wie is er verantwoordelijk om woninginbraken aan te pakken? • Eigen verantwoordelijkheid voor de preventie op het gebied van woninginbraken • Eigen verantwoordelijkheid om de pakkans bij woninginbraken te vergroten • Overheid • Politie
	Belemmerende factoren	Enquête	Zou u geadviseerd willen worden over welke maatregelen u kunt treffen om u woning beter te beschermen tegen een woninginbraak? (Vraag 15)	• Wat houdt burgers tegen om actief te zijn • Prioriteiten • Economische factoren

			Wat zijn voor u de belemmeringen om deze maatregelen nog niet te treffen? (vraag 17)	• Kennis • In staat zelf de maatregelen uit te voeren
	Behoeft om maatregelen te nemen op het gebied van zelfredzaamheid ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken	Enquête	Heeft u de behoefte om een woninginbraak in uw woning te voorkomen? (vraag 9) Waarom heeft u wel of geen behoefte om woninginbraken in uw huis te voorkomen? (vraag 10) Zou u geadviseerd willen worden over welke maatregelen u kunt treffen om uw woning beter te beschermen tegen een woninginbraak? (vraag 15) Welke maatregelen zijn volgens u effectief, maar heeft u nog niet toegepast, om een woninginbraak te voorkomen? (vraag 16) Wat zijn voor u de belemmeringen om deze maatregelen nog niet te treffen? (vraag 17) In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stellingen: • Ik wil mij graag inzetten om woninginbraken tegen te gaan • Ik weet hoe ik mij moet inzetten om het aantal woninginbraken tegen te gaan. • Ik heb tijd om mij in te zetten tegen woninginbraken (vraag 23)	• Behoeft om woninginbraken te voorkomen • Behoeft om zelf maatregelen te nemen • Effectieve maatregelen om woninginbraken te voorkomen • Waarom wel of niet toepassen van maatregelen? • Tijd om in te zetten tegen woninginbraken • Inzetten tegen woninginbraken
	Behoeft om deel te nemen aan burgerparticipatie-	Enquête	Waarom heeft u wel of geen behoefte om woninginbraken in uw huis te voorkomen? (vraag 10)	• Behoeft om woninginbraken te voorkomen • Behoeft om samen

	activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken		Zou u samen met andere bewoners in uw wijk actief willen zijn in de aanpak van woninginbraken? (vraag 19) Aan welke van de onderstaande activiteiten op het gebied van burgerparticipatie zou u willen deelnemen? (vraag 22) In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stellingen: • Ik wil mij graag inzetten om woninginbraken tegen te gaan • Ik weet hoe ik mij moet inzetten om het aantal woninginbraken tegen te gaan. • Ik heb tijd om mij in te zetten tegen woninginbraken (vraag 23) In welke mate gelooft u dat de onderstaande activiteiten nuttig zijn om het aantal woninginbraken in uw wijk te laten afnemen? (vraag 20)	maatregelen te nemen • Tijd om in te zetten tegen woninginbraken • Inzetten tegen woninginbraken • WhatsApp-groep • Buurtwacht • Informatieavond over woninginbraken • Besmettingsbrieven • Politie bellen bij een verdachte situatie • Vreemde mensen in de wijk aanspreken
	Sociale cohesie	Enquête	Kunt u voor de volgende uitspraken over de buurt waarin u woont aangeven in hoeverre het hiermee eens of oneens bent? (Vraag 18)	• Contact met de bureu • De buurt • Tevredenheid over de buurt

Hoofdstuk 5: Zelfredzaamheid en burgerparticipatie

In dit hoofdstuk zal een begin worden gemaakt met het beschrijven van de resultaten. In dit hoofdstuk zullen de kernbegrippen zelfredzaamheid en burgerparticipatie centraal staan. De definities van deze begrippen staan beschreven in paragraaf 3.3. Deze zullen nogmaals kort beschreven worden. Zelfredzaamheid is het vermogen van burgers om zelfstandig onveilige situaties in veel gevallen te voorkomen en of aan te pakken. In dit geval is dat het vermogen om een poging tot een woninginbraak te voorkomen of aan te pakken. De zelfredzaamheid kan verhoogd worden door middel van risicocommunicatie. Burgerparticipatie is het vermogen om samen met bijvoorbeeld de buren, straat, buurt, wijk, gemeente etc. onveilige situaties in veel gevallen te voorkomen en of aan te pakken. In dit geval is dat het vermogen om samen een poging tot een woninginbraak te voorkomen of aan te pakken. In dit hoofdstuk worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke maatregelen kunnen burgers op het gebied van zelfredzaamheid nemen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?
- Aan welke burgerparticipatie-activiteiten kunnen burgers deelnemen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?
- Hoe kunnen zelfredzaamheid en burgerparticipatie van invloed zijn ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?

5.1: Zelfredzaamheid en woninginbraken

In deze paragraaf zal beschreven worden welke maatregelen burgers kunnen nemen op het gebied van zelfredzaamheid ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken. Er zullen verschillende maatregelen beschreven worden die de zelfredzaamheid op het gebied van woninginbraken bevorderen. Wanneer burgers deze maatregelen goed toepassen zullen zij beter beschermd zijn tegen woninginbraken. De burgers zijn dan zelfredzamer op het gebied van woninginbraken.

Vijf overkoepelende tips

Op de website van de Rijksoverheid worden vijf algemene tips genoemd om een woninginbraak te voorkomen.

Tip 1: Draai de deur op slot als je weggaat.

Tip 2: Zorg dat je huis een bewoonde indruk maakt.

Tip 3: Sluit alle ramen als je weggaat.

Tip 4: Laat geen sleutels aan de binnenkant van de deur zitten.

Tip 5: Haal ladders en vuilcontainers zo veel mogelijk weg (Rijksoverheid, 2015).

Deze tips bevatten de meest effectieve maatregelen die genomen kunnen worden om een woninginbraak te voorkomen. Er zijn echter meerdere maatregelen die genomen kunnen worden, maar die aansluiten bij deze vijf tips. De maatregelen die hieronder beschreven worden zijn ook opgenomen in de enquête die verspreidt is onder de bewoners van de Hasseler Es en de Hengelose Es. De maatregelen die beschreven gaan worden in deze subparagraaf komen voort uit gesprekken met de heer Koster van Noaberbouw (Bijlage 5) en de heer Jansen van Stichting Veiligheid en Preventie (Bijlage 7), informatiebijeenkomst over woninginbraken in Utrecht (het CCV) en uit aanvullende literatuur. De genoemde maatregelen zijn opgenomen in de enquête.

Goed hang- en sluitwerk

Een van de maatregelen die een burger kan nemen om een inbraak in de woning (of schuur) te voorkomen is goed hang- en sluitwerk. Goed hang- en sluitwerk moet voorkomen dat de inbreker het huis binnen kan komen (Het CCV, 2015). Goede sloten op een woning moeten een huis minder aantrekkelijk maken voor een woninginbraak. In paragraaf 3.2.2.2 staat de gelegenheidstheorie

beschreven, daar kwam naar voren dat er drie voorwaarden zijn voor een delict. Een daarvan was een aantrekkelijk doelwit. Goed hang- en sluitwerk maakt de woning (het doelwit) minder aantrekkelijk. Bij goed hang- en sluitwerk komen twee soorten beveiligingen naar voren, raambeveiliging en buitendeurbeveiliging.

Raambeveiliging

Zijn meerdere varianten van raambeveiliging. Deze varianten worden hieronder genoemd.

- Veiligheidssloten,
- Opleggrendels,
- Raamboompjes,
- Meerpuntssloten,
- Bijzetslot,
- Combi-uitzetter,
- Veiligheidsscharnier en dievenklauwen.

Overige mogelijkheden:

- Barrière stang,
- Barrièrevoorziening,
- Inbraakwerend glas,
- Glaslatten,
- Kozijn Op Slot (Het CCV, 2015).

Buitendeurbeveiliging

Er zijn meerdere varianten van buitendeurbeveiliging. Deze varianten staan hieronder genoemd:

- Veiligheidssloten,
- Oplegslot,
- Insteeksloten,
- Veiligheidsbeslag,
- Cilinders voor een cilinderslot,
- Veiligheidsscharnier en dievenklauwen,
- Anti-inbraakstrip,
- Kierstandhouder,
- Bijzetslot,
- Meerpuntssloten.

Overige mogelijkheden zijn:

- Brievenbusbeveiliger,
- Bevestiging glaslatten,
- Deurspion,
- Deurcamera (Het CCV, 2015).

Alle hierboven genoemde varianten van raam- en buitendeurbeveiliging vallen onder goed hang- en sluitwerk.

De containers vastmaken, zodat deze moeilijk te verplaatsen zijn

Tijdens een demonstratie van de heer Jansen (Stichting Veiligheid en Preventie) is gebleken dat containers een belangrijke rol kunnen spelen tijdens een inbraak. Containers kunnen gebruikt worden als een opstap naar een andere verdieping (zie bijlage 7). Wanneer de containers aan elkaar vastgemaakt worden door middel van een ketting of worden vastgemaakt aan de muur, kunnen de containers niet eenvoudig worden verplaatst. Daardoor zal de inbreker deze optie minder snel gebruiken, omdat hem dit teveel tijd kost.

Ladders opgeborgen achter gesloten deuren

Deze maatregel omvat hetzelfde principe als met de containers. Wanneer een ladder voor het grijpen ligt zal deze eerder worden gebruikt bij een inbraak. Het wordt dan voor de inbreker gemakkelijk gemaakt om via de bovenverdieping binnen te komen. De ladders moeten of vastgemaakt worden met een slot of binnenshuis opgeruimd worden, bijvoorbeeld in een gesloten schuur (zie bijlage 7). De ladders opbergen, maar ook de containers vastmaken maken dat de woning een minder aantrekkelijk doelwit wordt.

Kruiwagens achter slot en grendel

Volgens de heer Jansen is er niets eenvoudiger dan een kruiwagen bij de woning waar de inbraak wordt gepleegd. Met behulp van deze kruiwagen kunnen de goederen snel en eenvoudig verplaatst worden. Kruiwagens moeten goed opgeborgen worden, zodat inbrekers het meer tijd kost om spullen uit de woning te halen. De pakkans wordt dan waarschijnlijk groter, omdat het meer tijd kost voordat zij uit de woning vertrokken zijn.

Goede verlichting rondom het huis

Een ander preventieadvies is goede verlichting rondom het huis. Buitenverlichting zet mogelijke inbrekers in het licht. Zij worden dan eerder gezien. Inbrekers kunnen dan eenvoudiger betrappt worden, omdat zij 's avonds en 's nachts ook in het licht staan (Het CCV, 2015). Een woning wordt minder aantrekkelijk voor een woninginbraak, omdat inbrekers er naar alle waarschijnlijkheid niet ongezien blijven. Daarnaast wordt ook de sociale controle vergemakkelijkt, andere bewoners van de wijk kunnen beter zien wanneer er beweging is bij een andere woning in de wijk.

Alle deuren en ramen dicht bij het verlaten van de woning

Hieronder valt het even de deur uitgaan om een boodschap op te halen of bijvoorbeeld de woning verlaten om naar het werk te gaan. Burgers laten volgens Evert Jansen (bijlage 7) de deuren weleens open, wanneer zij even de deur uitgaan. Voordeuren worden dichtgedaan, maar niet op slot gedraaid. Inbrekers wordt het dan gemakkelijk gemaakt om in te breken in deze woningen. Ramen op de bovenverdieping worden ook vaak vergeten. Deze ramen worden vaak niet goed dichtgedaan. Wanneer er dan bijvoorbeeld ladders vrij staan of containers kunnen inbrekers eenvoudig binnenkomen op de tweede verdieping. Het is belangrijk om bij het verlaten van de woning alle ramen en deuren te sluiten en deze op slot te doen (Het CCV, 2015).

De deur op slot doen, wanneer men niet beneden aanwezig is in de woning

Wanneer men naar de bovenverdieping in het huis gaat heeft men geen zicht op de benedenverdieping. Dan is het raadzaam om de woning op slot te doen, zodat inbrekers niet ongezien binnen kunnen komen (zie bijlage 7).

Camerabewaking en alarm

Camerabewaking en een alarm zijn maatregelen die een inbreker moet afschrikken, maar ook de pakkans van een inbreker vergroten. Echter zitten aan deze maatregelen veel kosten verbonden. Een alarmsysteem gaat af wanneer er ingebroken wordt (Feenstra, 2015). Een camera neemt beelden op, zodat teruggekeken kan worden wie er heeft ingebroken. Deze twee maatregelen schrikken inbrekers af, omdat de pakkans wordt vergroot (Feenstra, 2015).

De schuurdeur altijd op slot

De schuur is een onderdeel van een het huis waar vaak weinig zicht op is. Inbrekers kunnen ongezien in de schuur komen en daar spullen stelen. Uit schuren worden vaak fietsen gestolen, deze staan vaak in een schuur die niet op slot staan. Daarnaast wordt er volgens de heer Jansen (bijlage 7) gereedschap uit schuren gebruikt bij de inbraak op de desbetreffende woning. Het is van belang dat de schuren op slot zijn, ook als de bewoners thuis zijn.

Gereedschap opgeborgen achter gesloten deuren

Bij de maatregel 'De schuurdeur altijd op slot' staat benoemd dat de schuurdeur op slot doen belangrijk is, zodat inbrekers geen spullen uit de schuur kunnen gebruiken bij de inbraak. Dit is alleen van toepassing als het gereedschap ook daadwerkelijk in de schuur opgeborgen is of in de woning (zie bijlage 7).

Raambeslag met slot

Als eerste maatregel is al eens benoemd dat goed hang- en sluitwerk belangrijk is. Een raambeslag met slot is daar een onderdeel van. Een raambeslag met slot zorgt ervoor dat het raam niet open gewipt kan worden (Het CCV, 2015).

Post altijd opruimen

Post opruimen is een maatregel die voornamelijk genomen moet worden, wanneer bewoners een aantal dagen van huis gaan. Als de post elke dag opgeruimd wordt lijkt de woning bewoond. Dat maakt de woning minder aantrekkelijk als doelwit (Het CCV, 2015).

De woning schijnbaar bewoond achterlaten bij vertrek

Deze maatregel moet de woning ook minder aantrekkelijk maken voor inbrekers. Als de woning bewoond lijkt zullen inbrekers al snel verder zoeken naar een ander doelwit. De woning schijnbaar bewoond achter laten kan door het licht op verschillende plekken in het huis te laten branden (dit is een tweede maatregel die hierbij hoort: '**Licht in de woning aan laten, zodat de woning bewoond lijkt**'). Het is ook mogelijk om de woning op andere manier schijnbaar bewoond achter te laten, bijvoorbeeld door een koffie kopje op tafel te laten staan of de radio aan te laten staan (Het CCV, 2015).

De huissleutels niet bewaren met een sleutelhanger met het adres van de woning

Het bewaren van huissleutels met een adreslabel als sleutelhanger is niet slim. Wanneer de sleutel wordt verloren is het voor inbrekers eenvoudig om een bezoek te brengen aan de woning en daar een inbraak te plegen (Het CCV, 2015).

De voordeur altijd op slot

De voordeur altijd op slot is een maatregel die bewoners van woningen weleens vergeten toe te passen. Bewoners doen dan de deur wel achter zich dicht, maar doen deze dan niet op slot. Inbrekers kunnen dan binnenkomen met de methode 'Flipperen'. Ze gaan dan met een pasje langs de deur en krijgen op die manier de deur open (Het CCV, 2015).

Geen sleutels in de sloten laten zitten

Sleutels in de deuren laten zitten kan ervoor zorgen dat inbrekers op een bepaalde manier (bijvoorbeeld via de brievenbus) de sleutel kunnen omdraaien en alsnog de woning binnen kunnen treden. Daarnaast kan het ook zo zijn dat de sleutel in het slot zit, maar de deur niet op slot is. Dan kunnen inbrekers de sleutel stelen en op een ander moment alsnog inbreken in de woning (Het CCV, 2015). De heer Jansen van Stichting Veiligheid en Preventie laat tijdens zijn preventieavonden nadrukkelijk zien dat het enorm belangrijk is om de sleutels niet in de sloten te laten zitten (zie bijlage 7).

Politiekeurmerk Veilig Wonen

Een inbraak is in veel gevallen te voorkomen met de juiste preventie maatregelen. Het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW) omvat preventieve maatregelen die een burger zelf kan nemen om een woning veiliger te maken. Aan deze maatregelen zitten niet altijd kosten verbonden. Veilig wonen is een kwestie van bewust wonen. Het PKVW is een keurmerk voor woningen die voldoen aan een aantal eisen op het gebied van inbraakpreventie en sociale zekerheid (Het CCV, 2015).

Onder het PKVW valt het preventieadvies. Burgers ontvangen deze en wanneer zij alles toepassen op de woning ontvangen zij het PKVW. De preventieadviezen in Twente worden geleverd door Noaber Bouw. Zij geven gratis een preventieadvies, wanneer de bewoners van de huizen de maatregelen uitvoeren die nog gedaan moeten worden (komen voort uit het preventieadvies), ontvangen zij een PKVW. Volgens de heer Koster van Noaber Bouw (bijlage 5) ontvangen bewoners vaak een preventieadvies en maken zij daarna keuze welke maatregelen zij nog gaan uitvoeren.

5.2: Burgerparticipatie en woninginbraken

In deze paragraaf zal beschreven worden aan welke burgerparticipatie-activiteiten burgers kunnen deelnemen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken.

WhatsApp-groep

Deze burgerparticipatie-activiteit is ontstaan in de Tilburgse wijk De Reeshof. Daar heeft een bewoner deze activiteit ontwikkeld samen met de politie en de gemeente. De WhatsApp-groepen hanteren de SAAR-formule:

S = Signaleer

A = Alarmeer via 1-1-2

A = App om de waarneming bekend te maken aan anderen.

R = Reageer, door bijvoorbeeld naar buiten te gaan en contact te maken met de verdachte persoon (Het CCV, 2015).

Uit onderzoek blijkt dat in Tilburg de WhatsApp-groepen daadwerkelijk het aantal inbraken tegen gaan. Volgens onderzoek van de heer Akkermans(2015) blijkt dat er vijftig procent minder inbraken zijn (Rijksoverheid, 2015). Het onderzoek geeft een aantal verklaren voor het dalen van het aantal inbraken. Volgens de heer Akkermans is het een combinatie van factoren. Enerzijds creëert het project het 'afschrikeffect' en daarnaast helpt het project aan de heterdaadkracht (Rijksoverheid, 2015).

Waaks

Project Waaks houdt in dat hondenbezitters een oogje in het zeil houden. Hondenbezitters lopen vaak buiten en kunnen op die manier de ogen en oren zijn van de buurt. Deze bewoners van de wijk herkennen vaak sneller afwijkende omstandigheden in de wijk, omdat zij vaak op dezelfde tijdstippen door de buurt wandelen. Met het project Waaks wordt gevraagd aan hondenbezitters om verdachte en risicovolle situaties actief door te geven aan gemeente en politie met als doel om de pakkans te vergroten. Bij dit project hoeft het niet nadrukkelijk te gaan om hondenbezitters, maar het kunnen ook bijvoorbeeld wandelaars zijn of fietsers (Het CCV, 2015).

Buurtpreventieteam

Het buurtpreventieteam stimuleert anderen om beter te letten op de veiligheid in de wijk. Een dergelijk team wil door een actieve opstelling en acties, maar ook door goede communicatie met de bewoners van de buurt een bijdrage leveren om de veiligheid en daardoor ook de leefbaarheid in de wijk te bevorderen. Buurtbewoners gaan dan actief de wijk in om anderen bewust te maken van preventie op het gebied van woninginbraken (Gemeente Waalwijk, 2015).

Informatieavonden over woninginbraken

Tijdens informatieavonden worden preventietips gegeven aan bewoners van wijken om inbraken te voorkomen. In de gemeente Hengelo worden preventieavonden gegeven door de Stichting Veiligheid en Preventie, onder leiding van de heer Jansen (zie ook bijlage 7). Tijdens deze avond worden preventietips gegeven om woninginbraken te voorkomen, dit kunnen verschillende tips zijn. Van goed hang- en sluitwerk tot bijvoorbeeld het vastmaken van containers. Deze avonden zorgen er ook

voor dat burgers bewust worden gemaakt van de risico's en daardoor eerder geneigd zijn om maatregelen te treffen.

Buurtwacht

Buurtwachten ook wel burgerwachten genoemd zijn burgers die vrijwillig surveilleren in de wijk. Deze burgers kunnen verdachte situaties herkennen en wanneer dat het geval is 1-1-2 bellen. Burgerwachten die in de buurt surveilleren kunnen dienen als afschrikmiddel. Inbrekers zullen twee keer nadenken voordat zij overgaan tot een inbraak. Het doelwit is namelijk niet meer aantrekkelijk, de pakkans wordt namelijk groter. De sociale controle in de buurt wordt groter (Movisie, 2015).

5.3: Invloed van zelfredzaamheid en burgerparticipatie

In paragraaf 5.1 en paragraaf 5.2 zijn de maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid en de burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken beschreven. Daar komt naar voren dat de maatregelen en activiteiten ervoor moeten zorgen dat de woningen geen aantrekkelijk doelwit meer zijn. De maatregelen om de zelfredzaamheid te vergroten op het gebied van woninginbraken moeten ervoor zorgen dat de bewoner zijn eigen woning minder aantrekkelijk maakt voor inbrekers. De inbraakgevoeligheid van de woning moet op die manier omlaag gaan. De maatregelen die bij zelfredzaamheid horen zorgen ook voor meer zichtbaarheid rondom de woning (verlichting rondom de woning), daardoor wordt het voor burens eenvoudiger om op elkaars woning te letten. De sociale controle wordt groter, doordat de burgers beter op elkaar kunnen letten. Daardoor wordt de pakkans hoger, maar ook wordt de woning minder aantrekkelijk voor inbrekers. De rationele keuzetheorie speelt hierin een rol. Inbrekers maken een afweging tussen de kosten en de baten (pakkans/strafmaat en de buit die gemaakt kan worden). Daarnaast speelt ook de gelegenheidstheorie een rol. Deze theorie stelt dat voor een delict drie voorwaarden aanwezig moeten zijn: 'Gemotiveerde dader, aantrekkelijk doelwit en weinig of geen toezicht'. Door de maatregelen te nemen worden voorwaarden voor een delict weggehaald, zodat het delict, in dit geval een woninginbraak, niet gepleegd wordt. Het doelwit wordt minder aantrekkelijk door de genomen maatregelen, bijvoorbeeld door goed hang- en sluitwerk aan te brengen. Het wordt dan voor inbrekers lastiger om in de woning te komen. Door de sociale controle te vergroten en door bijvoorbeeld meer verlichting rondom de woning aan te brengen ontstaat er rondom de woning meer toezicht.

Voor de burgerparticipatie-activiteiten geldt grotendeels hetzelfde. Door de komst van WhatsApp-groepen moeten het aantal woninginbraken afnemen, omdat het voor inbrekers niet aantrekkelijk is om in wijken met zulke groepen een inbraak te plegen. In Tilburg is bewezen dat door de komst van WhatsApp-groepen het aantal woninginbraken is gedaald met ruim vijftig procent (Rijksoverheid, 2015). Daarnaast moeten de activiteiten: 'Buurtpreventieteam en informatieavond over woninginbraken', ervoor zorgen dat bewoners van de wijken zelf maatregelen gaan treffen om woninginbraken tegen te gaan. Dat zal resultaten opleveren op het gebied van zelfredzaamheid, maar ook op het gebied van burgerparticipatie. De bewoners zullen bijvoorbeeld beter hang- en sluitwerk nemen, maar kunnen ook gaan deelnemen aan een WhatsApp-groep. De burgerparticipatie-activiteit 'Buurtwacht' moet de buurt ook minder aantrekkelijk maken voor woninginbraken, omdat de sociale controle hoger is. Daardoor wordt de pakkans groter en zullen inbrekers minder snel een buurt kiezen waar een buurtwacht aanwezig is.

5.4: Conclusie

In dit hoofdstuk staat beschreven welke maatregelen behoren tot zelfredzaamheid op het gebied van woninginbraken. Zelfredzaamheid is het vermogen van burgers om zelfstandig onveilige situaties in veel gevallen te voorkomen en of aan te pakken. In dit geval is dat het vermogen om een poging tot een woninginbraak te voorkomen of aan te pakken. De zelfredzaamheid kan verhoogd worden door

middel van risicocommunicatie. Er zijn een aantal maatregelen benoemd die ook beschreven staan in de enquête op het gebied van zelfredzaamheid. Deze maatregelen moeten ervoor zorgen dat de bewoners ervoor zorgen dat de eigen woning minder aantrekkelijk wordt voor inbrekers. Daarnaast wordt de pakkans groter, omdat de sociale controle beter kan gaan worden door bijvoorbeeld goede verlichting rondom de woning.

In dit hoofdstuk zijn ook de burgerparticipatie-activiteiten beschreven op het gebied van woninginbraken. Burgerparticipatie is het vermogen om samen met bijvoorbeeld de burens, straat, buurt, wijk, gemeente etc. onveilige situaties in veel gevallen te voorkomen en of aan te pakken. In dit geval is dat het vermogen om samen een poging tot een woninginbraak te voorkomen of aan te pakken. Deze activiteiten moeten er ook voor zorgen dat de wijk minder aantrekkelijk wordt voor woninginbraken door het gezamenlijk optreden van burgers. Daarnaast gaan de activiteiten 'buurtpreventieteam en informatieavond over woninginbraken' er naar alle waarschijnlijkheid voor zorgen dat bewoners van de wijken beter weten wat zij kunnen doen tegen woninginbraken. Zij zullen dan geneigd zijn om een aantal maatregelen te nemen, waardoor de zelfredzaamheid op het gebied van woninginbraken omhoog zal gaan. WhatsApp-groepen moeten de sociale controle in de wijk vergroten en zullen door de verhoogde pakkans, potentiële inbrekers afschrikken.

Hoofdstuk 6: Resultaten

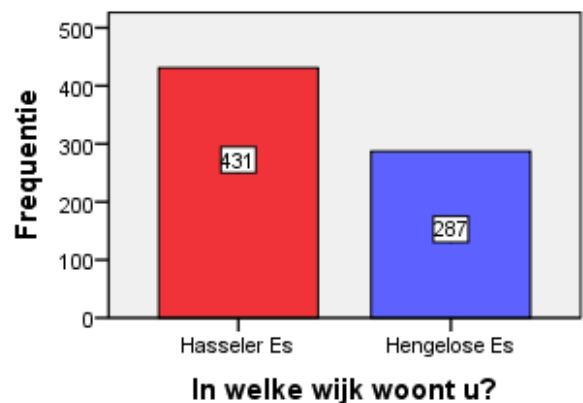
In dit hoofdstuk staan de resultaten van de enquête centraal. Er zal een antwoord worden gegeven op de volgende onderzoeksvragen:

- In hoeverre nemen burgers van de Hasseler Es en de Hengelose Es maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid en nemen zij deel aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?
- In hoeverre is er een verschil aan te duiden in de mate van en behoefte aan het nemen van maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid en deelname aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?
- Welke indicatoren zijn van doorslaggevend belang voor een bewoner van de wijken Hasseler Es en Hengelose Es om maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid te nemen en deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?

De enquête is verspreid door middel van een brief in de beide wijken. In totaal hebben 718 bewoners van beide wijken de enquête ingevuld. Alle resultaten staan in de bijlage 6 'Resultaten enquête'.

6.1: Algemene resultaten

In totaal hebben 718 bewoners van de beide wijken de enquête ingevuld. Van die 718 bewoners woont 60 procent in de Hasseler Es en 40 procent in de Hengelose Es. De frequentieverdeling is af te lezen in figuur 6.1. Van alle respondenten wonen de meesten in een koopwoning, 79,8 procent woont in een koopwoning en 20,2 procent woont in een huurwoning.

Figuur 6.1: Respondenten van beide wijken

De leeftijd van de respondenten varieert. In figuur 1 en tabel 25, bijlage 6, is dat duidelijk af te lezen. Echter is de grootste groep van de respondenten 56 jaar en ouder. De twee groepen '56 – 65 jaar' en '65 jaar en ouder' zijn met 26,7 en 28,1 procent het best vertegenwoordigd. 62 procent van de respondenten is man, slechts 34,8 procent is vrouw. Van alle respondenten is 1,8 procent met een andere nationaliteit geboren dan de Nederlandse nationaliteit. In totaal is van alle ondervraagde 93,7 procent Nederlandse. In tabel 6.2 is af te lezen welke nationaliteit deze respondenten wel hadden bij de geboorte.

Het grootste deel van de respondenten heeft een opleiding genoten. In tabel 28, bijlage 6, is dat duidelijk te zien. De opleiding 'MBO' en 'HBO, Universitair Bachelor' zijn het vaakst afgerond. In totaal heeft 24,4 procent het MBO afgerond en heeft 37,6 procent het HBO of een Universitair Bachelor behaald. Het grootste deel van de respondenten heeft een betaalde baan voor 12 uur of meer per week, 46,9 procent. Het andere grootste deel van de respondenten is met pensioen, 30,5 procent, gezien de leeftijd van de meeste respondenten is dit niet verassend. Gezien de leeftijd is het dan ook niet verassend dat 45,3 procent van alle respondenten gehuwd/samenwonend is, maar zonder thuiswonende kinderen. Dit is af te lezen in tabel 30 van bijlage 6.

Nationaliteit	Aantal respondenten
Indonesisch	1
Pools	1
Irakees	2
Duits	4
Turks	3
Engels	2
Italiaans	1
Belgisch	1
Nederlands	703

Tabel 6.1: Nationaliteit

6.2: Zelfredzaamheid en burgerparticipatie

In deze paragraaf zal antwoord worden gegeven op de onderzoeksvraag: 'In hoeverre nemen burgers van de Hasseler Es en de Hengelose Es maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid en nemen zij deel aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?'.

6.2.1: Wat doen burgers zelf?

Aan de burgers is de vraag gesteld of zij vinden dat zij voldoende maatregelen tegen woninginbraken treffen. Het overgrote deel van de burgers (74,1%) geeft aan dat zij vinden dat zij voldoende maatregelen hebben getroffen om woninginbraken tegen te gaan. Van dit overgrote deel geeft 10 procent aan dat zij een Politiekeurmerk Veilig Wonen hebben gekregen. Het andere deel van de burgers (25,9%) vindt de eigen woning nog niet veilig genoeg. Zij hebben momenteel andere prioriteiten, weten niet welke maatregelen ze kunnen nemen of wonen in een huurwoning of vinden de huurbaas verantwoordelijk.

In tabel 33 (bijlage 6) staat een tabel met resultaten van de enquête. In die tabel staat beschreven welke maatregelen de burgers wel of niet genomen hebben en welke maatregelen zij wel of niet effectief vinden. De maatregelen die in de enquête meegenomen zijn staan in paragraaf 5.1.2. beschreven. Daar staat beschreven wat de maatregelen voor werking hebben. De maatregelen die uit tabel 33 naar voren komen die burgers getroffen hebben zijn:

1. Goed hang- en sluitwerk (81,3 %),
2. Alle deuren en ramen dicht als ik wegga van huis (84,4%),
3. Huissleutels bewaren zonder sleutelhanger met adres (74,9%),
4. Voordeur altijd op slot (74,8%),
5. Geen sleutels in de sloten laten zitten (70,2%).

Dit zijn maatregelen die door meer dan 70 procent van de burgers zijn uitgevoerd. Dit zijn de aantallen van beide wijken samen.

Maatregelen die nauwelijks uitgevoerd worden door de burgers zijn:

1. Containers vastmaken, zodat deze moeilijk te verplaatsen zijn (3,6%),
2. Camerabewaking (7,8%),
3. Alarm (14,2%),
4. Preventieadvies aanvragen en de maatregelen wel of niet uitvoeren (12% en 12,5%),
5. Kruiwagens goed opbergen zodat deze niet te gebruiken zijn (17,5%).

Deze maatregelen zijn door weinig burgers uitgevoerd. In paragraaf 6.3.1 zal aan bod komen welke maatregelen burgers nog willen nemen en waarom zij deze maatregelen nog niet genomen hebben.

Uit deze gegevens kan geconcludeerd worden dat er sprake is van zelfredzaamheid op het gebied van woninginbraken in de beide wijken. De burgers nemen veel maatregelen om de woning te beveiligen tegen woninginbraken. Uit tabel 33 (bijlage 6) komt naar voren dat de meeste maatregelen genomen worden door 50 procent van de burgers. De nauwelijks genomen maatregelen staan hierboven al beschreven. De vijf maatregelen die bijna niet genomen worden zijn bijna allemaal maatregelen waaraan kosten zitten verbonden. De maatregel 'Container vastmaken' kost geen geld, maar is wel een maatregel die niet of nauwelijks genomen wordt.

Er zal nu beschreven worden wat de verschillen en overeenkomsten zijn in de mate van zelfredzaamheid in de Hasseler Es en de Hengelose Es. In tabel 6.1 is af te lezen dat 431 burgers in de Hasseler Es de enquête hebben ingevuld, in de Hengelose Es waren dit 287 burgers. In tabel 36 (bijlage 6) staat een compleet overzicht weergegeven van de getroffen maatregelen door burgers van beide wijken.

De maatregelen	Hasseler Es			Hengelose Es		
	Heeft deze maatregel genomen	Heeft deze maatregel niet genomen	Totaal	Heeft deze maatregel genomen	Heeft deze maatregel niet genomen	Totaal
Goed hang-en sluitwerk	82,80%	17,20%	100%	79,10%	20,90%	100%
Alle deuren en ramen dicht	86,50%	13,50%	100%	81,20%	18,80%	100%
Huissleutels zonder adres	77,30%	22,70%	100%	71,40%	28,60%	100%
Voordeur altijd op slot	71,70%	28,30%	100%	79,40%	20,60%	100%
Geen sleutels in de sloten laten	71,90%	28,10%	100%	67,60%	32,40%	100%

Tabel 6.2: Maatregelen die zijn getroffen per wijk

In tabel 6.2 zijn de vijf meest getroffen maatregelen verdeeld naar wijk. Uit alle gegevens blijkt dat ook in beide wijken deze maatregelen het meest getroffen worden. In tabel 6.2 zijn minimale verschillen te zien. Bij de volgende punten zijn ook geen verschillen aan te duiden tussen beide wijken:

- Bij een verdachte situatie zal 70 procent de politie bellen (Zie tabel 37, bijlage 6),
- Als de bureaus in de wijk goed op de buurt letten zal 70 procent dat zelf ook gaan doen (Zie tabel 38, bijlage 6).

Tussen beide wijken zijn minimale verschillen te zien van slechts een aantal procenten. Over het algemeen zijn er alleen maar overeenkomsten aan te duiden tussen beide wijken.

6.2.2: Aanwezigheid burgerparticipatie

De burgers die de enquête hebben ingevuld hebben de vraag voorgelegd gekregen aan welke burgerparticipatie-activiteiten zij deelnemen. In het theoretisch kader is al benoemd dat burgerparticipatie-activiteiten, activiteiten zijn waarin burgers samen woninginbraken (in dit geval) proberen tegen te gaan. Deze activiteiten staan beschreven in hoofdstuk 5. De deelname aan activiteiten staat in tabel 6.3 beschreven. Uit deze tabel komt duidelijk naar voren dat de burgers aan weinig activiteiten meedoen. Door de wijkagenten is benoemd dat de burgers druk bezig zijn met het opstarten van WhatsApp-groepen. Uit de resultaten van de enquête blijkt dat nog niet veel burgers hier aan deelnemen, slechts 5,4 procent. De meeste burgers doen mee aan waaks (mensen die 's avonds een oogje in het zeil houden, wanneer zij door de buurt lopen/rijden). Dit is geen actief project in de wijk, maar burgers nemen hier onbewust wel aan deel. Daarnaast gaat 8,6 procent naar informatieavonden over woninginbraken. In beide wijken hebben deze avonden al plaatsgevonden. Van de 718 burgers die de enquête hebben ingevuld zijn 62 burgers naar de informatieavond geweest.

Burgerparticipatie-activiteit	Doet hier aan mee	Doet hier <u>niet</u> aan mee
WhatsApp-groep	5,4%	93,2%
Waaks	19,1%	79,5%
Buurtpreventieteam	1,7%	96,9%
Informatieavond over woninginbraken	8,6%	90%
Buurtwacht	1,3%	97,4%

Tabel 6.3: Deelname aan burgerparticipatie-activiteiten

In de tabellen 23a, b, f en g van bijlage 6 staan andere activiteiten of situaties die horen bij burgerparticipatie waaraan burgers mee kunnen doen. Daaruit blijkt dat meer dan 90 procent van de ondervraagde burgers graag op het huis van de burens past tijdens hun vakantie. In paragraaf 6.2.1 werd al beschreven dat meer dan 70 procent ook gaat opletten in de buurt als de burens dat ook doen en de politie zal bellen als zij een verdachte situatie zien. Uit de enquête blijkt ook dat burgers niet snel vreemde mensen in de wijk zullen aanspreken. Zij zullen niet snel aan deze mensen vragen wat zij in de buurt komen doen. Bijna de helft van de ondervraagden (45,5 procent) zal vreemde mensen in de buurt niet aanspreken. Bijna 32 procent is hier neutraal over en zal waarschijnlijk de ene keer wel vreemde mensen aanspreken en de andere keer niet.

In de tabellen 40 tot en met 44 in bijlage 6 is de deelname burgerparticipatie-activiteiten weergegeven, maar is er een onderverdeling gemaakt per wijk. Uit deze tabellen is af te lezen dat net als bij de maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid, de overeenkomsten groot zijn. Er zijn slechts minimale verschillen van slechts enkele procenten. In beide wijken is er weinig sprake van burgerparticipatie op het gebied van woninginbraken. Dat blijkt uit de resultaten van het onderzoek. Een aantal burgers neemt wel deel aan burgerparticipatie-activiteiten, dat is ook af te lezen uit tabel 6.3. Er kan gesteld worden dat er nauwelijks sprake is van burgerparticipatie op het gebied van woninginbraken in beide wijken. Burgers nemen slechts aan een aantal burgerparticipatie-activiteiten in de wijk deel.

6.3: Wat willen burgers?

In deze paragraaf zal antwoord worden gegeven op de volgende onderzoeksvraag: 'In hoeverre is er een verschil aan te duiden in de mate van en behoefte aan het nemen van maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid en deelname aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken?'. In paragraaf 6.2 heeft u de mate van zelfredzaamheid en burgerparticipatie kunnen lezen. Daar staat beschreven dat er nauwelijks sprake is van burgerparticipatie. Echter is er wel sprake van zelfredzaamheid. De burgers nemen maar al te graag zelf maatregelen ten behoeve van de preventie en aanpak van woninginbraken. In deze paragraaf zal beschreven worden of er behoefte is aan burgerparticipatie en of burgers behoefte hebben om zelf maatregelen te nemen op het gebied van zelfredzaamheid.

6.3.1: Wat willen burgers zelf doen?

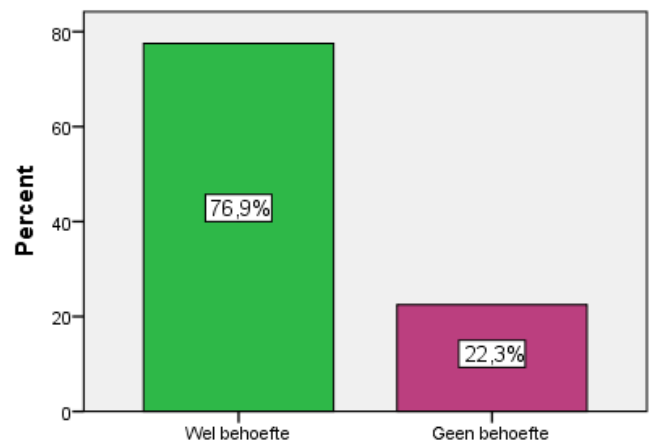
In subparagraaf 6.2.1 staat de mate van zelfredzaamheid beschreven. Daar komt naar voren dat de meeste maatregelen door meer dan de helft van de burgers uitgevoerd worden. Slechts vijf maatregelen blijven achter. De maatregelen die nauwelijks uitgevoerd worden door de burgers zijn:

1. Containers vastmaken, zodat deze moeilijk te verplaatsen zijn (3,6%),
2. Camerabewaking (7,8%),
3. Alarm (14,2%),
4. Preventieadvies aanvragen en de maatregelen wel of niet uitvoeren (12% en 12,5%),
5. Kruiwagens goed opbergen zodat deze niet te gebruiken zijn (17,5%).

Deze maatregelen worden door slechts een aantal burgers uitgevoerd. In deze paragraaf zal beschreven worden of burgers de behoefte hebben om zelf maatregelen te nemen om een inbraak in de eigen woning te voorkomen.

In figuur 6.2 is te zien dat bijna 80 procent van de respondenten de behoefte heeft om een woninginbraak in de eigen woning te voorkomen. Dat betekent dat meer dan 20 procent van de burgers de behoefte niet voelt om een woninginbraak in de eigen woning te voorkomen. Dit is opmerkelijk te noemen. In de enquête is een vraag gesteld aan de burgers of zij geadviseerd willen worden over welke maatregelen zij kunnen treffen om de woning beter te beschermen tegen een woninginbraak (zie tabel 15, bijlage 6). De burgers van de beide wijken ontvangen liever geen

preventieadvies waaraan kosten zitten verbonden, slechts 13,5 procent wil een advies ontvangen tegen elke redelijke prijs. Echter wil 32,5 procent wel geadviseerd worden mits het gratis is. De grootste groep burgers, 54 procent, ontvangt liever geen advies. De burgers is ook gevraagd waarom zij wel of geen behoefte hebben om een woninginbraak in de eigen woning te voorkomen (zie bijlage 8). Veel burgers geven aan dat zij zich graag willen inzetten om woninginbraken tegen te gaan, omdat zij zich veilig willen voelen in de eigen woning. Daarnaast geven de burgers ook aan dat zij het gezin willen beschermen tegen een woninginbraak en dan voornamelijk tegen de impact die een woninginbraak met zich mee kan brengen.

Heeft u de behoefte om een woninginbraak in uw woning te voorkomen?

Figuur 6.2; Behoeftte om een woninginbraak te voorkomen

In tabel 33, bijlage 6, is af te lezen welke maatregelen de burgers al hebben genomen en welke zij effectief vinden, maar nog niet toepast hebben. In deze paragraaf zal gekeken worden naar de maatregelen die burgers effectief vinden, maar nog niet toegepast hebben. De maatregelen die zij al wel of niet hebben genomen zijn aan bod gekomen in subparagraaf 6.2.1. Uit de gegevens in tabel 33 blijkt dat de burgers de volgende twee maatregelen nog graag willen gaan nemen (effectief vinden, maar nog niet uitgevoerd hebben):

- Camerabewaking (35 procent),
- Een alarm (37,7 procent).

Camerabewaking en een alarm waren twee van de vijf maatregelen die tot nu toe weinig zijn genomen. De onderstaande maatregelen zullen door weinig burgers alsnog genomen worden:

- Containers vastmaken,
- Preventieadvies,
- De kruiwagens goed opbergen.

Slechts 26,2 procent vindt de maatregelen ‘containers vastmaken, zodat deze moeilijk te verplaatsen zijn) effectief, maar 3,6 procent had deze maatregel al uitgevoerd. De maatregel ‘kruiwagen goed opbergen zodat deze niet te gebruiken zijn’, wordt slechts door 6 procent van de burgers effectief gevonden. Dat de twee laatst genoemde maatregelen niet effectief gevonden worden en al weinig zijn uitgevoerd is bijzonder te noemen. Dat is bijzonder te noemen, omdat het uitvoeren van deze maatregelen vrijwel geen kosten met zich meebrengt. Daarnaast vindt 18,7 procent het aanvragen van een preventieadvies en dan de maatregelen wel of niet uitvoeren effectief. Dit sluit aan bij de resultaten die staan beschreven in tabel 15 (zie bijlage 6). Deze resultaten zijn in het begin van deze paragraaf al benoemd. Het is bijzonder te noemen dat de maatregelen die nauwelijks kosten met zich meebrengen bijna niet uitgevoerd worden door de burgers. Een preventieadvies kunnen burgers gratis ontvangen, deze wordt door de gemeente beschikbaar gesteld (via Noaber Bouw).

De burgers is gevraagd waarom zij de maatregelen (die zij effectief vinden, maar nog niet uitgevoerd hebben) nog niet uitgevoerd hebben op dit moment. Voor het grootste deel van de burgers (47,1 procent) ligt daar momenteel de prioriteit niet. In paragraaf 6.1 staat beschreven dat 20 procent van de respondenten in een huurwoning woont, dat zijn 145 van de 718 respondenten. Van die 145 respondenten geeft 37,2 procent aan dat zij de verhuurder verantwoordelijk vinden voor het uitvoeren van de maatregelen (zie tabel 45 bijlage 6). Dit deel van de respondenten vindt dat de verhuurder ervoor moet zorgen dat de woning goed beveiligd is. Daarnaast geven burgers ook aan dat zij de maatregelen te duur vinden (21,7 procent), begrijpelijk gezien de resultaten. Bij de maatregelen die zij effectief vinden en in de toekomst willen nemen gaven veel burgers aan dat zij

een camera- of alarmsysteem wel zien zitten. Deze maatregelen zijn duur. Het is dus begrijpelijk dat burgers aangeven dat zij maatregelen nog niet genomen hebben, omdat deze maatregelen veel geld kosten. Een deel van de burgers weet ook niet hoe zij de maatregelen moeten realiseren of zij kunnen op dit moment de maatregelen niet realiseren.

De burgers zijn drie stellingen voorgelegd die ingaan op de kennis, tijd en behoefte. Deze drie begrippen staan ook beschreven in het theoretisch kader (Paragraaf 3.3). Daar staat beschreven dat kennis, tijd en de behoefte bepalend is voor het zelf nemen van maatregelen door burgers en de deelname van burgers aan burgerparticipatie-activiteiten. De drie stellingen staan hieronder beschreven:

1. Ik wil mij graag inzetten om woninginbraken tegen te gaan.
2. Ik weet hoe ik mij moet inzetten om het aantal woninginbraken tegen te gaan.
3. Ik heb tijd om mij in te zetten tegen woninginbraken.

De resultaten staan verwerkt in de tabellen 23c, 23d en 23e (zie bijlage 6). In totaal geeft 44,2 procent van de burgers aan zich graag in te zetten tegen woninginbraken, 41,5 procent is hier neutraal over. Toch geeft nog 10,4 procent aan zich niet graag in te zetten tegen woninginbraken. Bij de tweede stelling zijn de meningen verdeeld. Bijna 25 procent geeft aan dat zij weten hoe zij zich moeten inzetten tegen woninginbraken. Het grootste deel (51,8 procent) geeft aan neutraal te zijn. Daarnaast geeft 19 procent aan dat zij niet weten hoe zij zich moeten inzetten tegen woninginbraken. Uit de laatste stelling blijkt dat de burgers weinig tijd hebben om zich in te zetten tegen woninginbraken. Slechts 16,1 procent van de burgers geeft aan dat zij tijd hebben om zich in te zetten tegen woninginbraken. Een deel (37,5 procent) is hier neutraal over. De rest van de burgers geeft aan geen tijd te hebben om zich in te zetten tegen woninginbraken.

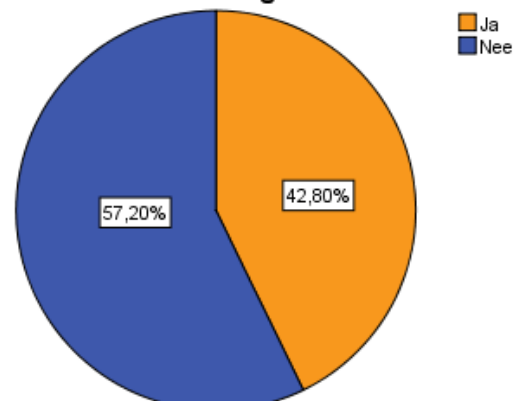
Uit het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat burgers wel de behoefte hebben om de eigen woning te beschermen tegen woninginbraken. Burgers willen wel zelfredzaam zijn op het gebied van woninginbraken. Zij willen het eigen gezin of zichzelf beschermen tegen de effecten van een woninginbraak. De burgers willen dit niet mee maken. Sommige maatregelen worden door burgers nog niet genomen, omdat daar voor de grootste groep burgers de prioriteit momenteel niet ligt.

6.3.2: Wat willen burgers samen doen?

In subparagraaf 6.3.1 heeft u kunnen lezen dat veel burgers zich graag willen inzetten tegen woninginbraken, omdat zij zich veilig willen voelen in de eigen woning. De burgers willen ook hun eigen gezin beschermen tegen de effecten van een woninginbraak. Er kan gesteld worden dat het opvallend is dat burgers zich wel willen inzetten tegen woninginbraken, maar dat gelieve niet samen willen doen.

Het overgrote deel van de burgers geeft aan dat zij niet samen actief willen zijn in de eigen wijk in de aanpak van woninginbraken. In figuur 6.3 is deze verdeling weergegeven. Daarin is te zien dat slechts 42,8 procent samen actief wil zijn in de wijk in de aanpak van woninginbraken. In paragraaf 6.2.2 staat beschreven dat weinig burgers al deelnemen aan burgerparticipatie-activiteiten op het gebied van woninginbraken (zie ook tabel 6.3). Met behulp

Zou u samen met andere bewoners in uw wijk actief willen zijn in de aanpak van woninginbraken?

Figuur 6.3: Samen actief willen zijn

van tabel 6.3 en 6.4 kan gesteld worden dat weinig burgers deelnemen aan burgerparticipatie-activiteiten en dat weinig burgers samen actief willen zijn in de aanpak van woninginbraken.

De burgers hebben tijdens de enquête een vraag moeten beantwoorden over potentiële deelname aan burgerparticipatie-activiteiten. De resultaten staan hieronder weergegeven in tabel 6.4. Uit die gegevens blijkt dat meer dan helft van de burgers niet zal deelnemen aan de activiteit 'buurtwacht', maar ook de activiteiten 'Waaks' en 'Buurtpreventieteam' zijn activiteiten die niet populair zijn. Veel burgers willen ook daar niet aan deelnemen. Deze drie activiteiten hebben een gemeenschappelijke overeenkomst. De burgers moeten bij deze drie activiteiten actief de wijk in om woninginbraken tegen te gaan. De activiteit 'Waaks' houdt in dat burgers die bijvoorbeeld al de straat ingaan (om de hond uitlaten etc.) een oogje in het zeil houden. Het gaat daarbij niet gelijk om het actief de straat ingaan om een oogje in het zeil te houden. Uit de resultaten kan geconcludeerd worden dat burgers niet graag actief de wijk in willen. Deelnemen aan informatieavonden willen de burgers wel. Een WhatsApp-groep is ook een activiteit waar burgers wel aan willen deelnemen.

Burgerparticipatie-activiteit	Doet hier al aan mee	Wil graag mee doen	Gaat <u>misschien</u> mee doen	Gaat <u>niet</u> meedoen
WhatsApp-groep	4%	24,1%	29,8%	29%
Waaks	6,4%	13,9%	22,4%	40,4%
Buurtpreventieteam	0,8%	7,9%	28,8%	45,1%
Informatieavond over woninginbraken	3,3%	20,1%	33,3%	28,8%
Buurtwacht	0,3%	6,8%	21,2%	54,3%

Tabel 6.4: Bereidheid deelname burgerparticipatie-activiteiten

In paragraaf 6.3.1 staat beschreven dat aan de burgers drie stellingen zijn voorgelegd tijdens de enquête die ingaan op de kennis, tijd en behoefte op het gebied van woninginbraken. Daaruit blijkt dat het grootste deel van de burgers zich graag wil inzetten om woninginbraken tegen te gaan. Een deel van de burgers weet hoe hij zich moet inzetten tegen woninginbraken, het grootste deel is hier neutraal over. Een klein deel (19 procent) geeft aan dat zij niet weten hoe zij zich moeten inzetten tegen woninginbraken. In totaal geeft slechts 16,1 procent aan dat zij tijd hebben om zich in te zetten tegen woninginbraken.

De burgers zijn zes activiteiten voorgelegd waarbij zij aan moesten geven in welke mate zij deze activiteiten nuttig vonden. De volgende zes activiteiten zijn de burgers voorgelegd:

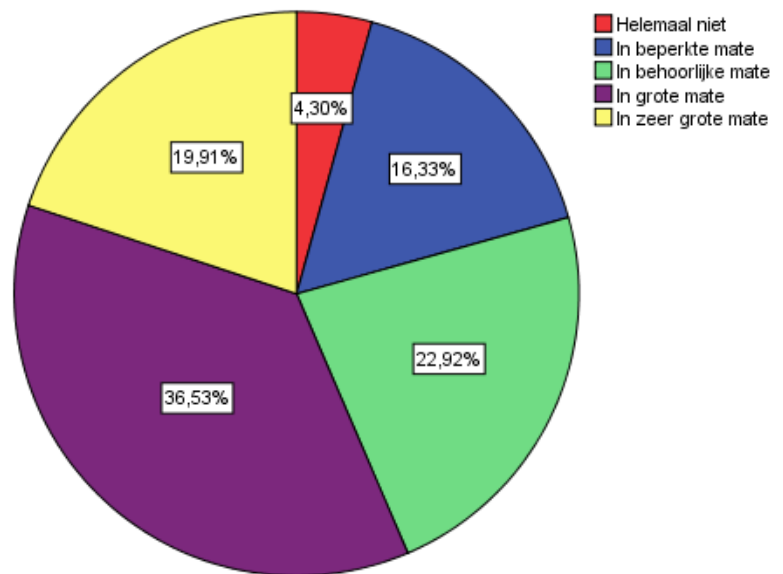
- Een WhatsApp-groep starten met de bewoners in de wijk om samen te letten op verdachte situaties.
- Een buurtwacht op te zetten die rondes lopen door de buurt.
- Een informatieavond over woninginbraken met een ex- inbreker houden in de wijk.
- Besmettingsbrieven sturen. Dan weet ik dat inbrekers actief zijn in mijn wijk en ik op moet letten.
- De politie bellen als ik een verdachte situatie zie.
- Vreemde mensen in buurt aanspreken en vragen wat zij hier doen.

De resultaten staan weergegeven in tabellen 20a t/m 20f in bijlage 6. De burgers vinden dat een WhatsApp-groep in beperkte tot behoorlijke mate nuttig is om woninginbraken tegen te gaan. Hiervoor was al beschreven dat weinig mensen aan een buurtwacht willen deelnemen. De burgers geven ook aan dat zij een buurtwacht helemaal niet of in beperkte mate nuttig vinden. Slechts 29 procent vindt een buurtwacht daadwerkelijk nuttig. Een informatieavond over woninginbraken met een ex-inbreker wordt door slechts 20,9 procent niet nuttig bevonden. Het overgrote deel van de burgers vindt een informatieavond wel nuttig. Het ontvangen van besmettingsbrieven wordt door de meeste burgers als nuttig ervaren. Zij willen graag weten wanneer er inbrekers in de eigen wijk actief zijn. Een klein deel van de burgers (19,1 procent) vindt het sturen van besmettingsbrieven niet nuttig.

Uit de enquête blijkt dat bijna elke burger het enigszins wel nuttig vindt om de politie te bellen bij het zien van een verdachte situatie.

In figuur 6.4 is dit weergegeven. Daarin is te zien dat slechts 4,3 procent van de burgers het niet nuttig vindt om de politie te bellen bij het zien van een verdachte situatie. De burgers vinden het niet of nauwelijks nuttig om vreemde mensen in de buurt aan te spreken met de vraag wat zij hier komen doen, 65 procent behoort tot deze groep. Een klein deel van de burgers vindt het wel nuttig om vreemde mensen aan te spreken.

In welke mate vindt u het nuttig om: .. de politie te bellen als ik een verdachte situatie zie.

Figuur 6.4: Nuttig om de politie te bellen bij het zien van een verdachte situatie

Aan de hand van deze resultaten kan gesteld worden dat een aantal burgerparticipatie-activiteiten wel nuttig wordt bevonden door de burgers, maar dat een activiteit als een buurtwacht niet of nauwelijks nuttig wordt bevonden door de burgers.

De burgers hebben weinig behoefte om deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten. De burgers vinden de burgerparticipatie-activiteiten wel nuttig, maar hebben weinig behoefte om deel te nemen aan deze activiteiten. Een WhatsApp-groep of naar een informatieavond gaan zijn twee burgerparticipatie-activiteiten waaraan een deel van de burgers wel wil deelnemen.

6.4: Doorslaggevende indicatoren

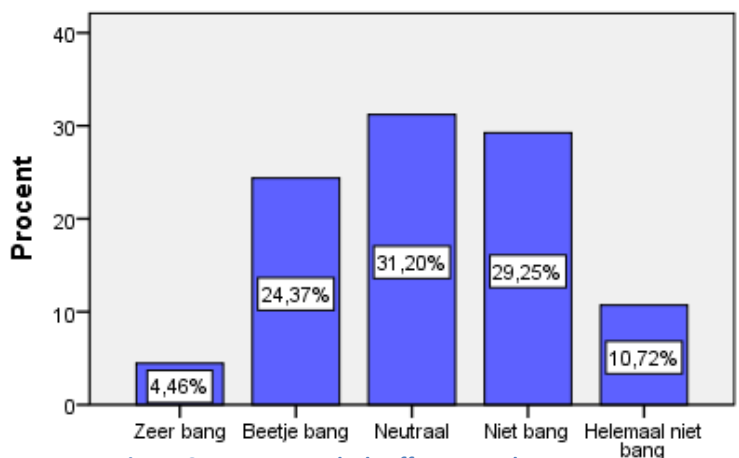
In deze paragraaf wordt de onderzoeksvraag: 'Welke indicatoren zijn van doorslaggevend belang voor bewoners van de wijken Hasseler Es en Hengelose Es om zelfredzaam te (willen) zijn en deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten bij woninginbraken' beantwoord. De bepalende indicatoren zullen beschreven worden in deze paragraaf.

6.4.1: Veiligheidsbeleving

In het theoretisch kader staat beschreven dat de veiligheidsbeleving van invloed kan zijn op de mate van zelfredzaamheid en de deelname aan burgerparticipatie-activiteiten. Daar werd gesteld dat burgers aan de hand van emotie het risico bepalen en vanuit daar de preventieve maatregelen zullen treffen of actie ondernemen.

Aan de burgers is de vraag: 'In hoeverre bent u bang slachtoffer te worden van een inbraak?' voorgelegd. Een klein deel van de burgers (4,5 procent) is zeer bang om slachtoffer te worden van een inbraak. In figuur 6.5 is de verdeling weergegeven. Daarin is te zien dat iets meer dan 24 procent een

In hoeverre bent u bang slachtoffer te worden van een inbraak?

Figuur 6.5: Angst om slachtoffer te worden

klein beetje angst heeft om slachtoffer te worden van een woninginbraak. Het grootste deel van de burgers (31,2 procent) is hier neutraal over. Echter geeft een groot deel ook aan dat zij niet bang zijn om slachtoffer te worden van een woninginbraak. In bijlage 6 is tabel 46 opgenomen. Daarbij zijn de resultaten van de angst om slachtoffer te worden verdeeld per wijk. Daarin is te zien dat wanneer de resultaten verdeeld worden naar wijk er geen veranderingen optreden. De resultaten blijven hetzelfde. In de Hasseler Es hebben ze niet meer angst voor een woninginbraak dan in de Hengelose Es.

In tabel 47 (bijlage 6) is een vergelijking gemaakt tussen de angst om slachtoffer te worden van een woninginbraak en de behoefte om maatregelen te nemen om een woninginbraak te voorkomen. In tabel 48 (bijlage 6) is een vergelijking gemaakt tussen de angst om slachtoffer te worden van een woninginbraak en of iemand zich wil inzetten om woninginbraken tegen te gaan. Uit deze gegevens blijkt dat het grootste deel van de burgers zich graag wil inzetten om woninginbraken tegen te gaan, slechts 10,4 procent doet dit niet graag.

Gesteld kan worden dat er tussen de veiligheidsbeleving en het graag inzetten om woninginbraken tegen te gaan een significant verband is. Echter gaat het hier wel om een klein positief verband. De correlatiecoëfficiënt van Pearson is 0.147 (hoe dicht bij +1, hoe groter het verband). Dit betekent dat de veiligheidsbeleving een kleine invloed heeft op de mate waarin burgers zich willen inzetten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken. Dat wil zeggen dat burgers die bang zijn voor een woninginbraak, iets eerder geneigd zijn om zich in te zetten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken. De veiligheidsbeleving heeft ook een klein positief verband met de behoefte om woninginbraken in de eigen woning te voorkomen. De correlatiecoëfficiënt van Pearson is 0.237. Dat wil zeggen naarmate burgers bang zijn om slachtoffer te worden van een woninginbraak, zij eerder de behoefte voelen om een woninginbraak in de eigen woning te voorkomen. Dat betekent ook dat naarmate burgers minder angst ervaren, de behoefte om een woninginbraak te voorkomen ook iets afneemt.

De burgers is ook gevraagd om een schatting te maken van de kans om slachtoffer te worden van een inbraak op verschillende momenten van de dag. Dat zijn de volgende momenten:

- 's ochtends
- 's middags
- 's avonds
- 's nachts.

In de onderstaande tabel is de verdeling te zien (tabel 6.4).

	Zeer grote kans	Grote kans	Neutraal	Kleine kans	Zeer kleine kans
's ochtends	1,5%	8,4%	23,1%	34,8%	26,5%
's middags	2,1%	9,3%	25,3%	33,4%	23,5%
's avonds	2,8%	15,2%	26%	34%	18,7%
's nachts.	7,7%	24,5%	25,3%	27%	13,6%

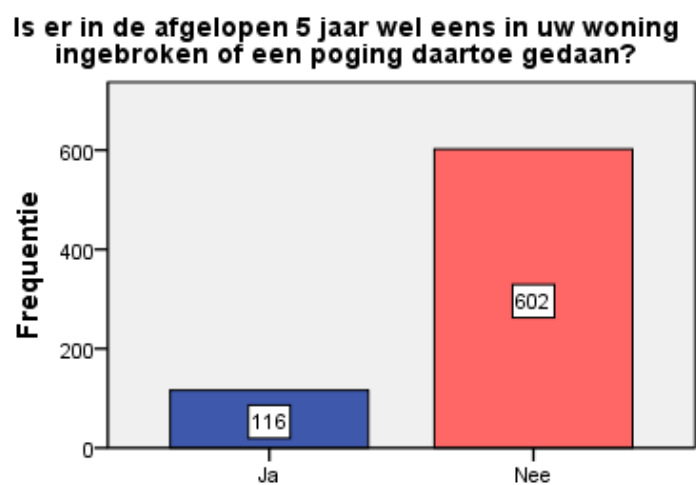
Tabel 6.4: Inschatting slachtofferkans naar moment van de dag

In de tabel is een duidelijke stijging te zien. Naarmate de dag vordert hoe hoger de kans op een woninginbraak wordt ingeschat door de burgers. In het gesprek met de wijkagenten kwam naar voren dat woninginbraken veelal overdag gepleegd worden. Het is bijzonder dat mensen juist naarmate de dag vordert de kans hoger inschatten, terwijl overdag vaker wordt ingebroken dan 's nachts. In het theoretisch kader werd al genoemd dat de gelegenheid de dief maakt. Volgens de heer Jansen (zie bijlage 7) zijn burgers ook nog steeds zeer goedgelovig. Zij denken overdag even weg te kunnen zonder alles goed af te sluiten. Het wordt dan voor de inbreker wel erg gemakkelijk om in een huis in te breken.

Hierboven staat beschreven dat de veiligheidsbeleving van invloed is op het gedrag van burgers. Wanneer zij meer angst ervaren zijn zij eerder geneigd om zich in te zetten tegen woninginbraken. Daarnaast voelen zij ook meer de behoefte om een woninginbraak in de eigen woning te voorkomen. In het theoretisch kader is gesteld dat wanneer mensen bang zijn om slachtoffer te worden van een woninginbraak, zij eerder geneigd zijn om maatregelen te nemen tegen woninginbraken. Dat wordt door de resultaten van de enquête beaamd. Daaruit blijkt dat burgers die angstiger zijn om slachtoffer te worden van een inbraak, eerder geneigd zijn om maatregelen te nemen. Echter moet hierbij aangegeven worden dat hij om een klein verband gaat, dat wil zeggen dat de veiligheidsbeleving een kleine invloed heeft op het gedrag van burgers.

6.4.2: Slachtofferschap

Uit de resultaten van de enquête blijkt dat van de 718 burgers die de enquête hebben ingevuld, 116 burgers slachtoffer zijn geworden van een woninginbraak. Dit is weergegeven in figuur 6.6. Iets meer dan 16 procent van de respondenten is al eens slachtoffer geworden van een woninginbraak. Van de 116 burgers die al eens slachtoffer van een woninginbraak zijn geworden is in de afgelopen 12 maanden bij 39 burgers één of meerdere keren ingebroken. Zie ook tabel 10, bijlage 6. Bij de burgers waarbij de afgelopen 12 maanden is ingebroken gebeurde dat bij 36 mensen één keer en bij 3 mensen zelfs twee keer.

Figuur 6.6: Slachtofferschap

Uit een onderzoek van Kleemans is gebleken dat de kans op herhaald slachtoffer groot is bij een woninginbraak (zie subparagraaf 3.2.1.3).

Uit tabel 63 (bijlage 6) blijkt dat er geen samenhang is tussen slachtofferschap en de mate waarin burgers zich in willen zetten tegen woninginbraken. Het significantie niveau is namelijk 0,395. Burgers die al een slachtoffer zijn geworden van een woninginbraak willen zich niet vaker inzetten tegen woninginbraken dan burgers die nog nooit slachtoffer zijn geworden. Terwijl in de theorie wel geschetst wordt dat wanneer burgers al eens slachtoffer zijn geworden, zij een grotere kans hebben op herhaald slachtofferschap.

6.4.3: Individuele factoren

In het theoretisch kader staat beschreven dat nationaliteit van invloed kan zijn op de mate van zelfredzaamheid en de deelname aan burgerparticipatie, omdat burgers met een andere nationaliteit meer een 'wij-gevoel' hebben. Daarom zullen zij eerder geneigd zijn om samen in actie te komen. Slechts 1,8 procent van de respondenten heeft een andere nationaliteit dan de Nederlandse. Helaas is dit te weinig om de theorie te ondersteunen of te ontkrachten op het gebied van woninginbraken.

Gesteld kan worden dat de enquête door veelal ouderen is ingevuld. De grootste groep die de enquête in heeft gevuld is 56 jaar of ouder. In tabel 51 (bijlage 6) staat weergegeven in welke mate de leeftijdsgroepen zich willen inzetten om woninginbraken tegen te gaan. Al eerder heeft u kunnen lezen dat 44,2 procent zich graag inzet om woninginbraken tegen te gaan. Uit de gegevens van tabel 51 blijkt dat er geen duidelijk verschil tussen de leeftijdsgroepen aan te duiden is. Er zijn een aantal procentuele schommelingen, maar geen grote verschillen. De jongere leeftijdsgroepen willen zich

iets minder vaak inzetten om woninginbraken te voorkomen dan de oudere groepen. Echter zijn de verschillen minimaal. Uit tabel 52 (bijlage 6) blijkt dat de jongere leeftijdsgroepen tot en met 35 jaar zich minder graag samen wil inzetten tegen woningbraken dan de andere leeftijdsgroepen. De middelste leeftijdsgroep (36 – 45 jaar) wil zich met 51,2 procent het liefst samen inzetten om woninginbraken aan te pakken. De oudere leeftijdsgroepen 46 jaar en ouder willen zich variërend rond de 40 tot 45 procent samen inzetten om woninginbraken te voorkomen. De middelste leeftijdsgroep (36 – 45 jaar) heeft veelal een gezin, naar alle waarschijnlijkheid nemen zij meer maatregelen om op die manier het gezin te beschermen tegen een eventuele woninginbraak.

In het theoretisch kader is gesteld dat het opleidingsniveau bepalend kan zijn in de mate van zelfredzaamheid en de aanwezigheid van burgerparticipatie. In tabel 53 (bijlage 6) is te zien dat bijna 70 procent van de burgers met de verschillende opleidingsniveau zich wil inzetten om woninginbraken te voorkomen. Gesteld kan worden dat er tussen het opleidingsniveau en de mate waarin burgers zich willen inzetten tegen woninginbraken geen verband is. Het significantieniveau tussen beide is namelijk 0,623 (zie tabel 64, bijlage 6). Het opleidingsniveau is dus niet van invloed op de mate waarin burgers zich willen inzetten om woninginbraken in de eigen woning te voorkomen.

Er is wel verschil te zien in opleidingsniveau versus de tijd die burgers hebben om zich in te zetten tegen woninginbraken. Echter zijn dit wel minimale verschillen. De grootste groep die tijd heeft om zich in te zetten tegen woninginbraken is de groep met het opleidingsniveau: 'VMBO/ MAVO/ MULO of ULO'. Van deze groep heeft 33,4 procent tijd om zich in te zetten tegen woninginbraken. De groep met het opleidingsniveau 'Lagere school' geeft aan geen tijd te hebben om zich in te zetten. De andere opleidingsniveaus geven aan wel tijd te hebben, maar halen de 33,4 procent niet. Zij schommelen daar net iets onder, zie daarvoor tabel 54 (bijlage 6).

Uit tabel 55 (bijlage 6) blijkt dat het opleidingsniveau wel degelijk verschil maakt of zij weten hoe zij zich moeten inzetten tegen woninginbraken. Hoe hoger het opleidingsniveau, hoe vaker de burger aangeeft te weten hoe zij zich moeten inzetten tegen woninginbraken. Op het gebied van burgerparticipatie maakt het opleidingsniveau ook weinig verschil. In bijlage 56 (bijlage 6) zijn weinig verschillen te zien, de burgers met een hoger opleidingsniveau (HBO, Universitair Bachelor en Universitair Master, doctoraal) geven met ongeveer 48 procent aan dat zij zich graag samen willen inzetten om woninginbraken tegen te gaan. De lagere opleidingsniveaus geven aan dat zij tussen de 30 en 40 procent zich graag samen willen inzetten tegen woninginbraken. Scholieren geven aan de minste tijd te hebben om zich in te zetten tegen woninginbraken. Tussen het opleidingsniveau en de mate waarin burgers zich willen inzetten om woninginbraken in de eigen woning te voorkomen bestaat ook geen samenhang. Het significantieniveau is namelijk 0,155 (zie bijlage 6, tabel 65).

Gepensioneerden en burgers die vrijwilligerswerk doen geven aan de meeste tijd te hebben om zich in te zetten tegen woninginbraken. Burgers met een betaalde baan van minder dan 12 uur per week geven ook aan tijd te hebben om zich in te zetten tegen woninginbraken. Een huisvrouw/huisman en burgers met een betaalde baan voor meer dan 12 uur per week geven veelal ook aan geen tijd te hebben om zich in te zetten tegen woninginbraken (zie bijlage 6, tabel 57). Er is tussen de verschillende hoofdbezigheden overdag weinig verschil te zien in het samen willen inzetten tegen woninginbraken. Meer dan 40 procent van de burgers geeft aan zich samen met andere bewoners van de wijk in te willen zetten tegen woninginbraken (zie bijlage 6, tabel 58). De samenstelling van het huishouden heeft weinig invloed op de mate waarin burgers zich willen inzetten tegen woninginbraken. Er is sprake van een kleine negatieve samenhang, de Pearson Correlatiecoëfficiënt is namelijk -0,145 (Hoe dichter bij -1, hoe groter de negatieve samenhang). De meerderheid geeft aan dat zij zich graag willen inzetten om woninginbraken in de eigen woning te voorkomen (zie bijlage 6, tabel 58 en 66). Burgers die nog bij de ouders/verzorgers wonen, willen zich met een kleine meerderheid vaker samen met andere bewoners inzetten om woninginbraken tegen te gaan. Het verschil is klein, zie tabel 60 (bijlage 6).

6.4.4: Verantwoordelijkheid

Aan de burgers is voorgelegd wie zijn een aantal partijen voorgelegd waarbij ze moesten bepalen in hoeverre zij verantwoordelijk zijn voor de aanpak van woninginbraken. De volgende partijen zijn aan de burgers voorgelegd:

- Ik als bewoner,
- Samen met de buurtbewoners,
- De politie,
- De overheid.

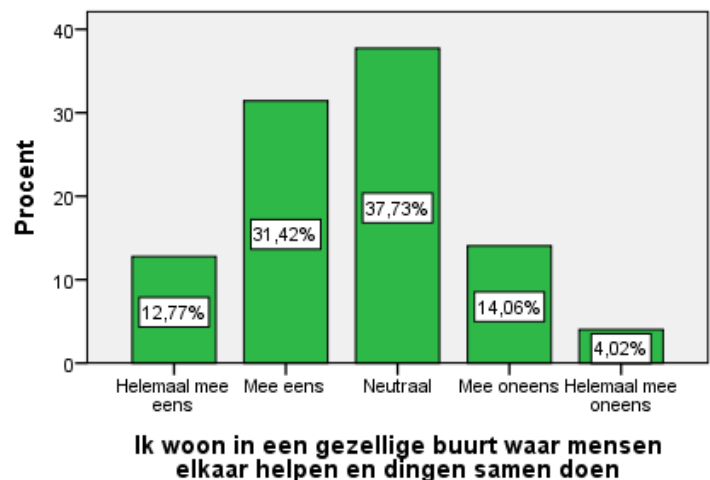
Daarnaast konden de burgers ook aangeven dat zij iemand anders dan de genoemde partijen ook verantwoordelijk achten. In tabellen 24a t/m 24e (bijlage 6) staan de resultaten beschreven. In totaal vindt 84,1 procent zichzelf verantwoordelijk. Echter vindt 14,5 procent zichzelf niet verantwoordelijk. Bijna 60 procent vindt dat hij samen met de buurtbewoners verantwoordelijk is voor de aanpak van woninginbraken. Iets meer dan 75 procent van de respondenten vindt dat de politie verantwoordelijk is voor de aanpak van woninginbraken, maar ook bijna 60 procent van de respondenten vindt de overheid verantwoordelijk. Daarnaast gaf 7 procent aan dat zij iemand anders verantwoordelijk achten. Uit deze reacties blijkt dat zij toch zichzelf verantwoordelijk vinden. Zeven procent heeft dat bij deze mogelijkheid nogmaals aangegeven.

Gesteld kan worden dat de respondenten meerdere actoren verantwoordelijk achten voor de aanpak van woninginbraken. De burgers is de volgende vraag voorgelegd: 'Wat zou u willen dat er gedaan wordt om het aantal woninginbraken te verminderen?'. In bijlage 8 (kolom 2) staan de antwoorden van de respondenten weergegeven. Daar wordt vaak meer surveillance genoemd of meer sociale controle. Met surveillance noemen burgers veelal dat de politie vaker door de wijk moet lopen of dat Boa's dit moeten doen. Daarnaast geven veel burgers ook aan dat zij vinden dat zwaardere straffen voor inbrekers ook zal gaan werken. Er kan gesteld worden dat burgers vinden dat de pakkans groter moet worden. De ene burger vindt dat de pakkans vergroot moet worden door meer surveillance van de politie en/of Boa's. De andere burger vindt dat de pakkans vergroot moet worden door meer sociale controle van burgers onderling. De burgers benoemen veelal ook de eigen verantwoordelijkheid op het gebied van woninginbraken. Zij moeten zelf ook maatregelen nemen. De burgers vinden dat zij zelf de waardevolle spullen in de woning goed moeten opbergen en de woning goed moeten afsluiten om een woninginbraak te voorkomen. Het meest wordt genoemd dat alle deuren en ramen op slot gaan bij het verlaten van de woning (Zie bijlage 8, kolom 3).

6.4.5: Sociale cohesie

In het theoretisch kader heeft u kunnen lezen dat de sociale cohesie van invloed kan zijn op de aanwezig van burgerparticipatie. Wanneer er in een buurt een goede sociale cohesie aanwezig is zullen burgers eerder geneigd zijn om samen de handen ineen te sluiten en in dit geval woninginbraken samen proberen tegen te gaan. In de enquête hebben de burgers een aantal stellingen voorgelegd gekregen over de sociale cohesie. Dat waren de volgende stellingen:

- De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks.

Figuur 6.7: Sociale cohesie, elkaar helpen

- De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om.
- Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen.
- Ik voel mij thuis bij de mensen die in de buurt wonen.
- Ik heb veel contact met andere buurtbewoners.
- Ik ben tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt.

De resultaten van deze stellingen staan verwerkt in tabellen 18a t/m 18f in bijlage 6. Uit de resultaten blijkt dat het overgrote deel van de respondenten (58,8 procent) vindt dat de mensen in buurt elkaar juist wel kennen. Een klein deel (18,5 procent) is het niet eens, maar ook niet oneens met de stelling. Iets meer dan 20 procent vindt dat de mensen in de buurt elkaar nauwelijks kennen. Volgens een groot deel van de burgers (71,1 procent) gaat iedereen in de buurt op een prettige manier met elkaar om.

In figuur 6.7 staan de resultaten op de stelling 'ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen'. Uit deze gegevens blijkt dat het grootste deel van de burgers vindt dat zij in een gezellige buurt wonen waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen. Meer dan de helft van burgers geeft aan zich thuis te voelen in de buurt waarin zij wonen. Iets meer dan 37 procent van de burgers geeft aan veel contact te hebben met de buurtbewoners. Daarnaast geeft 23,3 procent van de burgers aan weinig contact te hebben met de andere buurtbewoners. Iets meer dan 62 procent van de burgers geeft aan tevreden te zijn over de bevolkingssamenstelling in de buurt. Uit deze gegevens blijkt dat de sociale cohesie in beide wijken goed is. In het theoretisch kader is gesteld dat burgers steeds individualistischer worden en dat daarom burgers minder afhankelijk zijn van elkaar. De sociale cohesie in de buurten is goed, maar wellicht willen burgers niet afhankelijk zijn van elkaar. Het kan dus zijn dat zij daarom niet of nauwelijks (willen) deelnemen aan burgerparticipatie-activiteiten op het gebied van woninginbraken. Dit kan niet met zekerheid gesteld worden, maar kan als veronderstelling meegenomen worden om te verklaren waarom weinig burgers (willen) deelnemen aan burgerparticipatie-activiteiten op het gebied van woninginbraken.

6.5: Conclusie

Uit de resultaten blijkt dat zelfredzaamheid op het gebied van woninginbraken duidelijk aanwezig is. Burgers nemen veelal de maatregelen die beschreven staan in hoofdstuk 5. Deze maatregelen zijn de burgers in de enquête voorgelegd. Daarentegen doen burgers niet of nauwelijks mee aan burgerparticipatie-activiteiten. De behoefte ligt veelal bij zelfredzaamheid, burgers doen minder graag mee aan burgerparticipatie-activiteiten. Gesteld kan worden dat de veiligheidsbeleving voor een groot deel van de burgers bepaalt of zij actief woninginbraken tegen willen gaan.

Hoofdstuk 7: Conclusie en aanbeveling

In dit hoofdstuk zal de probleemstelling: ‘Op welke wijze kunnen burgers gemotiveerd worden om maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid te nemen en om deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken in de wijken Hengelose Es en Hasseler Es?’ beantwoordt. Daarnaast zal er ook een aanbeveling beschreven worden. In hoofdstuk 5 staan de mogelijke maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid beschreven en de mogelijke burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken. In hoofdstuk 6 staan de resultaten van de enquête beschreven en zijn de onderzoeksvragen beantwoord. Met behulp van deze resultaten zal de probleemstelling beantwoord worden.

7.1: Zelfredzaamheid in de wijk

Allereerst is belangrijk om te vermelden dat het bij zelfredzaamheid gaat om het vermogen om zelfstandig een poging tot een woninginbraak te voorkomen of aan te pakken. In hoofdstuk 5 staan alle mogelijke maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid beschreven activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken.

Bijna 75 procent van de burgers vindt dat zij al voldoende maatregelen nemen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken. De maatregelen als goed hang- en sluitwerk of bijvoorbeeld de voordeur altijd op slot doen worden door meer dan 70 procent van de burgers genomen. Echter zijn er ook maatregelen die achterblijven. Slechts een aantal maatregelen worden niet of nauwelijks genomen door de burgers. Maatregelen die nauwelijks uitgevoerd worden door de burgers zijn:

1. Containers vastmaken, zodat deze moeilijk te verplaatsen zijn,
2. Camerabewaking en alarm,
3. Preventieadvies aanvragen en de maatregelen wel of niet uitvoeren,
4. Kruiwagens goed opbergen zodat deze niet te gebruiken zijn.

De maatregelen, camerabewaking en een alarm, zijn maatregelen die in de aanschaf vrij duur zijn. Een alarminstallatie of camerabewaking worden vaak door een professioneel bedrijf aangelegd. De werking ervan is wel goed, maar het zijn maatregelen die veel geld kosten. Het is begrijpelijk dat burgers lang niet altijd een alarminstallatie nemen of camerabewaking installeren, omdat deze maatregelen veel geld kosten. Een preventieadvies wordt gratis aangeboden door de gemeente Hengelo en uitgevoerd door Noaber Bouw. Het is opmerkelijk te noemen dat burgers hier nauwelijks gebruik van maken. Een preventieadvies aanvragen kost de burgers geen geld. Om een Politiekeurmerk Veilig Wonen te ontvangen moet het preventieadvies opgevolgd worden, dat kost dan wel geld. De maatregelen moeten dan toegepast worden, dit kan betekenen dat er beter hang- en sluitwerk aangebracht moet worden. Containers vastmaken en kruiwagens goed opbergen kosten weinig geld, maar ook deze maatregelen worden niet of nauwelijks uitgevoerd.

Meer dan 70 procent van de burgers geeft aan dat zij bij het zien van een verdachte situatie de politie zullen bellen. Daarnaast kan ook gesteld worden dat burens elkaar kunnen beïnvloeden. Meer dan 70 procent van de burgers geeft aan dat zij zelf beter in de buurt zullen opletten, wanneer andere bewoners van de wijk dat ook doen.

Er kan gesteld worden dat burgers de behoefte voelen om de eigen woning te beschermen tegen woninginbraken. Zij willen zelfredzaam zijn op het gebied van woninginbraken. Bijna 80 procent van de burgers voelt de behoefte om een woninginbraak in de eigen woning te voorkomen. De burgers geven aan dat zij het eigen gezin of zichzelf willen beschermen tegen de effecten van een woninginbraak. De maatregelen die nog niet genomen worden door burgers, maar die zij wel willen

nemen (zie subparagraaf 6.3.1), worden door burgers niet genomen omdat de prioriteit momenteel ergens anders ligt.

Het merendeel van de burgers vindt niet alleen dat de politie en de overheid verantwoordelijk is voor de aanpak van woninginbraken, maar ook vooral zichzelf verantwoordelijk. Ze vinden dat zij zelf de maatregelen en andere mogelijkheden moeten aangrijpen om woninginbraken in de eigen woning te voorkomen. Toch vinden burgers dat er meer sociale controle moet zijn in de wijken, maar ook dat de politie meer moet surveilleren door de wijken.

7.2: Burgerparticipatie in de wijk

Bij burgerparticipatie gaat het om vermogen om samen met bijvoorbeeld de burens, straat, buurt, wijk, gemeente etc. een poging tot een woninginbraak te voorkomen of aan te pakken.

Burgerparticipatie op het gebied van woninginbraken is in beide wijken aanzienlijk minder aanwezig dan zelfredzaamheid. Burgers gaan veel minder samen in actie om een woninginbraak te voorkomen of dan wel aan te pakken. Niet maar dan 20 procent van de burgers neemt deel aan een van de burgerparticipatie-activiteiten. Iets minder dan 20 procent van de burgers geeft aan dat men mee doet aan Waaks. Waaks is geen actief project in beide wijken, maar burgers geven wel aan actief op te letten in wijk wanneer men door de wijk gaat (om bijvoorbeeld met de hond te wandelen). Net als bij zelfredzaamheid is er bij burgerparticipatie op het gebied van woninginbraken geen duidelijk verschil aan te merken tussen de Hasseler Es en de Hengelose Es.

De burgerparticipatie-activiteiten op het gebied van woninginbraken worden door de burgers als nuttig aangemerkt. Alleen de activiteit 'Buurtwacht' wordt niet of nauwelijks nuttig gevonden. De burgers vinden de activiteiten wel nuttig, maar hebben nauwelijks de behoefte om deel te nemen aan deze burgerparticipatie-activiteiten op het gebied van woninginbraken. Aan de volgende twee activiteiten wil een deel van de burgers wel deelnemen: 'WhatsApp-groep en naar een informatieavond gaan over woninginbraken'.

In het theoretisch kader werd gesteld dat wanneer de sociale cohesie goed is in een wijk, de burgers eerder geneigd zijn om deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten. In paragraaf 6.4.5 staat beschreven dat de sociale cohesie in beide wijken goed is, maar toch is burgerparticipatie op het gebied van woninginbraken in beide wijken nauwelijks aanwezig.

7.3: Kansen en bedreigingen

In deze paragraaf zal ingegaan worden op wijze burgers gemotiveerd kunnen worden om maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid te nemen en om deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken in de wijken Hengelose Es en Hasseler Es. Daarbij zal beschreven worden op welke vlakken de kansen liggen en met welke bedreigingen rekening gehouden moeten worden.

Zelfredzaamheid

De zelfredzaamheid op het gebied van woninginbraken is in beide wijken vrij hoog. Burgers nemen veelal de maatregelen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken. Een grote kans ligt bij het aanvragen van het preventieadvies. Slechts een aantal procent van de burgers heeft het preventieadvies al aangevraagd. De vraag is of burgers weten dat het preventieadvies gratis verstrekt wordt en zij dit dus gratis en vrijblijvend aan kunnen vragen. Een grote groep burgers heeft in de enquête aangegeven liever geen advies te ontvangen. De grote vraag blijft daar, waarom niet?. Hier moet ook aandacht aan besteed worden. Voor de burgers moet bekend worden welke maatregelen zij zelf kunnen nemen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken.

Enkele maatregelen worden nauwelijks toegepast en andere maatregelen meer. Een aantal burgers (19 procent) geeft ook aan dat zij niet weten wat zij moeten doen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken. Voor alle burgers moet bekend worden welke maatregelen zij kunnen nemen om zelf beter beschermd te zijn tegen woninginbraken. De maatregelen moeten dan goed uitgelegd worden en er moet beschreven worden waarom het belangrijk is om deze maatregelen uit te voeren. De burgers geven aan dat zij de behoefte voelen om woninginbraken te voorkomen. Hierop kan ingespeeld worden door de burger te stimuleren om maatregelen te nemen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken.

Al eerder is beschreven dat de veiligheidsbeleving een kleine invloed heeft op de mate van inzetten van burgers om woninginbraken tegen te gaan. Naarmate burgers angstiger zijn om slachtoffer te worden zullen zij eerder geneigd zijn maatregelen te nemen. Hier kan op ingespeeld worden. Burgers moeten natuurlijk niet bang gemaakt worden, maar kunnen wel gewezen worden op het feit dat inbraken vaker overdag gepleegd worden door onoplettendheid van de burger. Wanneer er ingespeeld wordt op de veiligheidsbeleving van de burgers zullen burgers eerder geneigd zijn om de maatregelen te nemen. Naarmate de dag vordert schatten burgers de kans op een inbraak groter in. De burgers moeten bewust worden gemaakt van het feit dat inbraken vaak overdag worden gepleegd.

Uit de enquête blijkt dat ongeveer 70 procent van de burgers de politie zal bellen bij een verdachte situatie. Belangrijk blijft daarbij: 'Kunnen burgers een verdachte situatie herkennen?'. Hier ligt ook een kans om burgers te laten zien wat verdachte situaties zijn en dat burgers wanneer zij denken een verdachte situatie te herkennen, altijd 112 kunnen bellen.

De enquête is veelal door de oudere leeftijdsgroepen ingevuld. Belangrijk is ook dat de jongeren aangespoord worden om maatregelen te nemen. Dit is eveneens een bedreiging, omdat de jongeren ook een passieve houding kunnen aannemen op dit gebied. Zij moeten aangespoord worden om ook actief te worden in de preventie en de aanpak van woninginbraken.

Als laatste geven burgers aan graag te weten wat er in de wijk speelt. Zij horen graag wanneer er ingebroken is in de wijk. Deze kennis kan overgebracht worden op de bewoners van de wijk door middel van de bestaande besmettingsbrieven. Daarin kan aangegeven worden dat inbrekers actief zijn in de wijk en dat burgers extra goed moeten opletten. Als aanvulling van deze brief kunnen de kansen die hierboven beschreven in de brief worden opgenomen. Er is dan sprake van een win – win situatie. Burgers weten dan dat inbrekers actief zijn in de wijk, maar ook wat zij daartegen kunnen doen.

Burgerparticipatie

Al eerder staat beschreven dat de burgers weinig deelnemen aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken. Burgers vinden de burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken wel nuttig.

Burgers geven aan dat zij niet graag samen actief willen zijn in de aanpak van woninginbraken. Zij doen dit liever alleen. Daarnaast geven zij ook aan weinig tijd hiervoor te hebben. De burgers geven aan dat zij druk zijn en geen tijd hebben om samen actief te zijn in de aanpak van woninginbraken. De burgers zijn liever alleen actief in de aanpak van woninginbraken. Ze hebben in feite weinig interesse om samen actief te zijn ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken.

Het is niet alleen negatief op het burgerparticipatievlak. De burgers nemen weinig deel aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken, maar dit is ook nog niet erg actief in de wijk. De burgers geven wel aan dat zij willen deelnemen aan de burgerparticipatie-activiteiten: 'WhatsApp-groep'. Uit onderzoek blijkt dat WhatsApp-groepen

een uitkomst bieden in de aanpak van woninginbraken. Via een WhatsApp-groep worden buurtbewoners op de hoogte gebracht van negatieve activiteit in de wijk, waardoor zij actief een oogje in het zeil kunnen houden vanuit de eigen woning. Een klein deel van de burgers geeft aan wel deel te willen nemen aan deze WhatsApp-groepen. Dit is een burgerparticipatie-activiteit op het gebied van woninginbraken die voorzichtig gesteld een kans van slagen heeft in beide wijken. Bij deelname aan deze groepen hoeven burgers niet actief de wijk in, maar kunnen zij vanuit de eigen woning helpen om de pakkans van inbrekers te vergroten door meer sociale controle. Via de smartphone worden burgers op de hoogte gebracht waarna zij actief op gaan letten op negatieve activiteiten in de wijk. Daardoor wordt de pakkans van inbrekers groter en wordt de wijk minder aantrekkelijk voor inbrekers. De burgers moeten wel op de hoogte gebracht worden van de werking van deze WhatsApp-groepen en wellicht lopen zij warm voor dit concept.

De meeste burgers zullen niet snel vreemde mensen in de wijk aanspreken. Bijna de helft van de respondenten geeft aan vreemde mensen in de buurt niet aan te spreken met de vraag wat zij hier in de buurt komen doen. De sociale cohesie in de wijken is goed. Bijna 60 procent geeft aan dat zij de buren goed kennen. Een klein deel van de burgers (23,3 procent) geeft aan maar weinig contact te hebben met de buurtbewoners. De burgers kennen veelal de buren en hebben regelmatig contact met de buurtbewoners. Wanneer de burgers 'vreemde mensen' in de buurt gaan aanspreken zullen inbrekers ook eerder gestoord worden in hun proces. Dit is een grote kans waarop aangestuurd moet worden. Uit de gegevens mag aangenomen worden dat burgers weten wie er niet in de buurt thuis hoort en dus als vreemde mensen aangemerkt kunnen worden. Er kan ook aangestuurd worden op de verbetering van de sociale cohesie. Wanneer iedereen elkaar kent en met elkaar in contact staat zullen burgers waarschijnlijk ook eerder vreemde mensen in de buurt aanspreken.

7.4: Aanbeveling

In deze paragraaf worden de aanbevelingen voortvloeiend uit dit onderzoek beschreven. Er zullen aanbevelingen worden beschreven op het gebied van zelfredzaamheid en burgerparticipatie.

Hierboven is al beschreven dat er een enorme kans ligt op het gebied van burgerparticipatie. Een WhatsApp-groep is een activiteit waaraan burgers willen deelnemen. Dit biedt kansen, ook gezien de pilot in Tilburg. Burgers moeten ook geïnformeerd worden over het feit dat de WhatsApp-groep duidelijk zijn werking laten zien in andere gemeenten, wellicht kan met behulp van actieve burgers dit ook op poten worden gezet in de wijken Hasseler Es en de Hengelose Es. Burgers geven aan dat zij niet samen actief de wijk in willen om woninginbraken aan te pakken. Bij WhatsApp-groepen is dit ook niet nodig. Echter moet een dergelijke WhatsApp-groep wel op poten gezet worden. Daar moeten ambassadeurs voor komen die deze groep actief op gaan zetten. Dit kunnen vrijwilligers zijn of gepensioneerden die actief willen zijn in de aanpak van woninginbraken. Deze burgers zullen dit op poten moeten zetten. De andere burgers moeten gestimuleerd worden om deel te nemen aan de groep. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van de kennis uit voorgaande pilots. Er kan aangegeven worden dat de werking van WhatsApp-groepen in andere gemeenten zeer goed is. Daar zijn er namelijk aanzienlijk minder woninginbraken. De burgers moet de kennis aangereikt worden, zodat zij dit op poten gaan zetten. Daarna moeten andere burgers gevraagd worden om ook te gaan deelnemen aan een WhatsApp-groep. Daardoor worden steeds meer burgers bereikt. Bij het opzetten van een WhatsApp-groep moet de deelnemers duidelijk verteld worden waarvoor de WhatsApp-groep dient. Zodat de WhatsApp-groep wordt gebruikt waarvoor hij opgezet wordt.

De zelfredzaamheid in de wijk is al goed. Veel burgers nemen al maatregelen ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken. Dit kan natuurlijk altijd meer. Er zijn nog een aantal die niet of nauwelijks uitgevoerd worden. Echter zijn er ook maatregelen die door meer dan 70 procent van de burgers uitgevoerd worden, dit kan natuurlijk nog omhoog. Er is nog steeds ruimte voor verbetering. Bijna 20 procent van de burgers geeft aan niet te weten hoe zij zich moeten inzetten

tegen woninginbraken. Hier moet op ingespeeld worden door tips en trucs te geven aan burgers. De kennis op dit gebied moet gedeeld worden met de burgers, zodat zij weten dat maatregelen ten behoeve van de preventie en aanpak van woninginbraken niet alleen kosteloos kunnen zijn, maar ook extreem nuttig kunnen zijn. De burgers moeten bewust worden van het risico dat zij lopen en welke maatregelen zij daartegen kunnen nemen. Daarnaast moet het preventieadvies worden gepromoot. Er moet gepromoot worden dat dit geheel gratis is en dat burgers er zelf voor kunnen kiezen om het advies op te volgen of niet.

Het beeld van de wijk is ook erg belangrijk. Burgers geven aan dat zij graag willen weten wat er speelt in de wijk. Zij horen graag of er inbraken zijn gepleegd in de wijk. De informatiebehoefte is groot. Burgers kunnen geïnformeerd worden door middel van besmettingsbrieven. Echter is deze maatregel tijdrovend voor de gemeente. Een alternatief kan zijn dat de burger geïnformeerd wordt via de WhatsApp-groepen die opgezet kunnen worden als burgerparticipatie-activiteit. Daarin kunnen ook meldingen gedaan worden van inbraken in de wijk. Dit kan de burgers een trigger geven om actief te worden. De WhatsApp-groep zal dus niet alleen dienen als burgerparticipatie-activiteit, maar ook als informatiepunt. Via de groep kan ook informatie over de aanpak van woninginbraken gegeven worden.

De pakkans moet ook vergroot worden. Inbrekers moeten eerder gestoord worden. Al eerder is gesteld dat burgers de politie zullen bellen bij een verdachte situatie. Burgers moeten erop gewezen worden wat een verdachte situatie is, zodat zij deze ook herkennen. De signalering en het melden van verdachte situaties is erg belangrijk. Daarop moet worden aangestuurd. Er moet gecommuniceerd worden naar de burgers dat wanneer zij een verdachte situatie zien, zij altijd 112 mogen (zelfs moeten) bellen. De sociale cohesie is goed in beide wijken daarvan moet gebruik worden gemaakt. Burgers weten wie er in de buurt wonen, maar spreken toch nauwelijks vreemde mensen in de buurt aan. Wanneer zij dit wel gaan doen zullen potentiële inbrekers eerder verstoord worden en dus geen inbraak plegen in de wijk. Aan de burgers moet kenbaar gemaakt worden hoe belangrijk het kan zijn dat inbrekers gestoord worden, zodat zij af zullen dwalen. Daarbij moet gebruikt worden van positieve associatie. Burgers moet getoond worden wat hun gedrag kan opleveren. De burgers moeten op een positieve manier gestimuleerd worden om maatregelen op het gebied van zelfredzaamheid te nemen en om deel te nemen aan burgerparticipatie-activiteiten ten behoeve van de preventie en de aanpak van woninginbraken. De burger moet getoond worden waar een bepaald gedrag toe leidt. Wanneer zij bijvoorbeeld goed hang- en sluitwerk nemen zullen inbrekers niet snel hun woning als doelwit kiezen. Dat moet de burger verteld worden, zodat zij zien wat een bepaald gedrag voor invloed kan hebben.

In het achterhoofd moet rekening gehouden worden met dat de grootste groep burgers die actief willen zijn ouder zijn dan 36 jaar. De jongere groep is in aantocht. De groep beneden 60 jaar maakt veel gebruik van Social Media en de smartphone. Door het gebruik daarvan zal de manier waarop burgers in de toekomst geïnformeerd moeten gaan worden veranderen. Nu wordt er nog gebruik gemaakt van besmettingsbrieven. In de toekomst zal dit wellicht moeten veranderen in meldingen via Social Media op de smartphone. Over een aantal jaren moeten de burgers gemakkelijker bereikt worden met informatie over woninginbraken, bijvoorbeeld door middel van Social Media of de WhatsApp-groep. De burgers zullen dan actief samen in een WhatsApp-groep ten behoeve preventie en aanpak van woninginbraken. Daarnaast zullen burgers ook actiever opzoek moeten gaan naar informatie over wat zij kunnen doen ten behoeve van de preventie en aanpak van woninginbraken.

Dit onderzoek heeft zich gericht op een 'stadse situatie' of deze resultaten ook gelden voor een 'plattelandse situatie' is de vraag. Daarvoor zal vervolg onderzoek gedaan moeten worden naar de plattelandse situatie. Om te kijken of daar de resultaten hetzelfde blijken te zijn. Op het platteland is er vaak nog sprake van Noaberschap en gaan burens erg goed met elkaar om. Is dit ook zo? En is hier meer sprake van burgerparticipatie of niet? Deze situatie zal ook onderzocht moeten worden.

Bibliografie

- Alles over marktonderzoek. (2015). *Desresearch*. Opgeroepen op Maart 24, 2015, van Alles over marktonderzoek:
<http://www.allesovermarktonderzoek.nl/onderzoeksmethoden/deskresearch>
- Arnstein, S. (1969). A ladder of citizen participation. *Journal of the American Institute of Planners*(35), 216-224.
- Beeck adviseurs voor ruimtelijke ontwikkeling. (2015). *Sociale betrokkenheid*. Opgeroepen op April 21, 2015, van Wijkontwikkeling: http://www.wijkontwikkeling.nl/?page_id=66
- Bernasco, W. (2007). Is woninginbraak besmettelijk? *Tijdschrift voor Criminologie* , 137-152.
- Bewonersorganisatie Hengelo Midden. (2015). *Welkom*. Opgeroepen op Maart 30, 2015, van Bewoners Hengelo Midden: <http://bewonershengelomidden.nl/>
- Bolt, G., & Ter Maat, R. (2005). Participatie in de buurt. *Tijdschrift voor de volkhuysvesting* , 56-62.
- Bolt, G., & Torrance, M. (2005). *Stedelijke herstructurering en sociale cohesie*. Utrecht: Nethur.
- Boutellier, H. (2011). Veiligheid in ontwikkeling. In W. Stol, C. Tielenburg, W. Rodenhuis, S. Pleysier, & J. Timmer, *Basisboek integrale veiligheid* (pp. 27-39). Den Haag : Boom Lemma Uitgevers.
- CCV. (2015). *High Impact Crimes*. Opgeroepen op Maart 9, 2015, van CCV:
<http://www.hetccv.nl/dossiers/high-impact-crimes/index>
- CCV. (2015). *Veiligheidsketen*. Opgeroepen op Juni 29, 2015, van Raadsleden en veiligheid:
<http://www.raadsledenenveiligheid.nl/crisisbeheersing/de-veiligheidsketen>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2014). *Demografische kerncijfers per gemeente*. Den Haag : Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid. (2012). *Hoe kunnen gemeenten de zelfredzaamheid van burgers vergroten?* Utrecht: Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid.
- Cornish, D., & Clarke, R. (1986). *The reasoning criminal : rational choice perspectives on offending*. New York: Springer.
- De afstudeerconsultant. (2015). *Onderzoeksmethoden*. Opgeroepen op Maart 24, 2015, van De afstudeerconsultant:
<http://deafstudeerconsultant.nl/afstudeertips/onderzoeksmethoden/fieldresearch-vs-deskresearch/>
- De Laat, M. (2009). *Rampzalige voorbereiding?* Opgeroepen op Juni 29, 2015, van Een onderzoek naar de voorbereiding van burgers op rampen in de provincie Overijssel:
http://essay.utwente.nl/59222/1/scriptie_M_de_Laat.pdf

- Dekker, K. (2007). Social capital, neighbourhood attachment and participation in distressed urban areas. *Housing Studies*, 355-379.
- Denters, S. (2004). *Achtergrondstudie Stedelijk Burgerschap*. Enschede: KISS.
- Edenbos, J. (2006). *Buurtgericht beleid en de kunst van vertrouwen geven*. Opgeroepen op April 22, 2015, van Ezafuus: <http://hdl.handle.net/1765/10683>
- Feenstra. (2015). *Alarmsysteem*. Opgeroepen op Oktober 7, 2015, van Huisbeveiliging: <https://www.feenstra.com/huisbeveiliging/alarmsysteem/>
- Feenstra. (2015). *Camerabewaking*. Opgeroepen op Oktober 7, 2015, van Huisbeveiliging: <https://www.feenstra.com/huisbeveiliging/camerabewaking/>
- Gemeente Hengelo. (2015). *Hasseler Es*. Opgeroepen op Maart 30, 2015, van Hengelo: <http://www.hengelo.nl/smartsite.dws?id=52839>
- Gemeente Hengelo. (2015). *Hengelose Es*. Opgeroepen op Maart 30, 2015, van Gemeente Hengelo: <http://www.hengelo.nl/smartsite.dws?id=21758>
- Gemeente Hengelo. (2015). *Wijken*. Opgeroepen op Maart 30, 2015, van Hengelo: <http://www.hengelo.nl/smartsite.dws?id=21723>
- Gemeente Hengelo. (2015). *Wonen in Hengelo*. Opgeroepen op Maart 27, 2015, van Gemeente Hengelo: <http://www.hengelo.nl/smartsite.dws?id=8695>
- Gemeente Waalwijk. (2015). *Buurtpreventie*. Opgeroepen op Oktober 8, 2015, van Waalwijk: <https://www.waalwijk.nl/Pub/Home/Wonen/Wonen-Wijken-en-Buurten/Wonen-Wonen-Wijken-en-Buurten-Bewonersinitiatieven-Buurtpreventie.html>
- GGD Twente. (2014). *Huishoudens totaal*. Opgeroepen op April 22, 2015, van Buurtmonitor: http://ggdwtente.buurtmonitor.nl/quickstep/QsBasicForMaster.aspx?cat_open_code=c366&presel_code=alleenstaanden&
- Haneveld, R. k., Boes, S., & Kop, N. (2012). *Woninginbraken: Een onderzoek naar het fenomeen woninginbraken en mogelijke aanpak hiertegen*. Apeldoorn: Lectoraat Criminaliteitsbeheersing & Recherchekunde.
- HBO Statistiek. (2015). *Meetniveaus statistiek*. Opgeroepen op Maart 30, 2015, van HBO Statistiek: <http://www.hbostatistiek.nl/basis-statistische-formules/meetniveaus-statistiek/>
- Het CCV. (2015). *Beveiliging buitendeuren*. Opgeroepen op Oktober 7, 2015, van Politiekeurmerk: <http://www.politiekeurmerk.nl/bewoners/hang-en-sluitwerk/beveiliging-buitendeuren/>
- Het CCV. (2015). *Beveiliging ramen*. Opgeroepen op Oktober 7, 2015, van Politiekeurmerk: <http://www.politiekeurmerk.nl/bewoners/hang-en-sluitwerk/beveiliging-ramen/>
- Het CCV. (2015). *Buurtinitiatieven zoals whatsappgroep*. Opgeroepen op Oktober 8, 2015, van Politiekeurmerk: <http://www.politiekeurmerk.nl/bewoners/preventietips/buurtinitiatieven-zoals-whatsappgroep/>

- Het CCV. (2015). *Organisatorische maatregelen*. Opgeroepen op Oktober 7, 2015, van Politiekeurmerk: <http://www.politiekeurmerk.nl/bewoners/preventietips/organisatorische-maatregelen/>
- Het CCV. (2015). *Preventietips*. Opgeroepen op Augustus 25, 2015, van Politiekeurmerk: <http://www.politiekeurmerk.nl/bewoners/preventietips/>
- Het CCV. (2015). *Veilig op vakantie*. Opgeroepen op Oktober 8, 2015, van Politiekeurmerk : <http://www.politiekeurmerk.nl/bewoners/preventietips/veilig-op-vakantie/>
- Het CCV. (2015). *Waaks*. Opgeroepen op Oktober 8, 2015, van CCV veiligheidsbeleving: <http://www.ccv-veiligheidsbeleving.nl/praktijkvoorbeelden/waaks-surveillerende-hondenbezitters>
- Het CCV. (2015). *Woon Veiliger met het Politiekeurmerk Veilig Wonen*. 6. Utrecht, Utrecht, Nederland: Het CCV.
- Het CCV. (2015). *Zelfredzaamheid*. Opgeroepen op April 14, 2015, van Raadsledenveiligheid: <http://www.raadsledenveiligheid.nl/veiligheidsthemas/zelfredzaamheid>
- Jansen, M. (2012). *Hoe kunnen gemeenten de zelfredzaamheid van burgers bevorderen*. Utrecht : MJN.
- Jansen, M., & Herder, F. (2012). *Hoe kunnen gemeente de zelfredzaamheid van burgers bevorderen?* Utrecht: Centrum criminaliteitspreventie veiligheid.
- Jongejan, D., & Vreede, J. d. (2015, Maart 2). *Inbraken, straatroven en overvallen fors gedaald*. Opgeroepen op Maart 6, 2015, van AD: <http://www.ad.nl/ad/nl/30740/AD-Misdaadmeter/article/detail/3876448/2015/03/02/Inbraken-sstraatroven-en-overvallen-fors-gedaald.dhtml>
- Kang, N., & Kwak, N. (2003). A Multilevel Approach to Civic Participation Individual Length of Residence, Neighborhood Residential Stability, and Their Interactive Effects With Media Use. *Communication Research*(30), 80-106.
- Kearns , A., & Forrest, R. (2000). Social cohesion and multilevel urban governance. *Urban studies*, 995- 1017.
- Kievik, M., & Gutteling, J. (2011). Yes, we can: motivate Dutch citizens to engage in self protective behaviors with regard to flood risks. *Natural Hazards*, 59(3), 1475-1490.
- Kleemans, E. (2001). Repeat Burglary Victimization. Results of Empirical Research in the Netherlands. In G. Farrel, & K. Pease, *Repeat Victimization. Crime Prevention Studies* 12 (pp. 53-68). Monsey: Criminal Justice Press.
- Lamet, W., & Wittebrood, K. (2008). *Nooit meer dezelfde. Gevolgen van misdrijven voor slachtoffers*. Den Haag: WODC/SCP.
- Leidelmeijer, K. (2004). *Leefbaarheid in wijken*. Den Haag: VROM.

- Lelieveldt, H. (2004). Helping Citizens Help Themselves Neighborhood Improvement Programs and the Impact of Social Networks, Trust, and Norms on Neighborhood-Oriented Forms of Participation. *Urban Affairs Review*(39), 531-551.
- Loewenstein, G., Hsee, C., Weber, E., & Welch, N. (2001). Risk as Feelings. *Psychological Bulletin*(12), 267-286.
- Maconis, J., Peper, A., & Van der Leun, J. (2010). *De samenleving. Kennismaking met de sociologie*. Amsterdam: Pearson Education.
- Manders, M. (2014, Juli 24). *Hoe beoordeel je de kwaliteit van een scriptieonderzoek?* Opgeroepen op Juni 29, 2015, van Scribbr: <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/hoe-beoordeel-je-de-kwaliteit-van-een-onderzoek/>
- Manders, M. (2014, September 19). *Validiteit van scriptieonderzoek*. Opgeroepen op April 24, 2015, van Scribbr: <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/validiteit-van-scriptieonderzoek/>
- Minkler, M., & Wallerstein, N. (2003). *Part One: Introduction to Community-Based Participatory Research. Community-Based Participatory Research for Health*. San Fransico: Jossey-Bass.
- Movisie. (2015). *Bewijs dat burgerwachten de leefbaarheid verbeteren*. Opgeroepen op Oktober 8, 2015, van Movisie: [https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Sterk_bewijs_dat_burgerwachten_leefbaarheid_verbeten%20\[MOV-779867-00\].pdf](https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Sterk_bewijs_dat_burgerwachten_leefbaarheid_verbeten%20[MOV-779867-00].pdf)
- Nee, C., & Taylor, M. (2000). Examining burglars' target selection: Interview, experiment or ethnomethodology? *Psychology Crime & Law*(6), 45-59.
- NIBRA. (2015). *Zelfredzaamheid en fysieke veiligheid van burgers*. Opgeroepen op Juni 23, 2015, van Infopunt veiligheid: <http://www.infopuntveiligheid.nl/Infopuntdocumenten/einddoc%20Zelfredzaamheid%20en%20fys%20veiligheid%20van%20burgers%20verkenningen%202005.pdf>
- NIFV. (2010). *Burgers bij de bestrijding van rampen: betrokken, beschikbaar, bekwaam*. Arnhem: Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid Nibra.
- Opstelten, I. (2010, November 11). *Veiligheidscongres*. Opgeroepen op Oktober 22, 2015, van Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/toespraken/2010/11/11/veiligheidscongres-2010-toespraak-door-minister-opstelten-van-veiligheid-en-justitie-zeist-11-november-2010>
- Politie. (2015). *Woninginbraak*. Opgeroepen op Maart 9, 2015, van Politie: <http://www.politie.nl/themas/woninginbraak.html#alinea-title-wel-of-geen-alarmsysteem>
- Pröpper, I. (2009). *De aanpak van Interactief beleid: elke situatie is anders*. Bussum: Coutinho.
- Rijksoverheid. (2015, Oktober 1). Appen tegen inbraken. *Nieuwsbrief High Impact Crimes*, p. 6.
- Rijksoverheid. (2015, Oktber 1). Appen tegen inbraken. *Nieuwsbrief High Impact Crimes*, p. 6.

- Rijksoverheid. (2015). *Burgerparticipatie*. Opgeroepen op April 22, 2015, van Rijksoverheid: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/burgerschap/burgerparticipatie>
- Rijksoverheid. (2015, Maart 2). *Fors minder woninginbraken, overvallen en straatroven in 2014*. Opgeroepen op Maart 6, 2015, van Rijksoverheid: <http://www.rijksoverheid.nl/nieuws/2015/03/02/fors-minder-woninginbraken-overvallen-en-stratroven-in-2014.html>
- Rijksoverheid. (2015). *Vijf slimme tips om inbraak in je woning te voorkomen*. Opgeroepen op Augustus 25, 2015, van Maakt het ze niet te makkelijk: <http://www.maakhetzeniettemakkelijk.nl/>
- Sociaal en Cultureel Planbureau. (2014). *Burgermacht op eigen kracht? Een brede verkenning van ontwikkelingen in de burgerparticipatie*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Stichting Veilig Ontwerp en Beheer. (2015). *Veilig Ontwerp en Beheer*. Opgeroepen op April 17, 2015, van Stichting Veilig Ontwerp en Beheer: <http://www.veilig-ontwerp-beheer.nl/publicaties/Handoutcptedversie4dec13.pdf>
- Stichting Wijkraad Hasseler Es. (2015). *Welkom*. Opgeroepen op Maart 30, 2015, van Stichting Wijkraad Hasseler Es: <http://www.wijkraadhasseleres.nl/>
- Stol, W., & Tielenburg, C. (2011). *Basisboek integrale veiligheid*. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers.
- Ten Boom, A., & Kuipers, K. (2008). *Behoeften van slachtoffers van delicten. Een systematische literatuurstudie naar behoeften zoals door slachtoffers zelf geuit*. WODC en International Victimology Institute Tilburg. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Terpstra, J. (2008). Burgerparticipatie, lokale veiligheidsnetwerken en het nieuwe parochialisme. In H. Boutellier, & R. van Steden, *Veiligheid en burgerschap*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Terpstra, J., & Kouwenhoven, R. (2004). *Samenwerking en netwerken in de lokale veiligheidszorg*. Apeldoorn: Politie en wetenschap.
- Tilburg university. (2015). *Meetniveaus*. Opgeroepen op Oktober 20, 2015, van Tilburg university: <https://www.tilburguniversity.edu/nl/studenten/vaardigheden/spsshelpdesk/eddesk/meetnive/>
- Tonkens, E., & Verhoeven, I. (2011). *Bewonersinitiatieven: proeftuin voor partnerschap tussen burgers en overheid. Een onderzoek naar bewonersinitiatieven in de Amsterdamse wijkaanpak*. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam/Stichting Actief burgerschap.
- Tseloni, A., & Pease, K. (2003). Repeat Personal Victimization. 'Boosts' or 'Flags'? *British Journal Of Criminology*(43), 196-212.
- Van Caem, B. (2008). *Verborgene kracht; Burgerparticipatie op het vlak van veiligheid*. Faculteit der Sociale Wetenschappen Vrije Universiteit Amsterdam. Amsterdam: Dynamics of Governance.

- Van den Brink, G. (2004). Hoger, harder, sneller ... en de prijs die men daarvoor betaalt. *Bijdragen aan waarden en normen*, 15-39.
- Van den Broek, H., Huis in 't Veld, M., De Vries, A., & Van Son, R. (2012). *Sociale Media, Burgerparticipatie en Sociale veiligheid*. Den Haag: TNO Innovation for life.
- Van den Hoff, R. (2011). *Society 3.0*. Utrecht: Stichting Society 3.0.
- Van Dijk, J. (2010). Slachtoffers van misdrijven: Kenmerken, hulpbehoeften en rechten. In J. Muller, L. van der Leun, & P. van Calster, *Criminaliteit: Criminaliteit en criminaliteitsbestrijding in Nederland* (pp. 321-336). Hoofddorp: Kluwer.
- Van Jole, F. (2001). *Valse horizon: over internet en maatschappij*. Amsterdam: Meulenhoff.
- Van Stokkum, B., & Toenders, N. (2008). Bange burgers, doortastende dienstverleners. Voorbij de retoriek van zelfredzaamheid. In *Veiligheid en burgerschap in een netwerksamenleving*. Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.
- Veilig Ontwerp en Beheer. (2015). *CPTED/Veilig Ontwerp en Beheer*. Opgeroepen op April 17, 2015, van Veilig Ontwerp en Beheer: <http://www.veilig-ontwerp-beheer.nl/theorie>
- Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. (2010). *Flexibele hulpverlener ontmoet (zelf)redzame burger*. Amsterdam: Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.
- Veiligheidsregio Twente. (2015). *Platform Integrale Veiligheidszorg Twente*. Opgeroepen op Maart 6, 2015, van CCV: <http://www.hetccv.nl/instrumenten/regionale-samenwerking/menubijlagen-regios/twente+-+platform+ivz>
- Verba, S., Schlozman, K., & Brady, H. (1995). *Voice and equality: Civic voluntarism in American politics*. Cambridge: Harvard University Press.
- Verhoeven, N. (2011). *Wat is onderzoek?* Den Haag: Boom Lemma Uitgevers .
- Völker, B., Flap, H., & Lindenberg, S. (2007). When are Neighbourhoods Communities? Community in Dutch Neighbourhoods. *European Sociological Review*, 99-114.
- Welbions. (2015). *De Hengelose Es*. Opgeroepen op Maart 30, 2015, van Welbions: <http://www.welbions.nl/lk-en-mijn-woning/Wijkinformatie/Hengelose-Es/>
- Welbions. (2015). *Hasseler Es*. Opgeroepen op Maart 30, 2015, van Welbions: <http://www.welbions.nl/lk-en-mijn-woning/Wijkinformatie/Hasseler-Es/>
- WRR. (2002). *De toekomst van de nationale rechtsstaat*. Den Haag: Sdu Uitgevers.